

ଜହ୍ନୁ ମାସ

ଜୁନ ୧୯୮୦

ଦିଶ...ଦିରଶ...ଦିଶ!

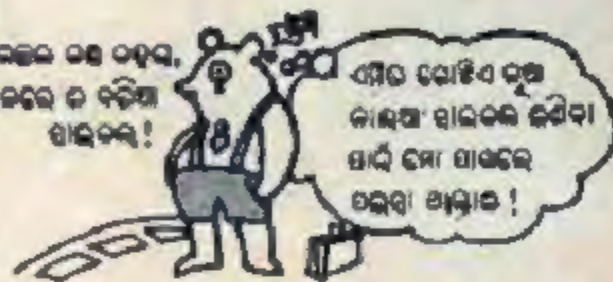

ସଂକଳ୍ପ-କୁମାର ଏବଂ ନୂଆ ନାଶ୍ଟ୍ରା ପାଇବେ ତହିଁ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ପାଇବେ ।

କୃତ୍ତି ଶରେ ପ୍ରଭାସ୍ ବିଶାସ ପ୍ରଥମ ଶତ;
ମାତ୍ର-ସୁନାସକ୍ତ ହିତେ ଅନେକ ଦେଶ
ତ ! ଶାନ୍ତିରାଜ ଦେବୀର ବୃନ୍ଦାବନ
ବୃନ୍ଦାବନ ଶାନ୍ତିରାଜ ! ବିଜୟ ବିଜୟ ଶାନ୍ତି !

“ଏ ପ୍ରକାରର କିଛି ନୁହେଁ !
ସାଧୁମାନ !

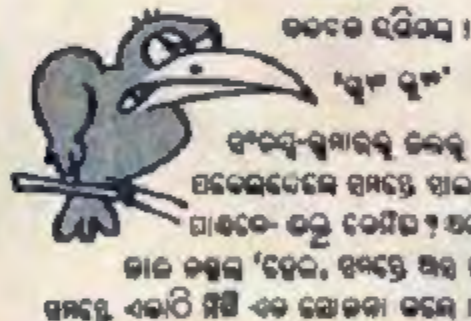
ବୁଢ଼ା ଚଢ଼ା ଗାଁର ସଂସ୍ଥା
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଉଚ୍ଚତମ ସ୍ତରର ଚଢ଼ା

“ବେଣୀ ଦେଖାଣି କେଉଁ ! ତା,
କାହାକୁ ତା, ତାହା ଦେଖିବ କାହା
ସ୍ବାଧୀନତା ଯଦି ରହିବେନା !

"ତା-ତା-ତା !" ଡକାଇ ତସ କହୁଛ
 ଫକର-କୁମାର ଏ ଦୁଃଖ ନାହିଁ ଶ୍ରାବଣର ମୋର ।
 ମୋରୁଟା କେତେ ଏକଲେ କହିବେ କାହିଁ ।
 ମୋ ଉପ ଡାକିଲେ ଏହା ତାହାହୁଁ ।
 ମୁଁ କହାଇ ନ ଶୁଣି ଏ ଡାକା ଦାଉଛି ।"

କେବଳ ଦେଖ—
 କେବଳ ବ୍ୟାପକ-ସ୍ୱାଭାବ ଶୋଭାପ୍ରାପ୍ତ । ବ୍ୟାପକ-ସ୍ୱାଭାବ
 ମୋଡ଼ ଥାଏ କେବଳ ଉପଶ୍ରବ୍ୟ ମାତ୍ରେ କବିତାକୁ ହୃଦୟିକ
 କେବଳ ବ୍ୟାପକ ହୃଦୟିକ କବିତା ।
 କି ପରେ ସ୍ୱାଭାବ ଶୋଭାପ୍ରାପ୍ତ ଶୋଭାପ୍ରାପ୍ତ । ଅଳ୍ପ
 କି ପରେ ଶୋଭାପ୍ରାପ୍ତ ଶୋଭାପ୍ରାପ୍ତ । କେବଳ
 ଶୋଭାପ୍ରାପ୍ତ-ଶୋଭାପ୍ରାପ୍ତ ଶୋଭାପ୍ରାପ୍ତ ।

020 44 94 599

କେତୁ ଟାଙ୍ଗୁ-କୁମାରକୁ ଗୋଟେଇବାକୁ ଖଜୁର ଉପମାରେ, ଟାଙ୍ଗୁ-କୁମାର ଗୋରରେ ତାର ଚୁଆ ଡାହାଣ ଗାଈରେ ଚଳେଇଲା । ଏକେ ଶୀଘ୍ର ଘିବ ବୋଲି କେତୁ ଶୁବ ଗାର ନ ଥିଲେ । ଆସି ଚିତ୍କାଳାଠାରୁ ତ ଅଳ୍ପକ୍ଷ ଶୀଘ୍ର !

ଶ୍ରୀ—ନନ୍ଦନା ଚଳି ଉପରୁ ଗଲୁ
ଦେଖିଥାନ୍ତୁ । ଘୋଡ଼ିଏ ଆସି ଘୋଡ଼ ଚଳୁଲେ ।

ପିଲାଏ ସମସ୍ତେ ଶୁଣ ।
କେଉଁ ପିଲାଟା ସଂକଳ୍ପ କରୁଛି
କିଏ ମନା କଲେ ।

ସ୍ବେଚ୍ଛା ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତୁ
ଆଉ ଦେଖନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କର ସଂଗ୍ରହ କେତେ
କମି ଯାଇଛି !

ଶେଷ ଦୃଶ୍ୟ

ਭਾਗਦੂ, ਸਿੱਖੀ-ਸਿੱਖੀ ਆਯੋਜਨ ਵਿਚ

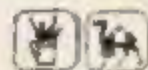
ମୀନ ଜ୍ୟାମିତି କି ପୁଣ୍ୟ କରୁଥିଲା

ସୁଜାତା ଶୁଭ୍ରାକ୍ଷର ହୁଏ, ଜ୍ୟାମିତିଟା କି କାନ୍ଥବର,
କି ବିରକ୍ତିକର !
ତାକୁ ଅକୌ ଭଲଲଗୁ ନ ଥିଲା ସେ ଚରୁ ଅକ୍ଷୁଧ,
ଅବହୁଧ ତୋଣ ପାରଲଲେଖାମ, ହେବାକନ ।
ପତରେ ସୁଜାତା କାହିଁକି ହେଉଥାଉଥିଲା !
ପରେ ଗୋଟିଏ ମଜା କଥା ଘଟିଲା: ତାର ଭାଇ ଭଉଁ ତା
ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଛଳଦିଆ, ନାରଙ୍ଗୀ ରଙ୍ଗର
ଭୂପାତଳ ଚକଚକ ବଢ଼ିଆ କମ୍ପାସ ଅଣିଦେଲେ ।
କମ୍ପାସ ବହୁ ଓ ତାର ଭିତରର ଉପକରଣ ଦେଖି ମୀନାର
କି ଶୁଣି ! ସେ ଦିନ ରାତିରେ ସେ ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖିଲା ସେ
ସେପରି ଛାତ୍ରାଳର ଶୀର୍ଷ ଉପରକୁ ଚଢ଼ୁଛି, ପର୍ବର ମଝିରେ
ସୁରୁଛି, ଦେଲରେ ଭାରଥୀମ୍ୟ ରଖୁଛି । କି ଯେ ମଜା !
ବର୍ତ୍ତମାନ ଜ୍ୟାମିତି, ହେବାକନ, ପାରଲଲେଖାମ ଚରୁ ଭଲ
ଲଗୁଛି । ଏମିତି ମୀନା ଜ୍ୟାମିତିକୁ ଭଲ ପାଇଲା ।
ଅବଶ୍ୟର କଥା — କୁହେଁ-କ ?

କ୍ୟାମେଲ

ଭନସ୍ତମେଷ୍ଟ ବକ୍

କ୍ୟାମେଲ
ପ୍ରାଇଭେଟ ଲି.
ଅଟ୍ ଷ୍ଟାଟେଶନ
ଭୁବନେଶ୍ବର
ଜେ. ବି. ନଗର
ବମ୍ବେ-୪୦୦ ୦୫୫

କ୍ୟାମେଲ ଅଭିଭାବକ ଶ୍ରୀମତୀ
ହରିଦାସ ପଣ୍ଡା

VISION 784 ORI

Results of Chandamama—Camlin Colouring Contest No. 13 (Oriya)

1st Prize: Sri Bira Kishore Panda, Sambalpur. 2nd Prize: Mr. Savapnasish Das, Scondargarh.
3rd Prize: Sitaram Mishra, Nayagar. Consolation Prizes: Ramakrishna Sahoo, Bhubaneswar - 6,
Amitabha Panda, Balimela; Swepna Kumar Swain, Orissa; Keshab Chandra Sahoo, Kunjang;
Bankim Mohanta, Rourkela-2.

ଜହ୍ନମାମୁଁ

ଜୁନ୍ ୧୯୮୦

ବିଷୟ-ସୂଚୀ

ସପାଦନା	...	୫	ଇତିହାସର ଉପାଲେଖ	...	୩୫
ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର	...	୬	ଅଧା ମୂଲ୍ୟ	...	୩୯
ପଞ୍ଚକଣ୍ଠ	...	୭	ଚୁପ୍‌ଚୁପ୍ !	...	୪୩
ଭଲ୍ଲୁକ ଚାନ୍ଦିକ	...	୧୧	ଜନପଦରେ ଏକ ପିଣ୍ଡାତ	...	୪୪
ଅଭୁତ ବିଦ୍ୟା	...	୧୯	ବାଜି	...	୪୭
ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧି	...	୨୫	ପ୍ରେରଣା ଓ କର୍ମ ।	...	୪୮
ପରିବର୍ତ୍ତନ	...	୨୭	ଦେଶୀ ଗ୍ରନ୍ଥକତ	...	୫୧
ପରଶୁରାମ	...	୩୦	ସତ୍ୟରଥା	...	୫୯

ନନ୍ଦ, ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରବାଣୀ'
ସଂଳାପକ : ନାଗିରେଡ଼ି

ଏ ସଂସାର ବେତାଳ କଥା ବେଶ୍ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେ
କୌଣସି ଅଲୌକିକ ଶକ୍ତି ପ୍ରତି ସମସ୍ତଙ୍କ ଆକର୍ଷଣ ଥାଏ ।
କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ଶକ୍ତି ଲାଭ କରିବା ଗୋଟାଏ କଥା, ତା'ର
ଯଥାର୍ଥ ଉପଯୋଗ କରି ପାରିବା ଅନ୍ୟ କଥା । ଜଣେ ସବୁ
ଲୋକ ମଧ୍ୟ ସେ ଶକ୍ତିକୁ ସବୁବେଳେ ଉଚିତ କାମରେ
ଲଗାଇ ପାରିବ, ସେ କଥା ନହୁହେବ ନାହିଁ ।

ଅମରବାଣୀ

କୃତ୍ତବ୍ଧେ ଚ ସୁବସେ ଚ ତୌରେ ଭଗ୍ନବ୍ରତେ ଚଥା ।
ନିଷ୍ଠାବିହୀନା ସର୍ବତ୍ର କୃତବ୍ଧେ ନାସ୍ତି ନିଷ୍ଠାବିଧଃ ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣର ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ, ମଦ୍ୟପ, ଶ୍ୱେର, ଶପଥଭଙ୍ଗକାଣ୍ଡ—ଏ
ସଭଳ ନିଷ୍ଠା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାନେତେ ପତ୍ନୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ
କୃତବ୍ଧର ନିଷ୍ଠା ନାହିଁ ।

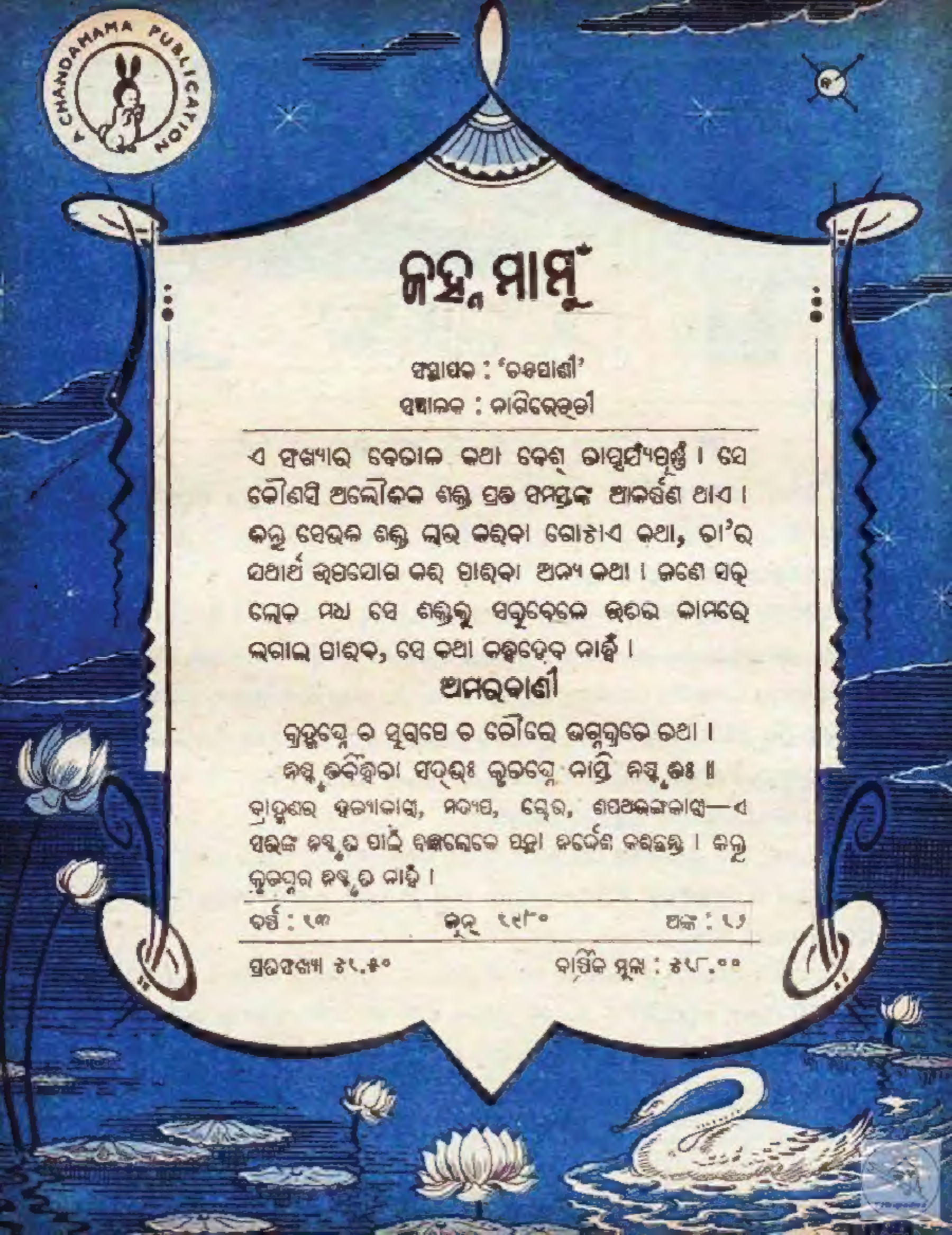
ବର୍ଷ : ୧୩

କ୍ରମ ୧୧୮୦

ଅଙ୍କ : ୧୨

ପ୍ରତିସଂଖ୍ୟା ଟ ୧.୫୦

ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ ୧୮.୦୦

ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର

ପ୍ରଶ୍ନ : ବୁମ୍ବେରୁ କ'ଣ ଓ ଏହା କିପରି ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ?

ଉତ୍ତର : ବହୁ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆର ଆଦିମ ଅଧିବାସୀମାନେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଧରଣର ଅସ୍ତ୍ର କାମ ହେଲା ବୁମ୍ବେରୁ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ଦାଆ ଭଳି । ଏହାର ଆକାର ଛ ଇଞ୍ଚରୁ ଗୁରୁ ଫୁଟ ଯାଏ ହୋଇପାରେ । ଏହା କାଠରେ ତିଆରି ।

ବୁମ୍ବେରୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ବହୁତ ଅଭ୍ୟାସ ଓ ସଜ୍ଜିତା ଲୋଡ଼ା । କାରଣ ଯାହା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହା ନିଷ୍ପେଷିତ ହୋଇଥାଏ ଯଦି ତା' ଦେହରେ ନ ବାଜିବ, ତେବେ ଏହା ପ୍ରେରକ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିବ । ପ୍ରେରକ ସେତେବେଳେ ସତର୍କ ନ ଥିଲେ ଏହା ତାହାକୁ ଆଘାତ କରିବ ।

ଯଦି ଠିକ୍ ଭାବରେ ନିଷ୍ପେଷ କରୁହେବ, ତେବେ ଏହା ପ୍ରାୟ ଶହେ ଗଜ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିଧା ଯାଇ ତା'ପରେ ବାମକୁ ବୁଲି ଚଢ଼ିବ କାଟି ପ୍ରେରକ ପାଖକୁ ଫେରିବ । ଏହାର ନିର୍ମାଣ କୌଶଳ ଏବଂ ଏହାକୁ ନିଷ୍ପେଷ କରିବାର କଳା ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମ୍ଭବପରି ହୋଇଥାଏ ।

ଆଦିବାସୀମାନେ ସାଧାରଣତଃ ପକ୍ଷୀ ଶିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବୁମ୍ବେରୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥାନ୍ତି ।

ପ୍ରେରକ ପାଖକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ ତିଆରି ନୁହେଁ, ଏପରି ବୁମ୍ବେରୁ ବା ଥାଏ । ସେଥିରୁ ଗୋଟି ଗୋଟି ଭିତରେ ଲଢ଼େଇ ବେଳେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ ।

ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟରେ ବୁମ୍ବେରୁକୁ ଅନେକ ସମୟରେ ଏହି ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ : ଯଦି କେହି କାହାରି ବିରୁଦ୍ଧରେ କିଛି କହିବାକୁ ଯାଉଥିବ ଅଥଚ ସେ କାମର ପ୍ରତିଷିଦ୍ଧି ଏପରି ହେବ ଯେ ତହାନ୍ତକାଣ୍ଡି ସେଥିରେ ପେଦରେ ପଡ଼ିବ, ତେବେ ସେ ବୁମ୍ବେରୁର ଶିକାର ହେଲା ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ ।

ପଞ୍ଚତରୁ

ଅତିଲେଖ ଅତିଲେଖକୁ କହିଲା, “ଭାଇ,
 ଭାଗ୍ୟ ଅନୁକୂଳ ଥିଲେ ଅତି ଅଯୋଗ୍ୟ
 ଲୋକ ବି ହଠାତ୍ ଧନଶାଳୀ ହୋଇଯାଏ ।
 ଥରେ ଥରେ ପୁଣି ଦେଖାଯାଏ, ସୁଯୋଗ୍ୟ
 ଲୋକେ ବି ଲୋଭ ପରବଶ ହୋଇ ବୋକାକ
 ଭଳି କାମ କରି ହଟହଟା ହୁଅନ୍ତି । ତୁମ
 ସାଥରେ ଅନେକ ସମୟ ଗପସପ କଲଣି ।
 ଏଥର ଅନୁମତି ଦିଅ । ମୁଁ ଘରକୁ ଯାଏ ।”

ଅତିଲେଖ ମୁଣ୍ଡରେ ଅଲୌକିକ ଚନ୍ଦ୍ର
 ବୁଲୁଥାଏ । ସେ ସେଥିରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର
 କୌଣସି ଆଶା ଦେଖୁ ନ ଥାଏ । ଅତିଲେଖ
 ସହ ଗପସପ କରି ସେ ଯାହା ଟିକିଏ ଦୁଃଖ
 ଭୁଲି ରହିପାରୁଥିଲା । ତେଣୁ ଅତିଲେଖ ବୁଲି-
 ଯିବାକୁ ବସିବାରୁ ସେ ନିହାତି ଅସହାୟ
 ଅନୁଭବ କଲା ।

ଅତିଲେଖ କହିଲା, “ମୁଁ ଏମିତି ବିପଦରେ
 କଲବଲ ହେଉଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ମୋତେ ଛାଡ଼ି
 ବୁଲିଯିବ ବୋଲି କହୁଛ କିପରି ? ସାଧୁମାନେ
 କହନ୍ତି ମିତ୍ରକୁ ବିପଦରେ ଛାଡ଼ି ଯିଏ ବୁଲିଯାଏ,
 ସେ କୃତବ୍ଧ । ତା’ର ନର୍କବାସ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ।”

ଅତିଲେଖ କହିଲା, “ମିତ୍ରକୁ ବିପଦରୁ ମୁକ୍ତ
 କରିବାର ଶକ୍ତି ଥାଇ ଯଦି କେହି ତାକୁ ଛାଡ଼ି
 ବୁଲିଯିବ ତେବେ ସେ ଅନ୍ୟାୟ କରିବ, ସନ୍ଦେହ
 ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ଅବସ୍ଥା ଭିନ୍ନ । ତୁମକୁ
 ମୁଳରୁ ଏତେ ଲୋଭ ନ କରିବା ପାଇଁ ତାଗଦା
 ଦେଲି । ତୁମେ ଶୁଣିଲ ନାହିଁ । ଫଳରେ
 ବିପଦରେ ପଡ଼ିଲ । ସେ ଯାହାହେଉ, ତୁମକୁ
 ଏ ଅଭୂତ ବିପଦରୁ ମୁକୁଳାଇବା ଭଳି ଶକ୍ତି
 ମୋର ଅଛି କି ? ମୋର କାହିଁକି, କୌଣସି
 ମଣିଷର ନାହିଁ । ପୁଣି କେବେ ଏ ଜଳନ୍ତା ଚନ୍ଦ୍ର

ଆଉ କାହା ମୁଣ୍ଡକୁ ଗଲେ ଯାଇ ତୁମେ ମୁକ୍ତ ହେବ । ସେତେବେଳେଯାଏ ମୁଁ ଏଠାରେ କ'ଣ କରୁଥିବି ? ଖାଲି ତୁମ ଦୁଃଖ ଦେଖି ନଜେ ଦୁଃଖ ପାଇବା ଛଡ଼ା ତୁମର କୌଣସି ଉପକାର କରିପାରିବି କି ?”

ଅନ୍ତରାଳେ ଘେରୁଣ୍ଡାସ ଛୁଡ଼ି କହିଲା, “ଦେଉ ତେବେ, ଯାଅ । ଘରେ ଆନନ୍ଦରେ ରୁହ । ମୋର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା କଥା ମୋ ପରିବାରର ଲୋକଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେବ ।”

ଅନ୍ତରାଳେ ଅଶ୍ରୁପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୋଚନରେ ଅନ୍ତରାଳେ ଲୋକଙ୍କୁ ସେହି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଅଞ୍ଚଳରେ ଛୁଡ଼ି ଲୋକା-ଚକ୍ରକୁ ବୁଲିଗଲା ।

ହୁଏତ ଘରକାଳ ପରେ ଆଉ କେହି ଲୋକ ଲୋକ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବ; ଅନ୍ତରାଳେ ତା’ ଅବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିବ । ସେତେବେଳେ ସେ ଜଳନ୍ତାଚକ୍ର ଅନ୍ତରାଳେ ଛୁଡ଼ି ଆଗନ୍ତୁକ ମୁଣ୍ଡକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଥିବ । ତେବେ ତାହା କେତେବର୍ଷ ପରେ ଘଟିଥିବ, ସେତେବେଳକୁ ଅନ୍ତରାଳେ ପରିବାରରେ କେହି ଥିବେ କି ନାହିଁ, ଏସବୁ ଜଣିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ଦିନେ ତଳବନ୍ଧୁ ଅର୍ଥ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ବାହାରିଥିଲେ । ଦୁଇଜଣ ନିଜ ନିଜ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ଅର୍ଥ ପାଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ତରାଳେ ଲୋକର ସୀମା ନ ଥିଲା । ଏହାହିଁ ହେଲା ତା’ର ପରିଣତ !

ଗୁଡ଼ାବାଘ ଓ ପଥକ

ଦକ୍ଷିଣ ଅଞ୍ଚଳର ଗୋଟିଏ ବଣ ଭିତରେ ବାଘଟିଏ ଥାଏ । ସେ ହମେ ଗୁଡ଼ା ହୋଇ-ପିବାରୁ ଆଉ ଦୌଡ଼ାଦୌଡ଼ି କରି ଶିକାର ଧରିପାରୁ ନ ଥାଏ । ଥରେ ଥରେ ତାକୁ ଅନାହାରରେ ଦିନ ବତାଇବାକୁ ପଡ଼ୁଥାଏ ।

ପୂର୍ବରୁ ସେ ମାରିଥିବା କୌଣସି ପଥକର ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳଶଟିଏ ତା’ ପାଖରେ ଥାଏ । କଳଶଟି ରଖି ସେ ଗୋଟିଏ ସରୋବର କୂଳରେ ବସିରହି ପଥକମାନଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥାଏ ।

ସରୋବର କୂଳ ଦେଇ ବସ୍ତ୍ରା ଯାଇଥାଏ ।
କୌଣସି ପଥକ ପାଖେଇଆସିଲେ ବାଦ କହେ,
“ଆସ, ଆସ, ମୋ ପାଖରୁ ଦାନ ରୂପେ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଙ୍କଣଟିଏ ଗ୍ରହଣ କରି ମୋତେ ପୁଣ୍ୟ
ଅର୍ଜନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ହଅ ।”

କିନ୍ତୁ ବାଦକୁ ଦୂରରୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ
ପଥକମାନେ ବାଟଭ୍ରମି ଚାଲିଯାଉଥିଲେ - ।
ଯେଉଁମାନେ ବାଦର ନବେଦନ ଶୁଣୁଥିଲେ,
ସେମାନେ ବ ତା’ ପାଖକୁ ଯାଇ ଦାନ
ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦିଗରେ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ
ଦେଖାଉ ନ ଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଦିନେ ଜଣେ ପଥକ କୌତୂହଳୀ
ହୋଇ ପଚାରିଲା, “ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଙ୍କଣ କାହିଁ ?”

ବାଦ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କଙ୍କଣ ବାହାର କରି
ଦେଖାଇଲା । ପଥକର ଲେଉ ହେଲା । ସେ
ଭାବିଲା, “ହୁଏତ ବାଦ ସତରେ ପୁଣ୍ୟ କରିବାକୁ
ଚାହେଁ । ମୁଁ ନ ନେଲେ ଆଉ କେହି କଙ୍କଣ
ନେଇଯିବ । ଆଗରେ ସୁଯୋଗ ଆସି କୁଟିବା
ସତ୍ତ୍ୱେ ତାକୁ ଛୁଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ବୋଲାଇ ଦେବ
ନାହିଁ କି ?”

ତେବେ ସେ ବାଦକୁ ପଚାରିଲା, “ତୁମ ଭଳି
ଜୀବ ପାଖକୁ ଯିବ କେଉଁ ସାହାସରେ ?”

ବାଦ କହିଲା, “ଆହା ! ତୁମେ ଯଦି ମୋ
ହୃଦୟରେ କ’ଣ ଅଛି ଜାଣନ୍ତି, ତେବେ ଏମିତି
କହନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଯୌବନ କାଳରେ ମୁଁ କେତେ
ମଣିଷ ମାରିଛୁ, ତା’ର ହସ୍ତାବ ନାହିଁ । ସେ-

ପାଇଁ ବୁଦ୍ଧ ବୟସରେ ମୋତେ ବହୁତ ଅନୁତାପ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲାଣି । ଜଣେ ସାଧୁ ମୋତେ ଦାନ ଧର୍ମ କରିବାର ଉପଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଲୋକର ବାଟ ଚାହିଁ ବସିଛି । ପଞ୍ଜ, ବେଦାଧ୍ୟୟନ, ଦାନ, ତପ, ସତ୍ୟବ୍ରତ, ସମା, ସନ୍ତନଶୀଳତା ଏବଂ ଲୋଭ-ଜ୍ଞାପ-ଏହି ଅଷ୍ଟ ମାର୍ଗରେ ପୁଣ୍ୟ ମିଳେ । ଏଥିରୁ ଯେତେକ କରିବା ସମ୍ଭବ, ସେତେକ କରୁଛି । ଆସ, ଏ ପବିତ୍ର ସରୋବରରେ ସ୍ନାନ କର ଓ ଦାନ ଗ୍ରହଣ କର । ବାଘ ମଣିଷ ଖାଏ ବୋଲି ଯେଉଁ ଦୁର୍ନିବାର ଲୋକାପବାଦ ଅଛି, ତାହା ସବଦା ସତ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ବାଘର ବାକ୍ସରୁରା ଦେଖି ପଥକ ତାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜ୍ଞାନୀ ବୋଲି ମନେ କଲା ଓ କଙ୍କଣ ଲୋଭରେ ସରୋବରରେ ପ୍ରବେଶ କଲା ।

ସେ ସରୋବର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପବିତ୍ର । ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ ପଥକର ପାଦ ଦୁଇଟି ଏମିତି ପୋତି

ହୋଇଗଲା ଯେ ସେ ଆଗକୁ ଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ କି କୂଳକୁ ଉଠି ଆସି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

“ପଙ୍କରେ ପଡ଼ିଗଲା କି ? ରୁହ, ରୁହ ! କୂଳକୁ ଉଠାଇ ଆଣୁଛି ।” ଏହା କହି ବାଘ ଧୀରେ ଧୀରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲା ।

ସେତେବେଳେ ବାଘର ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଦେଖି ତା’ର ଅସଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପଥକ ବୁଝିପାରିଲା । ସେ ନିଜକୁ କହିଲା, “ହାୟ, ଲୋଭରେ ପଡ଼ି କେଡ଼େ ମୁର୍ଖତା ନ କଲ ! ଯାହାର ସ୍ୱରାବ ଦୁଷ୍ଟ, ସେ ଶାସ୍ତ୍ର ଆଉଡ଼ାଇ ପାରିଲେ କି ମହାତ୍ମା ହୋଇଯିବ ! ମୁଁ କାହିଁକି ସତର୍କ ନ ହେଲି ? ଆକାଶରେ ବିଚରଣ କରୁଥିବା ଚନ୍ଦ୍ରକୁ କି ତ ସବୁ ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିବାକୁ ହୁଏ ! ମୁଁ ଭୁଲ ଲୋକଟାଏ କିପରି ବାଘ କବଳରୁ ଖସିଯିବ ବୋଲି ଭାବିଲି ?”

ଭୁଡ଼ି ଭୁଡ଼ି ବାଘ ଆସି ତାକୁ ଧରିନେଲା ଓ କୂଳକୁ ଟାଣିନେଇ ଖାଇଦେଲା ।

ଭରତବୀର

[୨୨]

[ସାମନ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି ନିଜ ଦୁର୍ଗ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ମାୟାମର୍ଦ୍ଦିନୀ ପ୍ରାଚୀର ଟପି ବୁଆଡ଼େ ପଳାଇଗଲେ । ଭରତବୀର ସୂତ୍ରୀ ମାର୍ଗରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ, ଦାତକଭଣ୍ଡୁକ ତାଙ୍କ ପଥରୋଧ କଲେ । ଭରତବୀର ଯେଉଁଠି ତା' ମୁଣ୍ଡରେ ମହାଦଣ୍ଡ ଛୁଆଁଇଦେଇ ସୂତ୍ରୀ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଦାତକଭଣ୍ଡୁକର ସାଥୀମାନେ ସାମନ୍ତ ମୁଣ୍ଡରେ ପରାଣତ ହେଲେ । ତା'ପରେ...]

ଭରତବୀର ଶୁଣିଯିବା ପରେ ଗଜା ନିଜ-
କେତୁ ରବିବର୍ମା ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରି
କହିଲେ, “ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ’ଣ ?
ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ମୁଁ ସାମନ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତିର
କନ୍ୟାକୁ ମୋର ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ରୀ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି
ହୋଇ ଘୋଷଣା କରିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାୟା-
ମର୍ଦ୍ଦିନୀର ଗୁରୁ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଚକ୍ରରେ ପଡ଼ିଥିବ

ମୋର କନ୍ୟା । ବର୍ତ୍ତମାନ ବଣ ଭିତର ଦେଇ
ଆମେ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତିର ଦୁର୍ଗଆଡ଼େ ଅଗ୍ରସର
ହୋଇ ତାକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ ହେବ ନାହିଁ
କି ?”

“ମହାରାଜ, ଆମେ ସମସ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ
ଗଲେ, ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଜାଣିପାରି ସତର୍କ ହୋଇ-
ଯିବ ।” ଏହା କହି ରବିବର୍ମା ସେଠାରୁ ଅଭି-

ବାଦନ କରି ଶୁଣିଗଲେ ।

ରବିବର୍ମାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କଲେ ଗନ୍ଧସ ଉଦ୍ର-
ଦଣ୍ଡ ତଥା ଘାତକଉଲ୍ଲୁକ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବଶ୍ୟ
ଘାତକଉଲ୍ଲୁକ ପୁଣି ନଗରର ପ୍ରଧାନ ଘାତକ
ବେଶରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ଶୁକ୍ରବୈଶାଖୀ କହିଲା, “ମହାରାଜ, ଆମେ
କି ଚାଲିଲୁ । ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ପଥର ଅନ୍ୟ ମୁହଁରେ
ପହଞ୍ଚି ଦେବୁ ।” ସେ ଓ ତା’ର ଦୁଇ ଶିଷ୍ୟ
ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ ।

ରବିବର୍ମା, ଘାତକ ତଥା ଉଦ୍ରଦଣ୍ଡ ଯାଇ
ବଣରେ ପହଞ୍ଚିବନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଆଖିରେ
ଗୋଟିଏ ଅଭୂତ ଦୃଶ୍ୟ ପଡ଼ିଲା । ଗୋଟାଏ

ସ୍ତମ୍ଭ ଗୁଲୁ କିଛି ଫଳମୂଳ ଲତାରେ ବାନ୍ଧି
ଚାକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଚାଲିଯାଇଥିଲା ।

ଚାହା ଦେଖି ରବିବର୍ମା କହିଲେ, “ଉଦ୍ରଦଣ୍ଡ,
ଇଏ ଫେରୁ କିଏ ?”

“ଇଏ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରର ଘୋଷାଗୁଲୁ । ଆମେ
ଯଦି ଚୁପ୍‌ଚୁପ୍ ଏହାର ଅନୁସରଣ କରିବୁ,
ତେବେ ଚାନ୍ଦିକର ସନ୍ତାନ ପାଇଯିବା ।”
ଉଦ୍ରଦଣ୍ଡ କହିଲା ।

ଅଗନା-ଗଞ୍ଜନ ବନସ୍ତ ଭିତରେ ବାଟ
ପାଇବା ସହଜ ନ ଥିଲା । କାହିଁ କେତେ
କାଳରୁ ସାଧାରଣ ମଣିଷ ସେ ବଣ ଭିତରେ
ପଶୁ ନ ଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଗୁଳାକ
ସୈନ୍ୟ ସାମନ୍ତମାନେ ସେ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆସୁ-
ଥିଲେ । ଶ୍ଵେର ଡାକୁମାନେ ତ ଆସିବା
ସ୍ଵାଗତ ! ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ପକ୍ଷୀ ବେଶୀ ରହୁ-
ଥିଲେ । ସେଥିରୁ ମନେ ହେଉଥିଲା, ବାଘ ଗୁଲୁ
ବା ବଣୁଆ ହାତୀମାନେ ସେ ଅଞ୍ଚଳକୁ ବନ୍ଦେଷ
ଆସୁ ନ ଥିଲେ । କାରଣ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ
ଭୟଙ୍କର ହିଂସ୍ର ପଶୁମାନେ ବିଚରଣ କରନ୍ତି,
ପକ୍ଷୀମାନେ ଭୟଭୀତ ହୋଇ ସେ ଅଞ୍ଚଳରୁ
ଦୂରେଇ ରହନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବିଷଧର ସର୍ପମାନେ
ଥିବାର ଜଣା ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା ।

ଗୁଲୁ ଅଳ୍ପଦୂରରେ ଲତା ଗୁଡ଼ା ଭିତର ଦେଇ
ନିଜ ପାଇଁ ବାଟ ଜରିନେଉଥିଲା । ତେଣୁ

ରବିବର୍ମା ଓ ଉଗ୍ରଦଣ୍ଡ ପକ୍ଷରେ ଅଗ୍ରସର ହେବା ପଦ୍ଧତି ହେଉଥିଲା । ତେବେ ସେମାନେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ସତର୍କ ହୋଇ ବାଟ ଚାଲୁଥା'ନ୍ତି । ଘରୁ ଜାଣି ପାରୁ ନ ଥାଏ ।

ସେମାନେ ଘରୁ ପଛେ ପଛେ ଅଳ୍ପଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି, ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ଭଲ୍ଲୁକ-ତାନ୍ଦିକ ଓ ଜଣେ ଦାଡ଼ିବାଲା ବୁଢ଼ା ସହ ସାମନ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିବାର ଦେଖିଲେ । ବୁଢ଼ା ଗଳାରେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଥିଲା ।

ରବିବର୍ମା ଉପରେ ଆଖି ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ଭଲ୍ଲୁକତାନ୍ଦିକ ଠିଆ ହୋଇପଡ଼ି କହିଲେ, “ଆସ ଆସ ରବିବର୍ମା, ରାଏ ହେଲେ ମୋର ଗୁରୁ ଭଲ୍ଲୁକପାଦ । ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତିଙ୍କ କନ୍ୟା କାଞ୍ଚନମାଳାକୁ ତାନ୍ଦିକ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଅପହରଣ କରିନେଇ ପଳାଇଛି । ତୁମେ ଏବେ କ'ଣ କରିବ ଗୁରୁଜ ?”

“ଓଃ, ତେବେ ଏ ଘରୁ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରର ପୋଷା ନୁହେଁ, ଭଲ୍ଲୁକପାଦଙ୍କ ଅନୁଗତ !” କହିଲା ଦାଡ଼ିକ ।

ଭଲ୍ଲୁକତାନ୍ଦିକ ଆଗେଇ ଆସି କହିଲା, “ମୁଁ ବୁଝିଲି, ମୋ ଗୁରୁଙ୍କ ଘରୁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ବାଟ କଢ଼େଇ ଏଠାକୁ ନେଇଆସିପାରିଛି । ମୋ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ଗଛରେ ବାନ୍ଧିରଖି ତାଙ୍କୁ ଓପାସରେ ସେ ତାନ୍ଦିକ ମାରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ।

ଗୁରୁଭକ୍ତ ଘରୁ ତାଙ୍କ ବନ୍ଦନ ଖୋଲିଦେବାରୁ ସେ ପଳାଇଆସି ପାରିଛନ୍ତି ।”

ବୁଢ଼ ଭଲ୍ଲୁକପାଦକୁ ହୋଧରାଇ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇ ଉଗ୍ରଦଣ୍ଡ ପଚାରିଲା, “କୁହ, ମୋ ଘର କାଳଦଣ୍ଡ କାହିଁ ?”

ଭଲ୍ଲୁକପାଦ ଶକ୍ତିତ ନ ହୋଇ ଥରେ ନିଜ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଉପରେ ଆଖି ବୁଲାଇନେଇ କହିଲେ, “ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ମୋତେ ପଚାରିଲେ କିପରି ହେବ ? ତାନ୍ଦିକ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରଙ୍କୁ ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିବ । ସେ ଜଡ଼କୁଟି ଦ୍ଵାରା ତୁମ ଘରକୁ ବଣ କରି ମୁଁ ଦେଖିବି ଏ ଘରକୁ ମୋର ଅନୁଗତ କରିପାରିଛି, ସେମିତି ତାକୁ କରିଛି । ଭୁମ୍ଭେ-

ମାନେ ଯଦି ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରକୁ ନବଦ କରିପାରିବ,
ତେବେ କାଳଦଣ୍ଡ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପରେ ସଙ୍ଗେ
ରାଜକୁମାରୀ କାଞ୍ଚନମାଳା ବି ଉଦ୍ଧାର ପାଇବେ ।
ତୁମ ଭିତରେ ଏଭଳି ସାହସୀ କେହି ଅଛନ୍ତି ?”

ରବିବର୍ମା ତରବାସ ଉପରେ ହାତ ରଖି
କହିଲେ, “ସାହସୀ ନାହାନ୍ତି କାହିଁକି ? ମୁଁ
କାଞ୍ଚନମାଳାକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପରେ ସଙ୍ଗେ
ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ତଥା ତୁମକୁ ବି ଶତମ କରିବି । ଏ
ଅଞ୍ଚଳରେ ତୁମ ଭଳି ଦୁଷ୍ଟ ଚାନ୍ଦିକମାନଙ୍କର
ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।”

ଭଲ୍ଲୁକପାଦ ଏଥିରେ ବୁଦ୍ଧିଯୋଗ ନକରି
ମନ୍ଦଦଣ୍ଡ ଉଦ୍ୟତ କରିନ୍ତି ସାମନ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି

ତାକୁ ଶେକି କହିଲେ, “ରବିବର୍ମା, ଏ ଭଲ୍ଲୁକ-
ପାଦ ଏବଂ ଏ ଭଲ୍ଲୁକଚାନ୍ଦିକ ଆମର ଶତ୍ରୁ
ଦୁହେଁ । ଏମାନଙ୍କ ପାହାନ୍ତରେ ମୁଁ ମିଥ୍ୟା-
ମିଶ୍ରର ଜଣେ ସେବକକୁ ଧରିଲି । ସେ ମାୟା-
ମର୍ଚ୍ଚିତା ତା’ ଗୁରୁ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରକୁ ଖୋଜୁଥିବା କଥା
ଶଙ୍ଖଧ୍ବଜ ଦ୍ଵାରା ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରକୁ ଜଣାଇଥିଲା । ଏହି
ଦେଇ ସେ ଶଙ୍ଖ । ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର କେଉଁଠି ଅଛି
ବୋଲି ଆମେ ତାକୁ ଯେତେ ପଚାରିଲେ ବି
ସେ କହିଲା ନାହିଁ । ଫଳରେ ତାକୁ ମାରି-
ଦେଲୁ ।”

ରବିବର୍ମା ଶଙ୍ଖଟିକୁ ଦେଖି ଦୂରକୁ ଫୋପାଡ଼ି
ଦେଇ କହିଲେ, “ରାଜା ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି ! ଆପଣଙ୍କ
କନ୍ୟାକୁ ଅପହରଣ କରିଛି ଯେଉଁ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର,
ତାକୁ ଧରି ତା’ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଦେବା ଆପଣଙ୍କ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ତା’ ସେବକକୁ ମାରିବାରେ କୌଣସି
ବାରଣ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ସେ ଚାନ୍ଦିକକୁ
ଖୋଜିବାକୁ ଚାଲିଲି ।” ରବିବର୍ମା ଏହା କହି
ଚାଲିଗଲେ ।

ଭଲ୍ଲୁକପାଦ ସପ୍ତଶଂସ ଛାବରେ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ
ଭଲ୍ଲୁକଚାନ୍ଦିକକୁ କହିଲେ, “ତୁମେ ଗୋଟାଏ
ସାହସୀ ସୁବଳ ବାହାର କରିଛ ଦେଖୁଛି । ଚାଲି
ଆମେ ବି ସେ ଚାନ୍ଦିକକୁ ମାରିବା ଦିଗରେ କ’ଣ
କରିପାରିପାରେ ଦେଖିବା ।”

ଭଲ୍ଲୁକପାଦ ତା’ ବାହନ ଗାଲୁ ଉପରେ

ସକାଳ ହେଲେ । ତାଙ୍କ ପାଥରେ ଚାଲିଲେ
ଭଲ୍ଲୁକଦାସିକ, ରାକ୍ଷସ ଉଗ୍ରଦଣ୍ଡ, ଦାତକ ତଥା
ସାମନ୍ତ ସୁର୍ଯ୍ୟଭୂପତି ।

ରବିବର୍ମା ତଳେ ପାଦଚିହ୍ନ ଖୋଳୁଥାନ୍ତି ।
ଏକ ସ୍ଥାନରେ ସାଧାରଣ ପାଦଚିହ୍ନ ସାଙ୍ଗରେ
ଦୁଇଜଣଗୁଣ ବଡ଼ ପାଦଚିହ୍ନ ଦେଖି ଉଗ୍ରଦଣ୍ଡର
ଗାଢ଼ କାଳଦଣ୍ଡ କଥା ତାଙ୍କର ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ରବିବର୍ମା ତେଣିକି ସାବଧାନରେ ଅଗ୍ରସର
ହେଲେ । ଅଳ୍ପଦୂର ଯିବା ପରେ ତାଙ୍କ ଆଖିରେ
ଗୋଟିଏ ସରୋବର ପଡ଼ିଲା । ପାଖରେ ଥିଲା
ଗୋଟିଏ ଝରଣା ।

ସେ ଆହୁର ମଧ୍ୟ ଦେଖିଲେ, ଝରଣା କୂଳରେ
ସିଣ୍ଡୁଳଟିଏ ପୋତା ହୋଇଛି । ସରୋବର
ଭିତରେ ଜଣେ ଦୃଢ଼କାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଠିଆ ହୋଇ
ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ମନ୍ତ୍ର ଜପ କରୁଛି ।

ରବିବର୍ମା ବୁଝିଗଲେ ଯେ ସେହି ହେଲା
ତାନ୍ତ୍ରିକ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର । ସେ ଉଚ୍ଚକଣ୍ଠରେ କହିଲେ,
“ତୁମ୍ଭ ଦୁଷ୍ଟ ତାନ୍ତ୍ରିକ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର କି ? ବଡ଼,
ସୁର୍ଯ୍ୟଭୂପତିଙ୍କ କନ୍ୟାକୁ କେଉଁଠି ରଖିଛୁ ?”

ମନ୍ତ୍ରପାଠ ବନ୍ଦ କରି ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହୋଇ ରବିବର୍ମାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା ଓ
ପଚାରିଲା, “ତୁମେ ମୋ ନାମ ଜାଣିଲ କିପରି ?
ତୁମେ କେଣ୍ଡୁ ଚକ୍ରର ଲୋକ ବୋଲି ମନେହୁଏ ।
ମୋ ଶିଷ୍ୟ ଭ୍ରାନ୍ତିମତ୍ତଠାରୁ ଶୁଣିଲି ମୋର ଜଣେ

ସେବକକୁ କେହି ହତ୍ୟା କରୁଛି । ତୁମେ ସେ
ଲୋକ ନୁହଁ ତ ?”

“ସେପରି କଥା ପରେ । ଆଗେ କହ କାଣ୍ଡନ-
ମାଳା କେଉଁଠାରେ ?” ଏତିକି କହି ରବିବର୍ମା
ତରବାଣ ବାହାର କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାଖରେ ଗଛଡ଼ାଳରେ ବସି-
ଥିବା ମାୟାମର୍ଦ୍ଦିନ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା,
“ତାନ୍ତ୍ରିକ ଗୁରୁ ! ଏହି ଯୁବକ ହେଲା ରବିବର୍ମା ।
ଏହାର ପରାକ୍ରମ କମ୍ ନୁହେଁ । ଏହାକୁ ମାରି-
ଦେବାକୁ ନିଶ୍ଚୟତା !”

ମାୟାମର୍ଦ୍ଦିନ ଏତିକି କହି ଡାଳରୁ ରବିବର୍ମାଙ୍କ
ଆଡ଼କୁ କୁଦିପଡ଼ିଲା । ରବିବର୍ମା ତରବାଣ

କନ୍ତ୍ର, ତାଙ୍କର ନାମରେ ତୋତେ ବଳ ଦେବ ।
ତେବେ ପ୍ରଥମେ ତୋ ପାଖରୁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ
— କାହିଁନମାଳା କାହାନ୍ତି ।”

ତାନ୍ତ୍ରିକ କିଛି ନ କହି ମୁଦୁହାସ୍ୟ କରି ନିଜ
ମୁଠି ଖୋଲିଲା ଓ ବନ୍ଦ କଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇ ଦୁଇ ଚାରି ଥର । ରବିବର୍ମା
ତା’ର ସେ ବିଚିତ୍ର ବ୍ୟବହାରରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭରକ୍ର ହୋଇ ସରୋବରକୁ
ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ଶୁଭିଳ ଏକ ନାରିକଣ୍ଡ,
“ସୁବକ, ସାବଧାନ ! ତାନ୍ତ୍ରିକ ଗୋଟାଏ ମୁକ୍ତ
ରାକ୍ଷସକୁ କୌଣସି ଇସାରା ଦେଉଛି ।”

ରବିବର୍ମା ବିଜୁଳ ଗତିରେ ବୁଲିପଡ଼ି ପଛକୁ
ଅନାଇ ଦେଖିଲେ ଉଗ୍ରତନ୍ତ୍ର ଆକୃତିର ଗୋଟାଏ
ରାକ୍ଷସ ଜଣେ ଯୁବକକୁ ନିଜ କାନ୍ଧରୁ ଓହ୍ଲାଇ-
ଦେଉଛି । ଚାହିଁ ଚାହିଁ ସେ ରାକ୍ଷସ ହୁକ୍କାର
ଦେଇ ପଥର ଗଦା ଉଠାଇ ରବିବର୍ମା ଆଡ଼କୁ
ଦୌଡ଼ିଆସିଲା । ରବିବର୍ମା ଚଟ୍ଟକନା ଦୃଷ୍ଟି-
ଗଲେ । ସରୋବର ଶରରେ ପାଦ ଖସିଯିବାରୁ
ରାକ୍ଷସ ମୁହଁମାଡ଼ି ପାଣିରେ ପଡ଼ିଗଲା । ତା’
ହାତରୁ ଛୁଟିକଯାଇ ଗଦା କୂଳରେ ପଡ଼ି-
ରହିଲା ।

ରାକ୍ଷସ ଗର୍ଜନ କରି ସରୋବରରୁ ଉଠିବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କଲା । କନ୍ତ୍ର ରବିବର୍ମା ଦୌଡ଼ିଯାଇ
ଗଦାଟି ଉଠାଆଇଣି ତା’ ଉପରେ ପ୍ରତ୍ୟୁ-

ବାହାର କରିବାକୁ ସମୟ ନ ପାଇ ଆଗରେ
ପୋତା ହୋଇଥିବା ସିଶୁଳକୁ ଉପାଡ଼ିନେଲେ
ଓ ମାୟାମର୍ଦ୍ଦଟ ଆଡ଼େ ଦେଖାଇଲେ । ମାୟା-
ମର୍ଦ୍ଦଟ ସିଶୁଳ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ସିଶୁଳ
ରବିବର୍ମାଙ୍କ ହାତରୁ ଖସିଗଲା । ମାୟାମର୍ଦ୍ଦଟ
ତଳେ ଗଡ଼ିଯାଇ ଯନ୍ତ୍ରଣାକାତର କଣ୍ଠରେ କହିଲା,
“ତାନ୍ତ୍ରିକଗୁରୁଙ୍କର ଜୟ ! ପରଜନ୍ମରେ ଯେପରି
ତୁମର ସେବା କରିବି !” ଏତକ କହି ସେ
ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ।

ରବିବର୍ମା ତାଙ୍କର ତରବାସ ବାହାର କଲେ
ଓ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲେ, “ଶୁଣ
ତାନ୍ତ୍ରିକ ! ଯେଉଁ ରାଜା କେଶୁରାଜୁ ତୁ ଉପାସନା

ପ୍ରହାର ବସାଇଦେଲେ । ଶେଷ ଅଚେତ ହୋଇ
ଟଳିପଡ଼ିଲା ।

ତାନ୍ତ୍ରିକ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର କ ଉପାୟରେ ସେଠାରୁ
ପଳାଇବ, ସେଥିପାଇଁ ଏଣେତେଣେ ଚାହିଁଥାଏ ।
ରବିବର୍ମା ଥରେ ଖବୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାକୁ ଦେଖି
ନେଇ ତା'ପରେ ଯୁବତୀକୁ ପଚାରିଲେ, “ତୁମେହିଁ
ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତିଙ୍କ କନ୍ୟା କାଞ୍ଚନମାଳା ହିଁ ?”

ଯୁବତୀ ସମର୍ଥନସୂଚକ ଭଙ୍ଗୀରେ ମୁଣ୍ଡ
ହଲାଇ କହିଲେ, “ତାନ୍ତ୍ରିକର ଦୁଇ ସେବକ
ମରିଛନ୍ତି ବୋଲି ମନେହୁଏ । କିନ୍ତୁ ତାନ୍ତ୍ରିକକୁ
ଛାଡ଼ିଦେଲେ ତଳବ ନାହିଁ । ମୋ ହାତରେ ଅସ୍ତ୍ର
ନାହିଁ । ତୁମ ଚରବାଣୀ ମୋତେ ଦିଅ । ତୁମେ
ଗଦା ଚାଲିନା କର । ଦୁହେଁ ତାନ୍ତ୍ରିକକୁ ଦେଖି-
ନେବା ।”

ରବିବର୍ମା ଆନନ୍ଦରେ ରାଜକୁମାରୀ ହାତକୁ
ଚରବାଣୀ ବଢ଼ାଇଦେଲେ । ନିଜେ ଗଦା ଧରି
ସରୋବର ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।
ସେତିକିବେଳେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ରାଜା
ଜିତକେତୁ । ସେ ରବିବର୍ମାଙ୍କୁ ସତର୍କ କରିଦେଇ
କହିଲେ, “ଏ ସରୋବରରେ କୁମ୍ଭୀର ଭରିଛି ।
ତୁମେ ଭିତରକୁ ଯାଅ ନାହିଁ । ମୋ ସୈନ୍ୟ,
ବାଚକ ଏବଂ ରାକ୍ଷସ ଉତ୍ତରଣ ପଛେ ପଛେ
ଆସୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ତାନ୍ତ୍ରିକକୁ ବଧ କରିବେ ।”

କାଞ୍ଚନମାଳା ବିସ୍ମୟରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡେଖୁ-

ଥାନ୍ତି । ରାଜା ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ,
“ହୁଅ ! ତୁ ମୋର ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ରୀ । ତେଣୁ ତୋ
ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବର ଠିକ୍ କରିବାର ଅଧିକାର
ମୋର ଅଛି । ଦୁହେଁ ?”

କାଞ୍ଚନମାଳା ଲଜ୍ଜାରେ ଜଡ଼ବତ୍ ଠିଆ
ହୋଇ ରହିଲେ । ଚାହିଁ ଚାହିଁ ପହଞ୍ଚିଗଲେ
ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି, ଭଲ୍ଲୁକପାଦ, ଭଲ୍ଲୁକତାନ୍ତ୍ରିକ,
ବାଚକ ତଥା ରାକ୍ଷସ ଉତ୍ତରଣ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି କାଞ୍ଚନମାଳା ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ି-
ଯାଇ କହିଲେ, “ହୁଅ, ତୋତେ ପ୍ରାଣରେ
ଦେଖିପାରିବି କି ନା ତାହା ସନ୍ଦେହ ଥିଲା ।”
ତା'ପରେ ରବିବର୍ମାଙ୍କୁ ଅନାଇ ସେ କହିଲେ,

“ତୁମେ ମହାନ ସାର । ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନେଇ ଜଳ ଭିତରକୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ନାହିଁ ।”

ରାଜା ଜିତନେତ୍ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସୁକ ସ୍ଥଳରେ ରତ୍ନବର୍ମାଙ୍କ ହାତଧରି କାଞ୍ଚନମାଳାଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇଯାଇ ଉତ୍କଳଶ୍ରେୟରେ କହିଲେ, “ମୋର ଏହି ପୋଷ୍ୟକନ୍ୟା କାଞ୍ଚନମାଳା ସତ ସାର ଯୁବକ ରତ୍ନବର୍ମାଙ୍କୁ ବିବାହ ଦେବାର ଘୋଷଣା କରୁଛି । ଆପଣମାନେ ସମସ୍ତେ ସାକ୍ଷୀ । ମୋ ଅନ୍ତେ ରତ୍ନବର୍ମା ହେବେ ଚନ୍ଦ୍ରଶୀଳା ନରସର ରାଜା ।

ସମସ୍ତେ ହର୍ଷନାଦ କଲେ । ସେତିକିବେଳେ ପରାବର ଭିତରୁ ଚକ୍ରାର ଶୁଭଲ । ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଶ କୁନ୍ଦୀର କକଳରେ ପଡ଼ିଛି । ରାଜା କାନ୍ଦିବ ନିଜ ମନ୍ତ୍ରଦଣ୍ଡ ଫୁଲାଇ କହିଲେ, “ରାଜା କପାଦ ! ତୁମର ଶେଷକୁ ଏହିଦଶା ହେଲା ? କୁନ୍ଦୀରର ଆହାର ହେବାକୁ ଯାଉଛି ?”

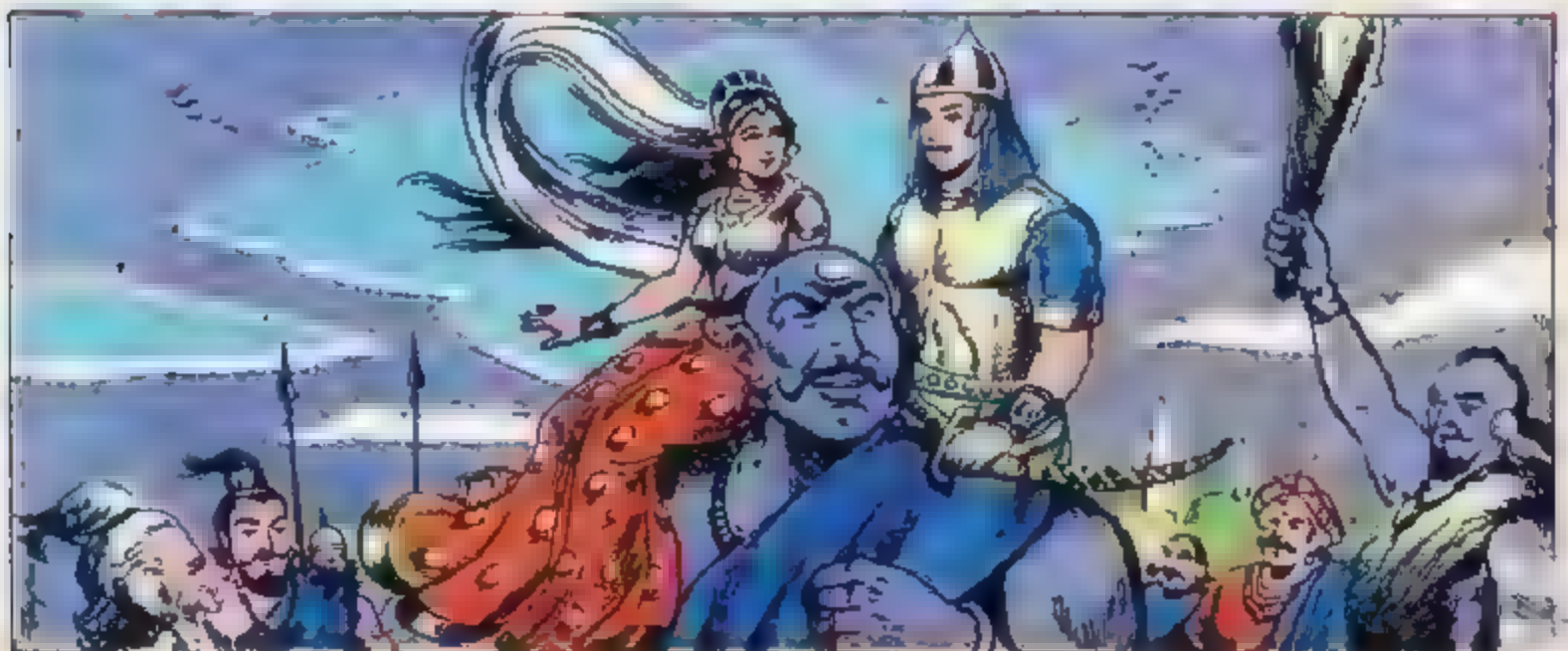
ସବୁ ସବୁ କୁନ୍ଦୀର ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରକୁ ଟାଣି-

ଉଦ୍ଗ୍ରସ୍ତ ସେଠାରେ ଗଡ଼ିଥିବା କାଳଦଣ୍ଡକୁ ଉଠାଇ ତା’ କାନ ପାଖରେ କହିଲା, “ସାର ! ତୁମକୁ ଯାହା କର ରଖିଥିବା ତାହାକି ମଲ୍ଲଣୀ । ସେ ମରବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତୁମେ ତା’ ପ୍ରଭାବରୁ ମୁକ୍ତ ହେବା କଥା । ତୁମକୁ ସେ ମୁକ୍ତ ବନାଇ ରଖିଥିଲା । ତେଣୁ କର । ଏଥର କଥା କହି ପାରବ ।”

କାଳଦଣ୍ଡ ଆଖି ଖୋଲି ଉଦ୍ଗ୍ରସ୍ତକୁ କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇ କହିଲା, “ମୋ ସାନଗୁରୁ ! ତୋତେ ଏ ଆଖି ଦେଖିଲା ! ସେ ଦୁଷ୍ଟ ତାହାକି ମୋତେ ବହୁତ କଲବଳ କରିଛି । କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଜବଦ କଲା ରାଜ ଏ ଯୁବକ କିଏ ?”

ଏହା କହି କାଳଦଣ୍ଡ ଆଗକୁ ଯାଇ ରତ୍ନବର୍ମା ଓ କାଞ୍ଚନମାଳାଙ୍କୁ ଦୁଇ କାନ୍ଧରେ ବସାଇ ଆନନ୍ଦରେ ଠିଆ ହେଲା ।

ସମସ୍ତେ ହର୍ଷଧ୍ବନି କଲେ । (ସମାପ୍ତ)

ଅଭୂତ ବିଦ୍ୟା

ବିଜୟାର୍କ ପୁନଶ୍ଚ ବୃକ୍ଷ ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ । ଝଡ଼ବତୀଶ ପ୍ରେତାତ୍ମାମାନଙ୍କର ଅନ୍ତତାପ୍ୟ—ଏସବୁ ପ୍ରତି ତଳେ ମଧ୍ୟ ଭୃଷେଷ ନ କରି ସେ ବୃକ୍ଷାଗୋଷ୍ଠୀର କର ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତର ଆଣିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ତାକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଅବସ୍ଥା କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦସ୍ଥିତି ବେତାଳ କହିଲା, “ଗଜା ! କୁମେ କୌଣସି ଅଭୂତ ଶକ୍ତି ଆୟତ୍ତ କରିବା ମାନସରେ ଏଭଳି ଦୁଃସାଧ୍ୟ ଶ୍ରମ କରୁଛ କି ? ତାହାହିଁ ଯଦି ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ତୁମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର ନୁହେଁ । କୌଣସି ବିଭୂତ ଲଭିଲେ ତାହା ଦ୍ଵାରା କୁମେ ହୁଏତ ପରମ ଉପକାର କରିପାରିବ । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ କି ସମସ୍ୟା ଅଛି । ଶ୍ରୀମତୀଂହ ସେହିଭଳି କହି

ବେତାଳ କଥା

ଅଲୌକିକ ଶକ୍ତି ପାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପରିଶ୍ରାମ କ'ଣ ହେଲା ? କହୁଛି ସେ କଥା, ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଭାର ଲାଗିବ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲା : ଶ୍ରାମସିଂହ ଥିଲା ଜଣେ କୃଷକ । ସେ କଠୋର ମେହେନତ କରି ନିଜ ପ୍ରେତୁକ ଜମିଜମାକୁ ନିଜୁ ବଢ଼ାଇଥାଏ । ଥରେ ବହୁଦିନର ଖଣ୍ଡିଏ ପଡ଼ିଆ ଜମି ସେ ଅଳ୍ପ ଦାମରେ କଣି-ସେଥିରେ ନିଜୁ ଫସଲ କରିବା ସକାଶେ ଲାଗିପଡ଼ିଥାଏ । ତନେ କୋଦାଳ ଯୋଗେ ମାଟି ଡାଣୁଥିବା ବେଳେ କୌଣସି ପଥୁରୁଆ ଡଙ୍ଗ ତା' କୋଦାଳରେ ଲାଗିଲା । ସେ ସାବଧାନରେ ସେ ସ୍ଥାନ ଖୋଳ ଦେଖେ

ତ ଖଣ୍ଡିଏ ପଥର ତଳେ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ର ରହିଛି । ପାତ୍ରର ମୁହଁ ଖୋଲି ତା'ର ବସ୍ତୁସ୍ବର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ତହିଁ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ସୁନା-ହାର ପମେତ ଖଣ୍ଡିଏ ତାଳପତ୍ର ଭିତରେ ନିଜୁ ଲେଖା ରହିଥିଲା । ଶ୍ରାମସିଂହ ହାର ଓ ତାଳପତ୍ର ଘରକୁ ନେଇଆସିଲା । ମନ ଦେଇ ତାଳପତ୍ରର ଲେଖା ପଢ଼ିଲା । ତାହା ଥିଲା ଅନେକ ବର୍ଷ ତଳର ଜଣେ ଲୋକର ଆତ୍ମକଥା । ଲୋକଟି କୌଣସି ଯୋଗୀଙ୍କ କୃପାରୁ ଗୋଟିଏ ଅଭୁତ ହାର ପାଇଥିଲା । ସେ ହାର ପିନ୍ଧି ଯାହାକୁ ଭେଟିବ, ତା' ମନ କଥା ଜଣାପଡ଼ିବ । ଲୋକଟି ହାର ପିନ୍ଧି କେତେକ ଧନ ଓ ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋକଙ୍କର ଦୁରଭିଷନ୍ନମାନ ଜାଣିପକାଇ ସେସବୁ ପ୍ରକାଶ କରିଦେବ ବୋଲି ଧମକ ଦେଲା । ସେସବୁ ଲୋକେ ଗୋପନରେ ତାକୁ ଧନ ସମ୍ପଦ ଦେଇ ତା' ମୁହଁ ବନ୍ଦ କରି ରଖିଲେ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଲୋକଟି ଆଶ୍ରମରେ ଚଳିଲା । କିନ୍ତୁ ଦିନେ ସେ ତା' ସ୍ତ୍ରୀର ମନକଥା ଜାଣିପକାଇଲା । ସ୍ତ୍ରୀ ତା' ପ୍ରତି ନୁହେଁ, ଆଉ ଜଣକ ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତା । ସେ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ମାରିଦେଲା । ତା'ପରେ ହାର ପ୍ରତି ତଥା ଜୀବନ ପ୍ରତି ବାତ-ସ୍ବତ୍ବ ହୋଇଗଲା । ହାର ସତ୍ତ ଏ ଆତ୍ମକଥା ପୋଡ଼ିଦେଇ ସେ ବଣକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଶ୍ରାମସିଂହ ଏ କାହାଣୀ ପଢ଼ି ଯେତେକ ବସ୍ତୁ, ତ

ହେଲା, ସେତକ କୌତୂହଳୀ ହେଲା । ପ୍ରଥମେ ସେ ହାତର ଏପରି ମନ୍ତ୍ରମା ଅଛି ବୋଲି ପରତେ ଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଯାହାହେଉ, ହାରଟି ବେଳରେ ପକାଇ ସେ ଗାଁ ଭିତରକୁ ବାହାରିଗଲା ।

ଜମିଦାରଙ୍କର ଜଣେ ଲାଜି ଲମ୍ବୁସିଂହ ପାଖରୁ ସେ କିଛି ଟଙ୍କା କରଜ କରିଥାଏ । ସେଦିନ ସେ ଟଙ୍କା ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ ଗଲା । ଲମ୍ବୁସିଂହକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ସେ ବୁଝିଗଲା ଯେ ଲମ୍ବୁସିଂହ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ଚକ୍ରାନ୍ତରେ ଅଛି ।

“ଆହା, ଆମ ଜମିଦାର କେଡ଼େ ଭଲ ଲୋକ !” ଶ୍ରାମସିଂହ କହିଲା ।

ଲମ୍ବୁସିଂହ ଚମକିପଡ଼ି ଶ୍ରାମ ଆଡ଼କୁ କଟମଟ କରି ଅନାଇଲା । ଶ୍ରାମ ନିଶ୍ଚିତ ହେଲା ଯେ ତା’ ସନ୍ଦେହ ପତ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ସେ ଆଉ ଅଧିକ କିଛି ନ କହି ସେଠୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଶ୍ରାମ ବୁଝିପାରିଥାଏ ଯେ ଜମିଦାର ପାଖ୍ୟ-ଭ୍ରମଣରୁ ଫେରିବା ବେଳେ ବଣ ପାଖରେ ତାଙ୍କୁ ମାରିଦେବା ନିମନ୍ତେ ଲମ୍ବୁସିଂହ ଦୁଇଜଣ ଗୁଣ୍ଡା ନିୟୁକ୍ତ କରିଛି । ଶ୍ରାମ ଧୀରେ ଧୀରେ ବଣ ପାଖକୁ ଯାଇ ସେ ଦୁଇ ଗୁଣ୍ଡାଙ୍କୁ ହଠାତ୍ ଆଘାତ କଲା । ସେମାନେ ଅଚେତ୍ ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲେ । ଶ୍ରାମ ଦୌଡ଼ ଦୌଡ଼ ଯାଇ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ଭେଟି

କହିଲା କି ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ସକାଶେ ଲମ୍ବୁସିଂହ ଗୁଣ୍ଡା ଲଗାଇଥିଲା । ଜମିଦାରଙ୍କ ଲୋକେ ଗୁଣ୍ଡା ଦୁହେଁକୁ ଧରିନେଇଗଲେ । ମାତ୍ର ଭୟରେ ସେ ଦୁଇଜଣ ଲମ୍ବୁସିଂହ ଦ୍ଵାରା ଜମିଦାରଙ୍କୁ ମାରିବା ସକାଶେ ନିୟୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କଥା ସ୍ଵୀକାର କଲେ ।

ଲମ୍ବୁସିଂହ ପଳାଇଗଲା । ତେବେ ତାଙ୍କ ପ୍ରାଣରକ୍ଷା କରିଥିବା ହେତୁ ଜମିଦାର ଶ୍ରାମକୁ ବଡ଼ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ ।

ଜମିଦାର ଚାଲିଆଡ଼େ ଶ୍ରାମର ପ୍ରଶଂସା ଗାଇ ବୁଲିବାରୁ ଶ୍ରାମ ପ୍ରତି ଲୋକେ ବଡ଼ତ ଶ୍ରଦ୍ଧାଶୀଳ ହେଲେ । ଶ୍ରାମସିଂହ ହାତଲବ୍ଧ ବିଦ୍ୟାବଳରେ

ସେ ସେମାନେ ଭଦ୍ରତାର ମୁଖାପିନ୍ଧା ଗୋଟାଏ
ତାକୁତଳ । ସେ ରଜତରବାରକୁ ଏ ସମ୍ଭାଦ
ପଠାଇଦେଲା । ଫଳରେ ତାକୁତଳ ଧରାପଡ଼ି-
ଗଲେ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ ଦୁର୍ଘଟ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ
ଯୋଗୁ ଧରାପଡ଼ିଲେ । ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କର ଖ୍ୟାତି
ଯେତେକ ବଢ଼ିଲା, ସେହି ଅନୁସାରେ ବିପଦର
ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟ ସେତେକ ବଢ଼ିଲା । ତାକୁ ଓ
ଦୁର୍ଘଟମାନେ ତାକୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ବାର-
ବାର ଯୋଜନା କଲେ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ
ସେସବୁ ଆଗରୁ ଜାଣିପକାଇବାରୁ ସେମାନଙ୍କ
ଯୋଜନା ସଫଳ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଅନେକ ଲୋକଙ୍କର ଅନେକ ପ୍ରକାର ଉପକାର
କଲା । ଫମେ ପାଧାରଣରେ ପ୍ରଭୁର ହୋଇଗଲା
ସେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ଅନ୍ୟର ମନକଥା ଜାଣିଦେଇ-
ପାରେ । ଅବଶ୍ୟ କିପରି ଉପାୟରେ ସେ
ଜାଣେ, ସେ କଥା କାହାକୁ ହେଲେ ମାଲୁମ୍
ନ ଥିଲା ।

ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ହିନେ ଜାଣିପାରିଲା ସେ ଗାଁର
ଝିଅଟିଏ ତାକୁ ବହୁତ ଭଲ ପାଏ । ସେ ଝିଅର
ବାପାଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇ ଝିଅଟିକୁ ବିବାହ
କଲା ।

ଥରେ ଦଳେ ଭଦ୍ରବେଣୀ ଲୋକଙ୍କ ସହ
କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲାବେଳେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ବୁଝିପାରିଲା

ଫମେ ରାଜ୍ୟର ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋକେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ
ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିନେଇ ଅମୁକ ତମୁକ ଲୋକର
ମନକଥା ବିଷୟରେ ପଚାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।
ହୁଏତ ଜଣେ ଆଜିଜଣକ ସହ ବ୍ୟବସାୟ
କରିବ — ସିଏ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ
ଅପରର ମନରେ କ'ଣ ଅଛି ।

ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ଅତ୍ୟୁଆରେ ପଡ଼ିଲା । କାରଣ ସେ
ଦେଖିଲା, ସବୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ଆ-
ଦର୍ଶନା ଓ ଦୁରଭିପକ୍ଷ ରହିଛି । କାହା ବିଷୟ
ସେ କାହା ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରିବ ? ଯାହା
ହେଉ, ଲୋକେ ତା' ପରାମର୍ଶ ନେବା ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗେ ସେ ବାବଦରେ ତାକୁ ପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥ

ଦେଉଥାନ୍ତି । ସେ ବହୁତ ଅର୍ଥ ସଞ୍ଚୟ କଲ ।

ରାଜା ଦିନେ ତାକୁ ଡକାଇ ପଚାରିଲେ,
“କହିଲୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଶୁଭୁଛି କ’ଣ !”

ସ୍ୱାମସିଂହ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ମହାରାଜ, ଆପଣ
ଶୁଭୁଛନ୍ତି କି ମୁଁ କିବାପି ଆପଣଙ୍କ ମନକଥା
କହିଦେଇପାରିବି ନାହିଁ ।”

ରାଜା ସାବାସ୍ ବୋଲି କହି ତାକୁ ସେହିଠାରେ
ଦରବାରରେ ଜଣେ ଅମାତ୍ୟ ରୂପେ ନିୟୁକ୍ତ
ଦେଲେ ।

ଦେଶିକ ସ୍ୱାମସିଂହର ଆୟ ଆହୁର ବଢ଼ିଲା ।
ରାଜାଙ୍କ ପାସମିତ ମନ୍ତ୍ରୀ ସେନାପତି ସମସ୍ତେ
ତା’ ଜରିଆରେ ରାଜା ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ
କ’ଣ ଶୁଭୁଛନ୍ତି, ତାହା ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଲେ ଓ
ତାକୁ ଟଙ୍କାପଇସା ଦେଲେ ।

ଦିନେ ରାଜା ସ୍ୱାମସିଂହକୁ ଏକାନ୍ତରେ ଡାକ
ଦିଅଁ ଦିଅଁ ପଚାରିଲେ, “ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ତୁମକୁ
କାହିଁକି ଡକାଇଛି କହିଲୁ !”

“ମହାରାଜ, ମହାରାଣୀ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି କି
ପ୍ରକାର ମନୋରାଜ୍ୟ ପୋଷଣ କରନ୍ତି, ଆପଣ
ତାହା ଜାଣିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇଛନ୍ତି ।

“ସାବାସ୍ ! ତୁମେ ମହାରାଣୀଙ୍କ ପାଖକୁ
ଏ ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ନେଇ ଯାଅ । ତାକୁ ଏହି
ଆକରେ ଭେଟି ତାଙ୍କ ମନ କଥା ଜାଣିଆସ ।”
ରାଜା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ।

ସ୍ୱାମସିଂହ ମହାରାଣୀକୁ ନେଇ ଚିଠି ଦେଲା ।
ରାଣୀ କହିଲେ, “ଠିକ୍ ଅଛି ।” ଚିଠିରେ ରାଜା
ଖାଲ ଏତିକି ଜଣାଇଥିଲେ—ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ
ସଙ୍ଗୀତ ଆସର ହେବ ।

ସ୍ୱାମସିଂହ ରାଣୀକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ବୁଝିଲେ
ରାଜାଙ୍କ ପ୍ରତି ରାଣୀଙ୍କର ତିନେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ
ନାହିଁ । ସେ ରାଜାକୁ ଘୃଣା କରନ୍ତି ଏବଂ
ଅନ୍ୟ କେତେଜଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତ ପୋଷଣ
କରନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ସେ ଫେରିଆସି ରାଜାକୁ କହିଲା,
“ମହାରାଜ ! ମହାରାଣୀ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଅତି
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଓ ପ୍ରେମ ପୋଷା କରନ୍ତି ।”

ରାଜା ପୁଲକିତ ହୋଇ ପକେ ପକେ ନିଜର ବହୁମୁଲ୍ୟ ହାରଟିଏ ଶ୍ରାମସିଂହକୁ ନେଇ ଦେଲେ ।

ଜନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା, ଶ୍ରାମସିଂହ ଘରକୁ ଫେରିଆସି ଯେତେ ରାତିରେ ହାରଟିକୁ ନିଆଁରେ ନିଶେପ କଲା । ହାରଟିର ଗୁଣ ଏପରି, ତାହା ଭରଳ ନ ଯାଇ ପୁରାପୁରା ଉଷନ ହୋଇଗଲା ।

ଶ୍ରାମସିଂହ ଟଙ୍କା ପଇସା ଧରି ସସ୍ତ୍ରୀକ ସେହି ରାତିରେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

ବେତାଳ କାହାଣୀଟି ଏହିଠାରେ ସମାପ୍ତ କରି ପରୁରିଲା, “ରାଜା ! ହାର ବଳରେ ଶ୍ରାମସିଂହ ଯେ କେବଳ ନିଜେ ଲଭିବାନ୍ ହେଉଥିଲା, ତାହା ନୁହେଁ, ରାଜ୍ୟର ମଧ୍ୟ ଉପକାର କରୁଥିଲା । ସେଭଳି ହୁଲେ ସେ ହଠାତ୍ ହାରଟି ବିସର୍ଜନ ଦେଲା କାହିଁକି ? ପାରିଲେ ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଶକ୍ତି ଥାଇ ମଧ୍ୟ ଯଦି ମାରକ ରହିବ, ତେବେ ତୁମ ଶିର ହେବ ସ୍ବଚ୍ଛଦ୍ୟ ।”

ରାଜା ବିହମାଳ୍ ତତ୍ପ୍ରାତ୍ ଉତ୍ତର ଦେଲେ : “ଶ୍ରାମସିଂହ ଭଲମଣିଷ ଥିଲା । ହାର ତାକୁ

ଯେଉଁ ଶକ୍ତି ଦେଲା, ତାକୁ ସେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ସମୁପଯୋଗ କଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ହାର ବ୍ୟବହାର କରି ଭରଦିନ ଭଲ ହୋଇ ରହିବା ତା’ଭଲ ମଣିଷ ପକ୍ଷରେ ସେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ଏ କଥା ସେ ବୁଝିଲା ଯେତେବେଳେ ରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ମନୋରାଜ ବଜାକୁ ଜଣାଇବା ଭଳି ସାହସ ସେ ପାଇଲା ନାହିଁ । ତାକୁ ମିଥ୍ୟା କହିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଶକ୍ତିର ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବହାର ସଜାଣେ ଖାଲି ଭଲ ମଣିଷ ହେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ, ସେ ପାଇଁ ବିଶେଷ ମାନସିକ ବଳ ଥିବା ଦରକାର । ତାହା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ନ ଥାଏ । ଶ୍ରାମସିଂହ ପାଖରେ ସେ ବଳ ଯେତେକ ଥିଲା, ସେତେକରେ ଯେତେଦିନ ସମ୍ଭବ ସେ ରାଜ୍ୟର ଉପକାର କଲା । ଯେତେବେଳେ ତା’ ବଳ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ ବୁଝିଲା, ଭଲ ମଣିଷ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ହାରକୁ ବିସର୍ଜନ ଦେଲା ।”

ରାଜାଙ୍କ ମୌନଭଙ୍ଗ ହେବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦ ସହ ବେତାଳ ଶସିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ବୃକ୍ଷତାଳରେ ବୁଲିପଡ଼ିଲା । (କଲିତ)

ମନକୁଢ଼ି

ମୀନାକ୍ଷୀ ତା'ର ଦୁଇଭାଇଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଭାବୁଣୀ । ଖୁବ୍ ଚେହେରା ହୋଇ-
ଥାଏ । ବଡ଼ ହୋଇଯିବାରୁ ଭାଇମାନେ ତା' ପାଇଁ ଗ୍ରାମପୁରର ସୋମେଶ୍ୱରକୁ ବାଛୁଲେ ।
ରୂପଗୁଣ ସବୁଥିରେ ଭଲ । ମୀନାକ୍ଷୀର ବିବାହ
ହେଲା । ପରବର୍ଷ ଭାଇମାନେ ମଧ୍ୟ ବିବାହ
କଲେ ।

ସୋମେଶ୍ୱରର ବ୍ୟବସାୟ ଥାଏ । ଜମି-
ବାଡ଼ି ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଥାଏ । ତେଣୁ ବହୁତ ଭଲରେ
ଚଳନ୍ତି । ମୀନାକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥାଏ ।
ହେଲେ ପରିବାରରେ ବଡ଼ମା' ଓ ଶାଶୁଙ୍କର
ଅଧିକାର ତାକୁ ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ । ସେ
ଶୁଦ୍ଧ ନିଜର ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାକୁ,
ପଦକ୍ଷେପ ଜେମିଆ ତାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥିଲେ ।

ମୀନାକ୍ଷୀ କେତେ ଥର ବୁଲେଇ ବଙ୍କେଇ
ନିଜର ଲଜ୍ଜା ପ୍ରକାଶ କଲା, ହେଲେ ସୋମେଶ୍ୱର
ନ ବୁଝିବାର ଛଳନା କଲା । ଶେଷକୁ ବାଧ୍ୟ

ହୋଇ ମୀନାକ୍ଷୀ ଦିନେ କହିଲା, “ଦେଖ ତ,
ଆମର ଅଲଗା ଘର କରି ରହିଲେ ଭଲ
ହୁଅନ୍ତାନି ?” ଏକଥା ଶୁଣି ସୋମେଶ୍ୱର ଟିକେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା, ମୋତେ
ସ୍ୱପ୍ନବାକୁ ଦିଅ ।”

ଇତିମଧ୍ୟରେ ଥରେ ବ୍ୟବସାୟ କାମରେ
ସୋମେଶ୍ୱରକୁ ସୋନପୁର ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।
ସେଠାରୁ ଫେରିବା ପରେ ଖାଇବାକୁ ଦେଉ-
ଦେଉ ମୀନାକ୍ଷୀ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା, ସୋନପୁର
ବାଟରେ ତ ଆମ ଘର ପଡ଼େ । ମୋ ଭାଇମାନେ
କେମିତି ଅଛନ୍ତି ?”

ସୋମେଶ୍ୱର ସେଥର ଶୁଣୁଥିବାର ଯାଇ ନ
ଥିଲା । ପରଥର ସେ ସୋନପୁରରୁ ଫେରିବାରୁ
ପୁଣି ମୀନାକ୍ଷୀ ଭାଇମାନଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଖବର
ପଚାରିଲା । ସୋମେଶ୍ୱର କହିଲା, ତୁମ ଭାଇ-
ମାନେ ଭଲ ଅଛନ୍ତି, ହେଲେ ତୁମ ଭାଇଜନମାନେ
ଏତେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତି ।”

“କାହିଁକି ? କ’ଣ ହେଲା ?” ମୀନାକ୍ଷୀ ପଚାରିଲା ।

କଥା କ’ଣ କି ତୁମ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ହେବା ପାଇଁ ଭାଇଜନମାନେ ଶିଖାଉଛନ୍ତି ଓ ଖୁବ୍ ଲୁପ୍ତ ଦେଉଛନ୍ତି । ଦୁଇପକ୍ଷ ମୋର ମତ ଲୁହୁଁଲେ ।” ସୋମେଶ୍ୱର କହିଲେ ।

“ତୁମେ କ’ଣ ମତ ଦେଲୁ ?” ମୀନାକ୍ଷୀ ପଚାରିଲା ।

ସୋମେଶ୍ୱର କହିଲେ, “କ’ଣ ଆଉ କହିବ ? ପତ୍ନୀ କଥା । ଯଦି ଦୁଇଭାଇଙ୍କ ମନ ମିଳୁ ନାହିଁ ତେବେ ଶୀଘ୍ର ଭିନ୍ନ ହୋଇଯିବା ଭଲ ।”

“କାହା, କିଏ କି ମତ ? ତୁମେ ଯେଉଁ ମତ ଦେଲୁ ତାହା ନିହାତି ସାଧାରଣ । ବରଂ ମନ୍ଦ-ବୁଦ୍ଧି ।” ମୀନାକ୍ଷୀ କହିଲା । କାହିଁକି ନା ଭାଇ-ମାନଙ୍କର ଭିନ୍ନ ହେବା କଥା ତାକୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ।

କିଛି ଦିନ ପରେ ପୁଣି ମୀନାକ୍ଷୀ ନିଜ ଘର ଦ୍ୱିତୀୟରେ ସୋମେଶ୍ୱରକୁ ପଚାରିଲା, “ତୁମେ କ’ଣ ଠିକ୍ କଲୁ ?”

“କ’ଣ ଠିକ୍ କଲୁ ପଚାରୁଛ ? ତୁମ କଥା ଅନୁସାରେ ମୁଁ କାମ କରି ପାରୁନି ନାହିଁ ।” ସୋମେଶ୍ୱର କହିଲା ।

“କାହିଁକି ?” ମୀନାକ୍ଷୀ ପଚାରିଲା ।

“କାରଣ ତୁମେ ମୋତେ ଯେଉଁ କଥା କହିଲୁ ସେଇଟା ତ ଏକତାରେ ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧି ପ୍ରସୂତ କଥା । ସେଥିପାଇଁ ।” ସୋମେଶ୍ୱର କହିଲା, “କ’ଣ ମୋ କଥା ତୁମ ପାଇଁ ଏତେ ନିର୍ଦ୍ଦୁଷ୍ଟିଆ କଥା ହେଲା ?” ଅଭିମାନରେ ଆଖି ଢଳ ଢଳ କରି ମୀନାକ୍ଷୀ ପଚାରିଲା ।

“କିମିତି ନୁହେଁ ? ଭାଇମାନଙ୍କ ଶେଷରେ ମୋ ମତ ଯଦି ବୁଦ୍ଧିଘନତାର କଥା ହେଲା ତେବେ ତୁମେ ତ ସେଇ କଥା ମୋତେ କହୁଛ ! ତୁମର କପରି ନ ହେଲା ?” ସୋମେଶ୍ୱର ପଚାରିଲା ।

ମୀନାକ୍ଷୀକୁ ଲାଗିଲା ତା’ର ମୁହଁ ଉପରେ ଯେପରି କିଏ ଆପଡ଼ି ମାରିଛି । ସେ ଆଉ କେବେ ହେଲେ ଏପରି ନେଇ ଚିନ୍ତା କରିବି ବା ସୋମେଶ୍ୱରକୁ କହିନାହିଁ ।

ପରବର୍ତ୍ତନ

କାବାଟ ଖଡ଼ଖଡ଼ ହେବାରୁ ରମା ଆସି ଖୋଲିଲା । ସେତେବେଳେ ବାଡ଼ାରେ ଅଛକାର । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବାଡ଼ାରୁ ହଠାତ୍ ଭିତରକୁ ପଶିଆସି କବାଟ ବନ୍ଦ କରି ଦେଲା ଓ ରମାକୁ କହିଲା, “ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଟି କରିବୁ ତ ଗଲା ଟିପିଦେବ । ମୁଁ ସବୁକିଛି କରିପାରେ, ମୁଁ ଜେଲ୍‌ରୁ ପଳାଇଆସିଛି ।”

ସେହି ସମୟରେ ଚାରି ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଦୌଡ଼ିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଉଥିଲା । ସେମାନେ ଚୋରକୁ ଖୋଜୁଥିବା ଗୋଲସ୍ । ସିପାହୀମାନେ ଦୁଇକୁ ଚାଲିଯିବା ପରେ ରମା ପଚାରିଲା, “ତୁମେ ଆସିଲ କେଉଁ ଜଞ୍ଜେଣ୍ଟରେ ?”

ଚୋର ଗୁଣିଯାଇ କହିଲା, “ସେଥିରେ ତୁମର କ’ଣ ଅଛି ? ଆଜ୍ଞା କୁହ ତ ତୁମ ଛଡ଼ା ଏ ଘରେ ଆଉ କେହି ଅଛି କି ?”

“ତୁମର ଭୟର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ମୁଁ ଏକଲ ଅଛି । ଅଧା ସେଣାଲ ହୋଇ-ଯାଇଛି । ସେଠାକୁ ଯିବ ?” କହୁ କହୁ ରମା ରଜାଘର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲା ।

ଚୋର ରମା ପଛେ ପଛେ ଯାଇ ରଜାଘର ଭିତରେ ପିଡ଼ାଟିଏ ପକାଇ ବସିଲା । ରମା ବାଇଗଣ କାଟି ବସିଲା ଓ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗୋଡ଼ୁଲା ।

“ଆଜ୍ଞା ତୁମେ କାନୁନ କାହିଁକି ? ମୁଁ ତ ତୁମକୁ କିଛି କହିନାହିଁ ।” ଚୋର ପଚାରିଲା ।

ରମା କହିଲା, “ତୁମକୁ ଦେଖିବା ବେଳେ ମୋର ମୋ ଭାଇ କଥାଟି ମନେ ପଡ଼ୁଛି । ସେ ଥରେ ଗୁଣିଯାଇ ଜଣକୁ ପିଟିଲା ଓ ଜେଲ୍ ଗଲା । କିନ୍ତୁ ଦିନେ ହଠାତ୍ ସେ ତୁମ ପରି ଜେଲ୍‌ରୁ ଖସି ପଳାଇଆସିଲା । କିନ୍ତୁ ସେଇ ଦିନଠୁ ସେ

ଆଉ ଶାନ୍ତରେ ରହି ପାରିଲ ନାହିଁ । ତାକୁ ନା ନିଦ ଆସେ ନା ଭଲରେ ଖାଇପାରେ । ଘରୁ ବାହାରକୁ ଆସିବାକୁ ଡରମାଡ଼େ । ବାହାରେ କିଛି ଖେଳ ଦେବା ମାତ୍ରେ ପୋଲିଷ୍ ଆସୁଛି ଭାବ ଲୁଚେ । ଏପରି ଭାବରେ ସେ ଏକବାରେ ପାଗଳ ପରି ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେ ପୁର ସମୟ ଜେଲ୍‌ରେ କଟାଇ ଆସିଥା'ନ୍ତା, ତେବେ ଏତେ କଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀ ନ ଥା'ନ୍ତା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନୂଆ କରି ଖବର ଆରମ୍ଭ କରିଥା'ନ୍ତା ।

“ମୁଁ ଏକଥା ତାକୁ କହିଥିଲି ହେଲେ ସେ ଶୁଣିଲ ନାହିଁ । ଦଶଦିନ ଏପରି ହୃଦୟରେ ରହିବା ପରେ ଥରେ ଘରେ ପୋଲିଷ୍‌ମାନେ

ହଠାତ୍ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ଭୟରେ ପଳାଇ ଯାଉଯାଉ ଛବରୁ ଡେଇଁପଡ଼ି ପ୍ରାଣ ହରାଇଲା ।”

ଶ୍ରେର କହିଲା, “ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କଥା କୁହ, କିଏ ଆସିପାରପାରେ ।”

“ସେକ୍ସେଇ ତ ହୋଇଗଲା । କ’ଣ, ଖାଇବାକୁ ଦେବ ?” ରମା ପଚାରିଲା ।

ଶ୍ରେରର ଖାଇବାକୁ ଲଜ୍ଜା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମନରେ ଟିକେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଥିଲା ।

ରମା ବୁଝିପାରି କହିଲା, “ଏ ଖାଦ୍ୟରେ ବନ୍ଧ ନାହିଁ । ତୁମ ଆଗରେ ତ ତିଆରି କଲି ।” ତା’ପରେ ରମା ଶ୍ରେର ପାଖରେ ଖାଦ୍ୟ ପରଷିଦେଲା ।

ଶ୍ରେର ଖାଇଥାଏ । ରମା ପଚାରିଲା, “ତୁମକୁ ଦେଖିଲେ ଭଦ୍ରଦରର ବ୍ୟକ୍ତି ପରି ଲାଗୁଛି । ତେବେ ଜେଲ୍ କପରି ଗଲା ?”

ଶ୍ରେର କହିଲା, “ମୋର ବାପା ମା’ ନ ଥିଲେ । ମୋ ଆଉ ମୋତେ ପାଳିଥାଏ । ଆଉ ମରିଯିବା ପରେ ମୋର ତଳିବାକୁ ବହୁତ ଅସୁବିଧା ହେଲା । ଗ୍ରାମରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି କାମ ଜୁଟିଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ସହରକୁ ଚାଲିଆସିଲି । ସହରରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି କାମ ଜୁଟିଲା ନାହିଁ । ଚାରିଦିନ ଶେକରେ ରହିଥାଏ । ଶେଷକୁ ଶେକ ସହ୍ୟ କରି ନ ପାରି ଜଣେ ଧନଲୋକଙ୍କ ହାତରୁ ଟଙ୍କାଧଳ ଟାଣିନେଇ

ଦୌଡ଼ିଲା, କିନ୍ତୁ ଧରାପଡ଼ିଲା ଓ ଦୁଇମାସ ଜେଲ୍-ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିଲା ।”

“ତେବେ ତୁମେ ଜେଲ୍‌ରୁ ପଳାଇ ଆସିଲ କାହିଁକି ?” ରମା ପଚାରିଲା ।

“ଜେଲ୍‌ରେ ସରୁପ୍ରକାର କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଥାଏ । ଲୁଗା ଧୋଇବା, ଚଟେଇ ବୁଣିବା, ଲୁଗା ବୁଣିବା, ସିଲେଇ କାମ ଭିତ୍ତିକ । ମୋତେ ଏତେ ପ୍ରକାର କାମ କରିବାକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ।” ଶ୍ଵେତ କହିଲା ।

ରମା ହସି ହସି ପଚାରିଲା, “ତୁମକୁ ଜେଲ୍ ବାହାରେ କାମ ମିଳୁ ନ ଥିଲା ବୋଲି ଜେଲ୍ ଗଲା । ପୁଣି ସେଠି ବହୁତ କାମ ବୋଲି ପଳାଇ ଆସିଲ । କୁହ, ଏବେ କ’ଣ କରିବ ?”

ଶ୍ଵେତ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିଲା ନାହିଁ । ମୁଣ୍ଡପୋତି ବସିଲା । ରମା ପୁଣି କହିଲା, “ବର୍ତ୍ତମାନଠାରୁ ତୁମର ନରକ ପରୀକ୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହେବ । ତୁମେ ଭଲରେ ଖାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଶୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ସବଦା ପ୍ରୟାସ କରି ଭଲ ତୁମ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇବ । ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ତୁମେ ବଞ୍ଚିବ କିପରି ? ତୁମକୁ କାମ ଦେବ ବା କିଏ ? ତୁମେ ଜେଲ୍‌ରୁ ଆସିବା ଦ୍ଵାରା ତୁମର ଦଣ୍ଡ ଅଧିକ ବଢ଼ିଗଲା । ଏପରି ନ ହୋଇ ଜେଲ୍‌ରେ ଥିଲେ, ଯେତେ କାମ କରୁଥିଲ ସେଗୁଡ଼ିକ ଭଲ ଭାବରେ ଶିଖିପାରୁଥାନ୍ତୁ । ଯଦ୍ୟାପି ଜେଲ୍‌ରୁ

ଖଲାସ ହେବା ପରେ ପରେ ସେଥିରୁ କିଛି କାମ ଦ୍ଵାରା ତୁମେ ଶକ୍ତିକା ନିର୍ବାହ କରିପାରୁଥା’ନ୍ତୁ । କାରଣ ଜେଲ୍‌ରେ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବା ସହିତ କିଛି କାମର ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଉଛି ।”

ସରୁକଥା ଶ୍ଵେତ ବୁଝିଗଲା । ଶାନ୍ତ ଭାବରେ ପଚାରିଲା, “ଭଲ ତ ହୋଇଗଲା । ଦେଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ଭଲର ସଂଶୋଧନ କିପରି ହେବ ?”

“ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ଡିଜାଇନ ହୋଇଯାଇନାହିଁ । ତୁମେ ନିଜେ ଜେଲ୍‌ଖାନା ପାଇ ଆମ୍ଭସମ୍ପର୍କ କରି । ଅବଶ୍ୟ ଦଣ୍ଡସମୟ କିଛିଟା ବଢ଼ିଯିବ । କିନ୍ତୁ କୌଣସି

କାମ ଭଲ ଭାବରେ ଶିଖିବା ପାଇଁ ସେ ସମୟ
ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।” ରମା ବୁଝାଇଲା ।

ବୋର ଶୁଣି ହୋଇ କହିଲା, “ତୁମେ ନିଜ
ଭଉଣୀ ପରି ଭଲ କଥା କହିଛ । ମୁଁ ତୁମ
ଭଣ ଶାବନରେ ଶୁଣିପାରିବି ନାହିଁ । ଆଜ୍ଞା,
ମୁଁ ଚାଲିଲି ।” ବୋର ଚାଲିଗଲା । ବୋର
ଚାଲିଯିବା ପରେ ପୁଣି କବାଟ ଖଡ଼ିଖଡ଼ି ହେଲା ।
ଏଥର କିନ୍ତୁ ଆସିଲେ ରମାର ବାପା ।

ରମା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା, “ଆଜି
ଏତେ ଡେରି କାହିଁକି ? କେବେ ତ ଏତେ ଡେରି
ହୁଏ ନାହିଁ ?”

“ଜେଲ୍‌ରୁ ଗୋଟାଏ ବୋର ଖସିପକାଇଛି ।
ସେଥିପାଇଁ ଏତେ ଡେରି ହେଲା ।” ରମାର
ବାପା କହିଲେ ।

ରମାର ବାପା ଜେଲ୍ ଅଫିସର ଥିଲେ ।

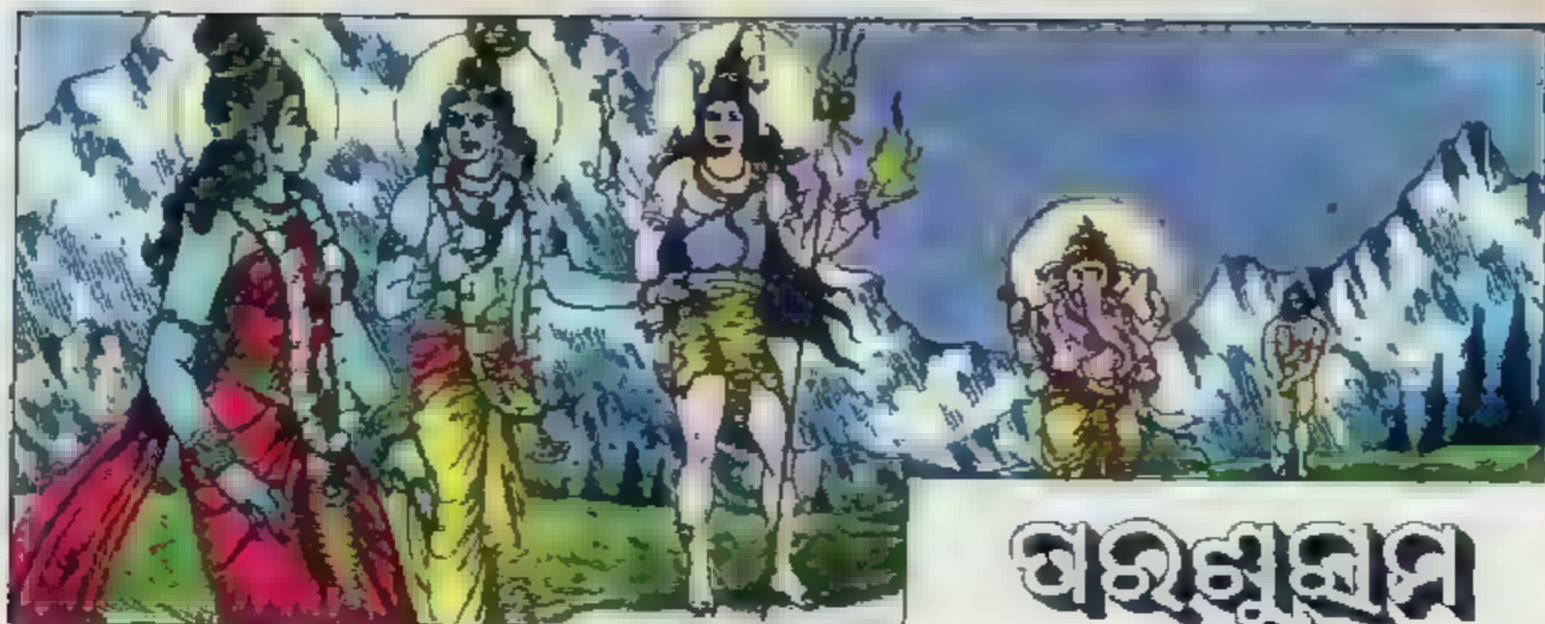
ରମା ତା’ ବାପାଙ୍କୁ କହିଲା, “ଆପଣମାନେ
କେଉଁମାନଙ୍କ ସହିତ ଯେଉଁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି

ତାହା ବଡ଼ ଅନିଚ୍ଛା । କାରଣ ଜେଲ୍‌ଖାନା
ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଦଣ୍ଡ ଦେବାପାଇଁ ହୋଇ-
ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ
ଆଣିବା ପାଇଁ ହୋଇଛି । ଯେଉଁ ବୋର
କଥା କହିଛ, ସେ ସିଧା ଆମ ଘରେ ଆସି
ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ମୁଁ ତା’ର ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି
ପଠାଇଦେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଜଳନ୍ତାରେ
ଗୋଟିଏ ଭାଇର ଗଳ୍ପ ତାକୁ କହିଛି ।” ତା’
ପରେ ସମସ୍ତ ଦିଗରୁ ରମା ବୁଝାଇ କହିଲା ।

“କାଃ ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ଜଣେ ଜେଲ୍ ଅଫିସର
ହୁଅ ଭାବରେ କାମ କରିବୁ । ମୁଁ ଦେଖିଆସେ
ସେ ଫେରିଯାଉଛି ନା ନାହିଁ ।”

“ବାପା, ମୁଁ କହିଲି ନା ? ଆପଣ ସେ
ବୋର ପାଇଁ କୌଣସି ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
ତା’ ଭିତରେ ଥିବା ବୋର ଚାଲିଯାଇଛି ।
ଆପଣ ଖାଇପିଇ ସୁପ୍ତିରେ ପାଇ ଦେଖିବେ ।”
ରମା କହିଲା ।

ପରଶୁରାମ

ପରଶୁରାମ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ଶସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଆମର ପୁଅକୁ ଆସି ମାନ୍ତୁଛି ।”

ମାରି ନମିତାରେ ସ୍ନାନ କରି ପାଲ ପହଞ୍ଚିଲେ
 କୈଳାସରେ । ସେଠାରେ ଶିବଙ୍କୁ ଦେଖା
 କରିବାକୁ ଯିବା ବେଳେ ଗଣେଶ ତାଙ୍କର ପଥ
 ରୋଧ କରି ଭିତରକୁ ଡାକିଲେ ନାହିଁ । ଦୁର୍ବଳ
 ମଧ୍ୟରେ ଘୋର ବନ୍ଧ୍ୟା ଦେବୀ ସ୍ତମ୍ଭେ ତାହା
 ମୁଣ୍ଡିପୁଡ଼ରେ ପରିଣତ ହେଲା । ଗଣେଶ ତାଙ୍କୁ
 ଶୁଣିଲେ ବହୁତ ଉପରକୁ ଉଠାଇଲେ । ତେଣୁ
 ପରଶୁରାମ ରାଗରେ ତାଙ୍କ ପରଶୁ ଆସାଦରେ
 ଗଣେଶଙ୍କର ଦାନ୍ତଟିଏ ଶୁଣିଦେଲେ ।

ଏ ଗୋଳମାଳ ଶୁଣି ଶିବ ଓ ପାଦଶାଳ
 ବାହାରକୁ ଆସିଲେ ଓ ଗଣେଶଙ୍କ ଚିତ୍ତମ ଦଶା
 ଦେଖିଲେ । ପାଦଶାଳ ଶୁଣିଯାଇ କହିଲେ,
 “ଦେଖ, ଏ ପରଶୁରାମ ଆମଠୁ ଏବେ ଉପକାର
 ପାଇବା ପରେ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ତ ନାହିଁ, ତାହାର

ଶିବ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆସି
 ପାଦଶାଳ କହିଲେ, “ଜ’ଣ ପରଶୁରାମ ଆପଣଙ୍କ
 ପୁଅ ଦୁହେଁ ? ଆପଣ ତାଙ୍କୁ ଶମା କରନ୍ତୁ ।”
 ‘ପରଶୁରାମ ପାଦଶାଳଠାରୁ ଶମା ମାଗି-
 ନେଲେ । ତା’ପରେ ସେ ଘରକୁ ଲେଉଟି-
 ଆସିଲେ । ତାଙ୍କର ଶସ୍ତ୍ରପୁସ୍ତକର ଦୃଷ୍ଟି
 ପିତା ଯମଦଗ୍ଧିଙ୍କୁ ଶୁଣାଇଲେ । ଯମଦଗ୍ଧି ସବୁ
 ଶୁଣି କହିଲେ ସବୁ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ପାଇଁ
 ମହେନ୍ଦ୍ର ପର୍ବତକୁ କିଛିଦିନ ଘାରି ତପସ୍ୟା
 କଲେ ଭଲ । ସେ ତାହାହିଁ କଲେ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର ପର୍ବତରେ ତପସ୍ୟାରତ ଥିବା
 ବେଳେ ସେ ଧୂଳିକୁ ପାଇଲେ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟର
 ଜଣେ ପୁଅ ଆସି ଯମଦଗ୍ଧିଙ୍କୁ ମାରିଦେଇଛନ୍ତି;
 ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ମାତା ରେଣୁକା ମଧ୍ୟ

ସ୍ୱର୍ଗୀକର ସହଜମନ କରିଛନ୍ତି ।

ଏ କଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ଖୁବ୍ ହୋଧ ଆସିଲା । ସେ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱରେ କି ସଂସାରର ସବୁ ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ମାରି ସେହି ରକ୍ତରେ ପିବୁତପର୍ଣ୍ଣ କରିବେ । ତା'ପରେ ନିଜ ଶପଥ ଅନୁସାରେ କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ସବୁ ସୁଖକୁ ମାରିଲେ । ସେ ଯେକୌଣସି ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ଦେଖନ୍ତି ମାରିନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଜଳାଇ ଧ୍ୱଂସ କରନ୍ତି ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ସେ ସମସ୍ତ ହେଁହେଁୟ ବଂଶକୁ ନିପାତ କରି ସମସ୍ତ ହୋଇ ତପସ୍ୟା କରିବାକୁ ଗଲେ । ସେଠାରେ ଥିବା ସମୟରେ ଥରେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କ ନାତି ପରାବତ୍ସୁ ଆସି ତାଙ୍କୁ ଚାଲୁଲୁ କରି କହିଲେ, “ଆହେ ବୀର, ଆପଣ

କ'ଣ କ୍ଷତ୍ରିୟମାନଙ୍କୁ ତରି ଏଠାରେ ଲୁଚିଛନ୍ତି କି ?”

ତା'ପରେ ଯେତେ ବୁଦ୍ଧ ଓ ବାଳକ କ୍ଷତ୍ରିୟଙ୍କୁ ସେ ମାରି ନ ଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ମାରିଲେ ।

ତଥାପି ମଧ୍ୟ ସବୁ କ୍ଷତ୍ରିୟ ସମ୍ପଦ ହାତରେ ମଲେ ନାହିଁ । କେହି କେହି ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଓ ପଶୁଦଳ ଭିତରେ ଲୁଚିଗଲେ । କେତେକ ମଧ୍ୟ ନିହାତି ଶିଶୁ ଥିଲେ । ଯମେ ସେମାନେ ବଡ଼ ହେଲେ ବା ଲୁଚିଥିବା ଲୋକଙ୍କର ବଂଶ ବୁଦ୍ଧି ହେଲା । ତେବେ ତାଙ୍କ ହୋଧରୁ ନିସ୍ତାର ପାଇଥିବା କୌଣସି କ୍ଷତ୍ରିୟଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଚରଣଭାର ମାରିପକାଇଥିଲେ । ଏହି ରୂପେ

ସେ ଏକୋଇଶ ବାର ପୃଥ୍ବୀ ନିଷିଦ୍ଧି କଲେ ।
 ଯେତେ ଯେତେ ରଜାକୁ ସେ ମାରୁଥାନ୍ତି
 ସେମାନଙ୍କ ରକ୍ତ ନେଇ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରର ପାଣିଟି
 କୁଣ୍ଡରେ ରଖି ପିବୁକର୍ପଣ କରୁଥାନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ
 ଶ୍ୟମନ୍ତପତ୍ନୀ କୁଟାଯାଏ ।

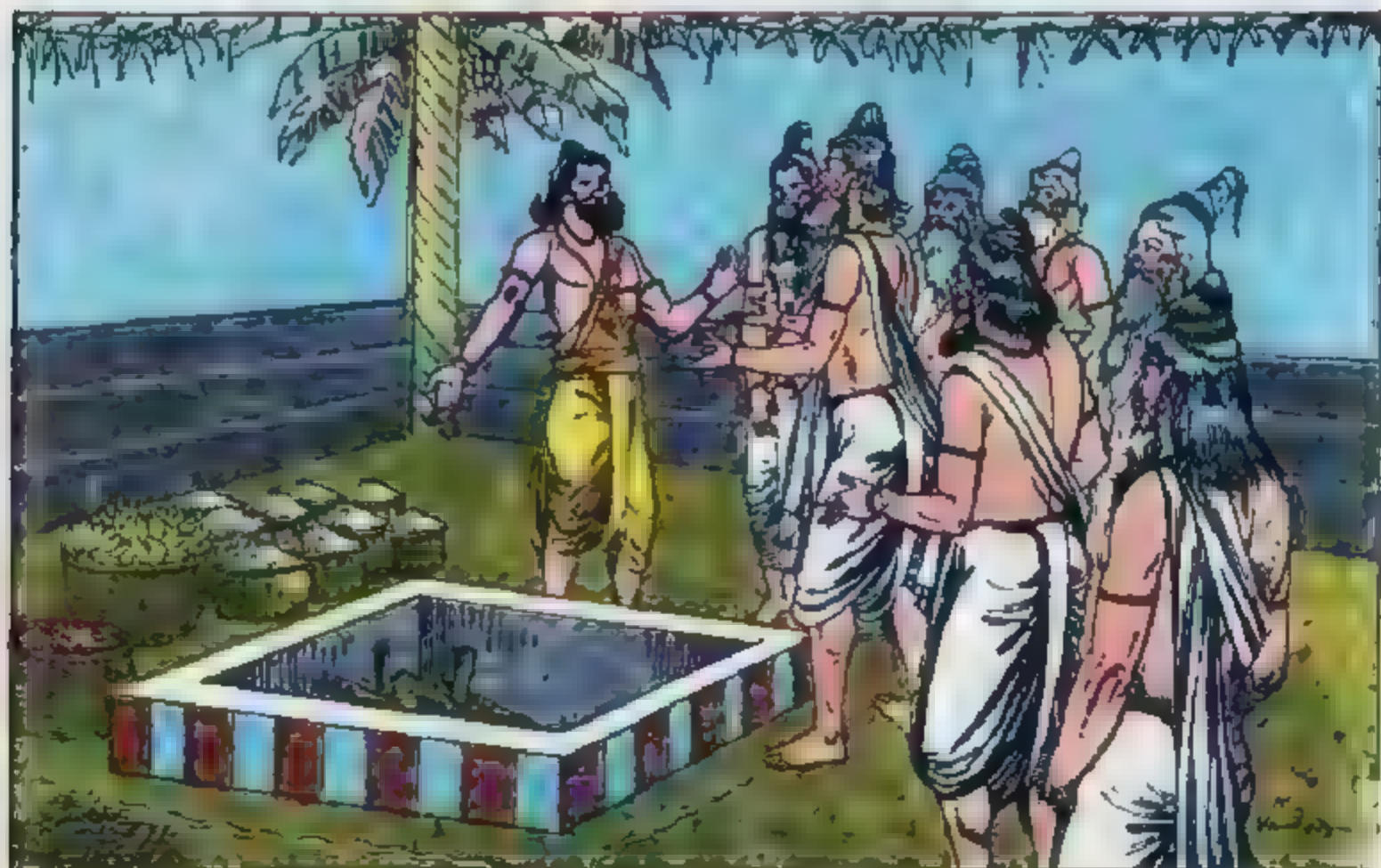
ପିତୃକର୍ମଣଃ ସମୟରେ ତାକୁ ପିତୃସ୍ମରଣ-
ମାନେ ବୁଝାଇଲେ, “ତୁମ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ
ଏବେ ମଧ୍ୟ ହୋଇନାହିଁ । ତେଣୁ ତୁମେ ସୁନଶ୍ରୁ
ମନ୍ତ୍ରେନ୍ଦ୍ର ପଦ୍ମତକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ କପସ୍ୟା ଓ
ଯଜ୍ଞ କର ।”

ତା'ପରେ ସେ ସେଠାକୁ ଫେରିଯାଇ ଅଶ୍ରୁ-
ମେଧ ଯଜ୍ଞ କଲେ । ସେତେବେଳେ ଯେଉଁ
ରୁଷିମାନେ ସେଠାକୁ ଯଜ୍ଞ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଥିଲେ

ସେମାନେ ପରଶୁରାମକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ଯେ
ଗୋକର୍ଣ୍ଣ ଶୀର୍ଷ ସମୁଦ୍ରରେ ବୁଡ଼ିଯାଉଛି, ତାକୁ
କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ ।
କିନ୍ତୁ ପରଶୁରାମ କହିଲେ, “ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଯଜ୍ଞରେ ଘରିତ ହୋଇଅଛି । କପରି ଅସ୍ତ୍ର
ଧାରଣ କରିବି ?”

ଶୁଣି ନାମକ ଜଣେ ଚାଷି କହିଲେ, “ଆପଣ
ଆପଣ ଧାରଣ କରିବାରେ କୌଣସି ଦୋଷ
ନାହିଁ ।”

ରୂପିନାନଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ପରଶୁରାମ
ଗୋକର୍ଣ୍ଣ ଶୀର୍ଷରେ ପଦସ୍ଥ ସମୁଦ୍ରକୁ ପଛକୁ
ହଟିଯିବାକୁ ଆନଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ବରୁଣ-
ଦେବଙ୍କୁ ଡାକିଲେ । କୌଣସି ଉତ୍ତର ମିଳିଲା

ନାହିଁ । ବାରଂବାର ସେ ଡାକିଲେ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ଆଗ୍ନେୟାସ ମାରି ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଆସି ନାଲିଲେ । ସମୁଦ୍ର ଡରିଯାଇ ପରଶୁରାମଙ୍କର ଶରଣ ନେଇ କହିଲା, “ବୁଝନ୍ତୁ, କେତେଦୂର ଦୁଃସ୍ଥିତିବାକୁ ହେବ ।”

ପରଶୁରାମ ଏ କଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କ ପରଶୁକୁ ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ । ତାହା ଦୁଇପୋଜନ ଦୂରରେ ପଡ଼ିଲା । ସମୁଦ୍ର ସେତକ ଦୂର ପଛକୁ ହଟିଗଲା ।

(ଏଠାରେ କହିବା ଅସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ରବିଦ୍ୟା ହେବ ନାହିଁ ସେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରୁ ବାହାରିବା ଏହି ଭୂଶକ୍ତି ଧୂଳିରେ ତେର ନାମରେ ଓ ଆଜି କେରଳ ନାମରେ ବିଦିତ ।)

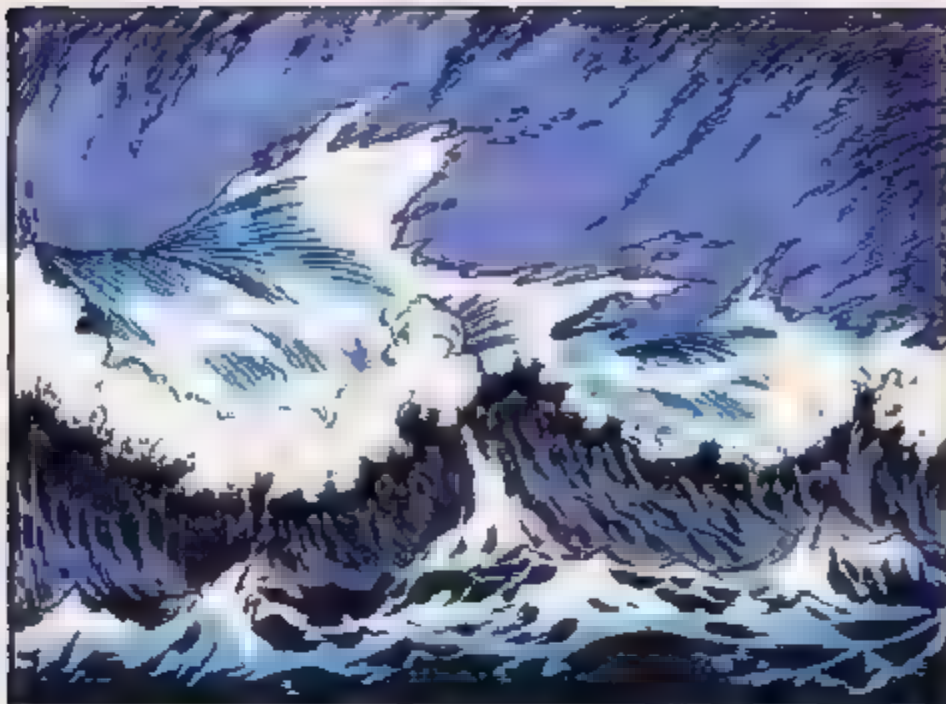
ଅରେ କର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶରେ ଆସି ପରଶୁରାମଙ୍କଠାରୁ ଅସ୍ତ୍ରଶିକ୍ଷା କରୁଥିଲେ । ଦିନେ କର୍ଣ୍ଣଙ୍କ ଜନ୍ମ ଉପରେ ମଥା ରଖି ପରଶୁରାମ ଶୋଇଥିବା ବେଳେ ଗୋଟିଏ ପୋକ ଆସି

ବାମୁଡ଼ି ତମ ପୁଟାଇ ରକ୍ତ ବୁଡ଼ାଇଦେଲା । ଗୁରୁକ ଜନ୍ମ ଶୁଦ୍ଧିବା ଭୟରେ ସେ ସବୁ ହତ୍ୟା କଲେ । କିନ୍ତୁ ସମୟ ପରେ ରକ୍ତ ବୋହି ଗୁରୁକ ଦେହରେ ଲାଗିବାରୁ ତାଙ୍କର ନଦ୍ରାଭାବ ହେଲା ।

“ଏପରି ରକ୍ତ ବୋହିଯାଉଥିବା ବେଳେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ରହିବା କେବଳ ଶକ୍ତିର ପାରିବ । ତୁମେ ମିଥ୍ୟା କଥା କହି ମୋଠାରୁ ଅସ୍ତ୍ରଶିକ୍ଷା କରିଛ । ସମୟ ବେଳେ ଏହି ଅସ୍ତ୍ରପ୍ରୟୋଗ ବିଧି ତୁମେ ଭୁଲିଯିବ ।” ହୋଧରେ ସେ କର୍ଣ୍ଣଙ୍କୁ ଏପରି ଆଭିଶାପ ଦେଲେ । କର୍ଣ୍ଣ ନଚମସ୍ତକ ହୋଇ ପରଶୁରାମଙ୍କ ହୋଧ ପତ୍ୟ କଲେ ।

ତା’ପରେ ସେ ଶକ୍ତିସ୍ଥମାନଙ୍କୁ ମାରି ଯେଉଁ ସ୍ତମ୍ଭସବୁ ପାଇଥିଲେ ସେସବୁ କଣ୍ଠପ ଚାପିକୁ ଦାନ ଦେଇଦେଲେ । ଦାନ ଦେବା ପରେ ସେ ଦକ୍ଷିଣାସମୁଦ୍ର ପାର ହୋଇ ବହୁ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯାଇ ଚପପ୍ୟା କଲେ । (ସମାପ୍ତ)

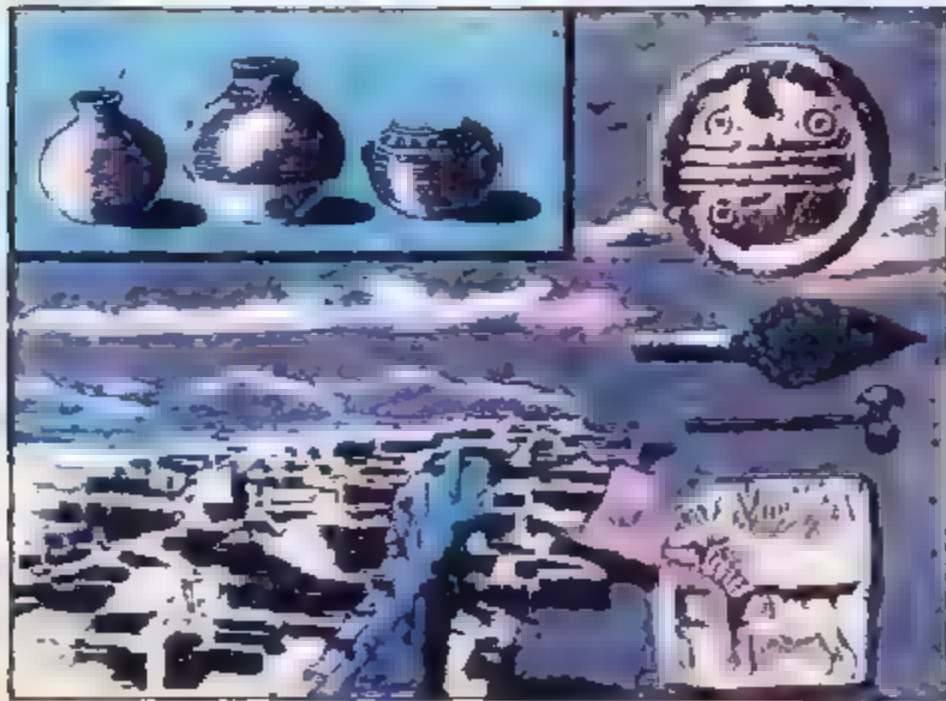

ବରତ-କାହାଣୀ

ଇତିହାସର ଉଷାଲୋକ

ସ୍ବରତର ପର୍ୟାୟ କେତେ ପ୍ରାଚୀନ ?
ଏହି ଭୂଖଣ୍ଡର ଆଦମ ଅଧିବାସୀ କିଏ
ଥିଲେ ? ଏସବୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପାଇବା
ସହଜ ନୁହେଁ । କିମ୍ବଦନ୍ତୀ କହେ, ବହୁ
ପର୍ୟାୟ କାଳକ୍ରମେ ପ୍ରଲୟ-ପସ୍ତୋଧି
ଜଳେ ଭସୁଣୁରୁ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ପୁରାତୀନ ସ୍ବରତର ମହାନ ମୁନରୁଷିକ
ରଚିତ ବେଦରୁ ଆମେ ଏଇ ପ୍ରମାଣ
ପାରି ଯେ ଉତ୍ତରକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ,
ମୁଣ୍ଡ ଏବଂ ଅମରକୁ ଉପଲବ୍ଧ କରିବା
ନିମନ୍ତେ ସେନାନଙ୍କର ଥିଲା ଅମାପ
ଅଗ୍ରପୁରା ।

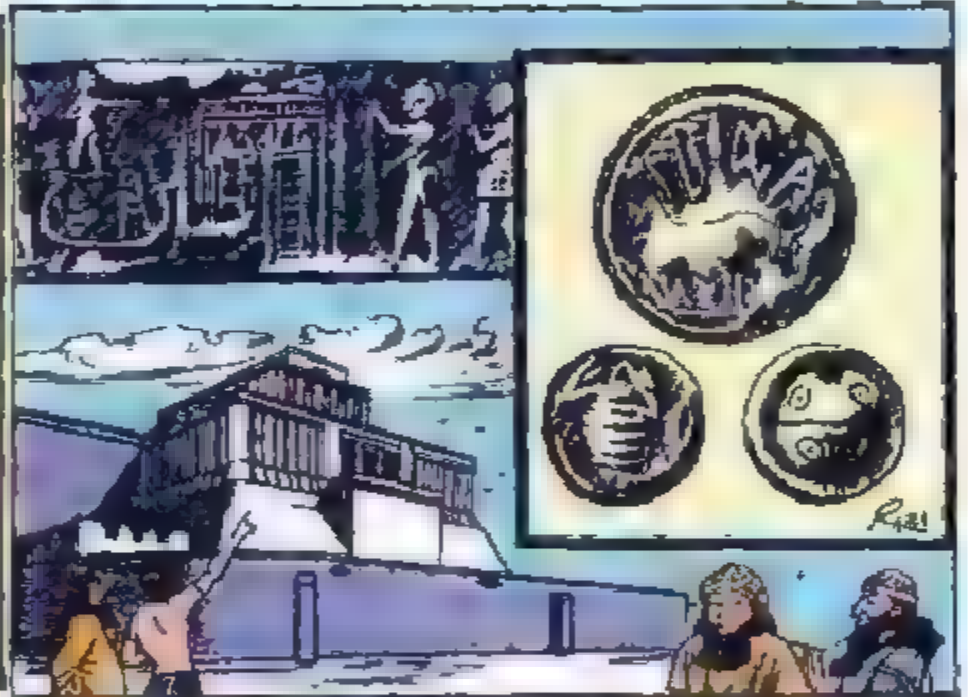

ହରପ୍ପା ଏବଂ ମହେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼ରେ ଭଲ
ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ଏକତା-ବିତାଣ ଲାଭ
କରିଥିଲା ଉନ୍ନତ କରର ଓ ବସନ୍ତ ।
ପାଞ୍ଚ ହଜାର ବର୍ଷ ତଳର ସେହି
ପର୍ୟାୟର ଧୂଃସ୍ବାବଶେଷରୁ ଜଣାଯାଏ,
ସେ ପର୍ୟାୟ ଭୂକାଳୀନ ଦୃଶ୍ୟର
ଅନ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ପର୍ୟାୟ ଭୂକାଳରେ
ଉନ୍ନତ ଥିଲା ।

ଏକଦା ଭାରତୀୟମାନେ ଦୃଢ଼ାବଳି
ନାହିଁ ଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳରେ
ସମୁଦ୍ରପାର ବହୁ ଦେଶରେ ସେମାନେ
ପଦ୍ମାବଳି ଦେଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଜଳ
ସମ୍ପ୍ରଦାୟ । କେତେକଙ୍କ ମତରେ ପ୍ରାଚୀନ
ପରବୀର ସେହି ଭାଷାରେ କାଳରେ
ଭାରତୀୟମାନେ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ଯାଏ
ଯାଇପାରିଥିଲେ ।

ପୃଥିବୀର ଅନେକ ପ୍ରାଚୀନ ସଭ୍ୟତା
ମେସୋପୋଟାମିଆରୁ ମିଳିତ ମହା-
କ୍ଷୋଦ୍ଧାରଣ କେତେକ ପ୍ରକାର; ମହା-
କ୍ଷୋଦ୍ଧାରଣରୁ ମିଳିତ ମେସୋପୋଟା-
ମିଆର ପ୍ରକାର । ଭାରତୀୟ ସଭ୍ୟତା
ଭିତରେ ସଦା ସମ୍ପର୍କ ଏଥିରୁ ପ୍ରମାଣିତ ।

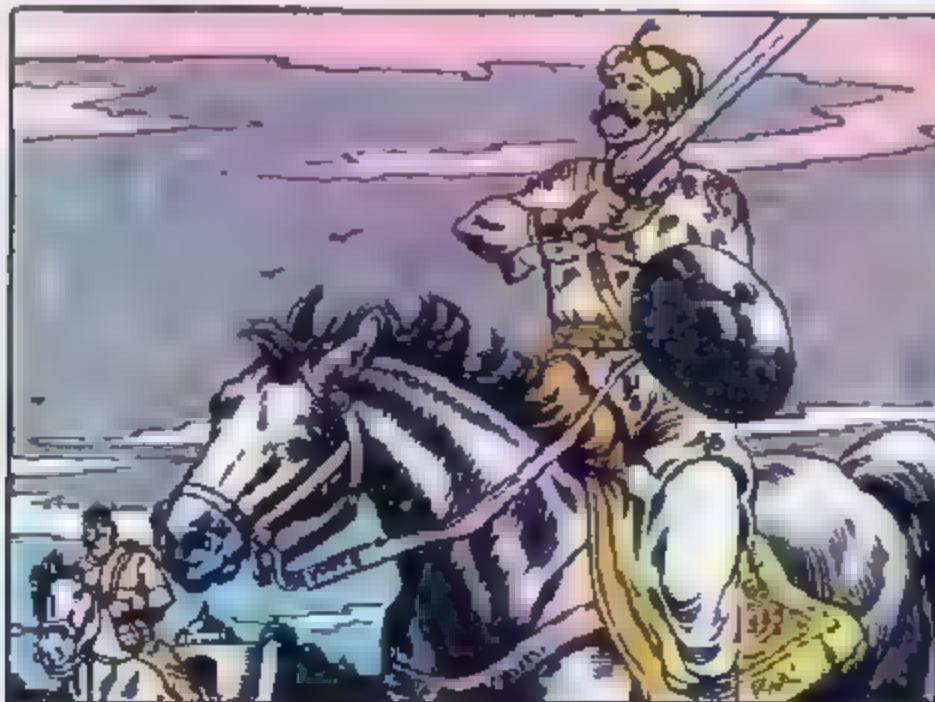
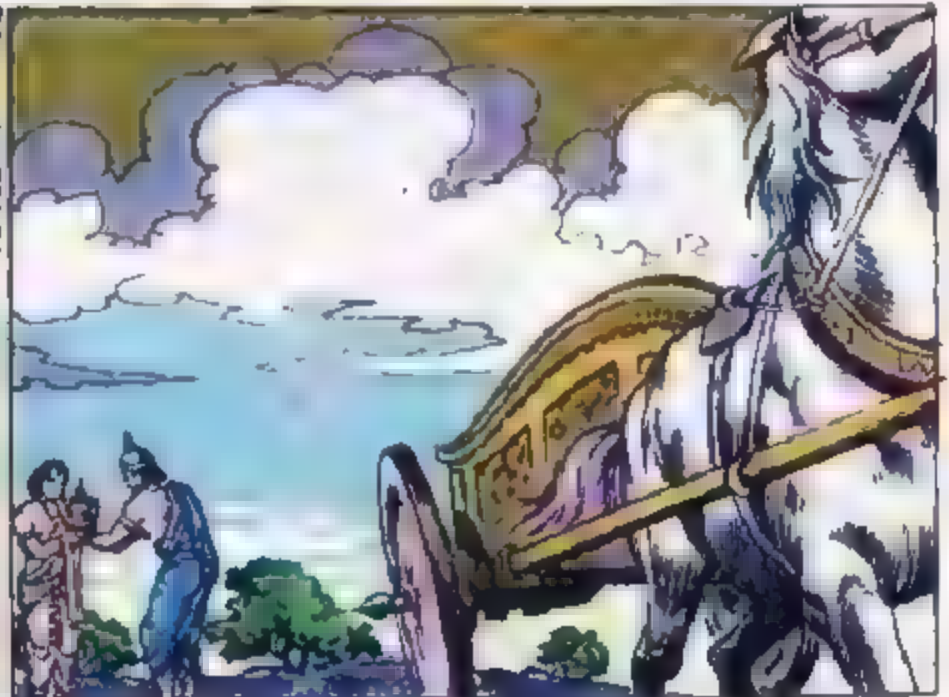
ଭାରତର ପଣ୍ଡିତମାନେ ବହୁ ଦେଶ
ପର୍ଯ୍ୟଟନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ବିଦେଶର
ଜିଜ୍ଞାସୁମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରୁ-
ଥିଲେ । ଶ୍ରୀଷ୍ଟପୁର ପଞ୍ଚମ ଶତକରେ
ବିଖ୍ୟାତ ଗ୍ରୀକ ଦାର୍ଶନିକ ପ୍ଲଟିନସ୍
ଜଣେ ଭାରତୀୟ ପରିଚାଳକ ଉଚ୍ଚ-
ସ୍ତରୀୟ ପ୍ରମାଣ ରହିଥିଲେ ।

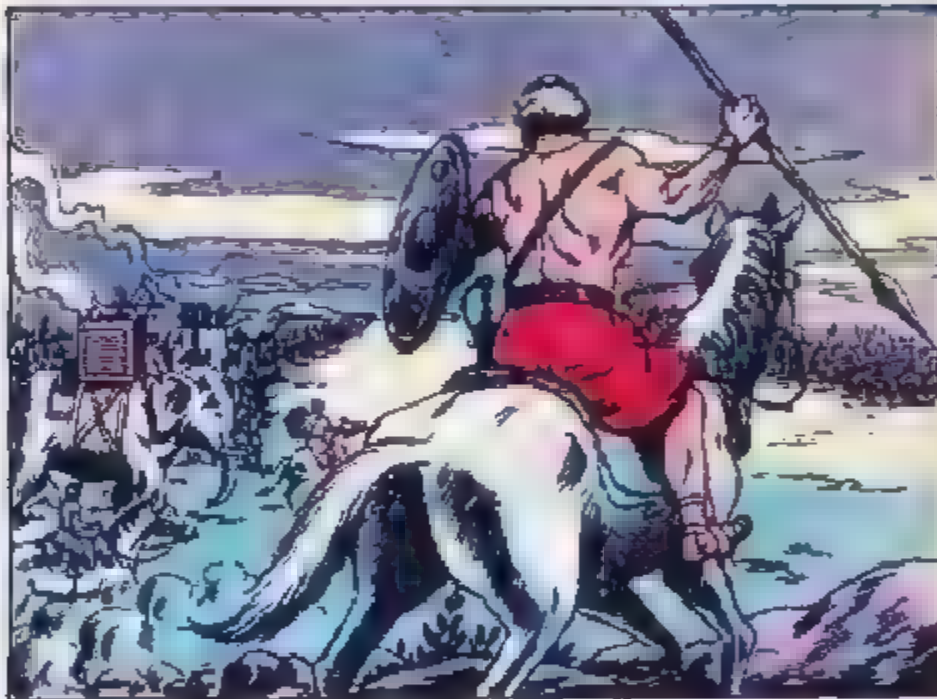
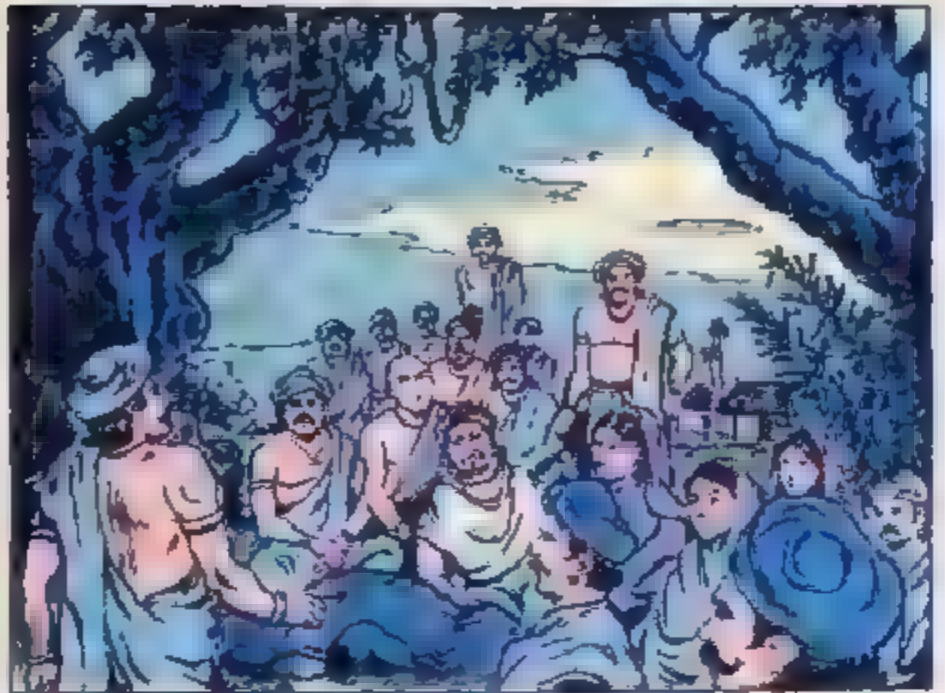
ବଡ଼ ଆଧାରିତ ଏବଂ ଧର୍ମ ଚକ୍ରର ଜନ୍ମ
ସ୍ଥାନ ହେଲା ଭରତବର୍ଷ । ବେଦ
ଓ ଉପନିଷଦର ମହାନ ଗୁପ୍ତିମାନଙ୍କ
ପରେ, ଶ୍ରୀଷ୍ଟପୁର ଶବ୍ଦ ଶତାବ୍ଦୀରେ
ଭାରତରେ ଜୈନଧର୍ମର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ମହା-
ବୀର ଇନ୍ଦ୍ର ପଦ୍ମଦେବ ଘଟିଥିଲା ।

ସେହି ଶତାବ୍ଦୀରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ
ଗୌତମ-ବୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ । ମୁଣ୍ଡର ପ୍ରଜ୍ଞାଳା
ଏହି ରାଜପୁତ୍ର ଜନର ପମତ୍ର ସ୍ଥଳ
ବିଳାସବ୍ୟସନ ପରତ୍ୟାଗ କରି ତପସ୍ୱୀ
ହୋଇ ଶେଷରେ ନିର୍ବାଣର ପ୍ରାପ୍ତି
ପାଇଥିଲେ ।

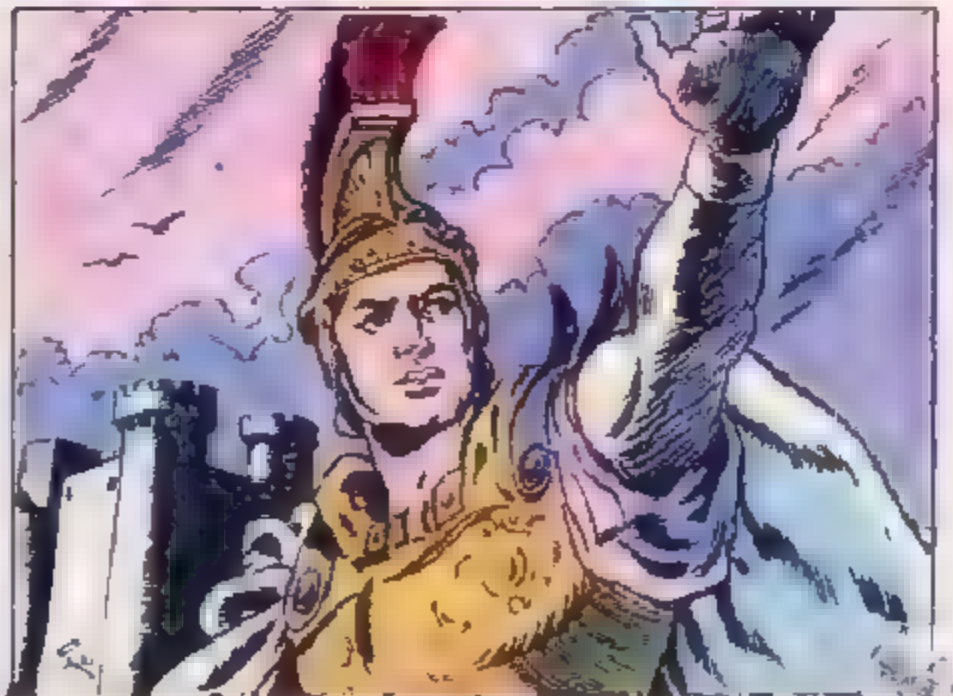
ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆମେ ବଡ଼ ବିଶିଷ୍ଟ ରାଜାଙ୍କ
ବିବରଣୀ ପାଇ । ଇତିହାସ ଦୃଷ୍ଟିରୁ
ଆମେ ଜାଣିପାରୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ମହା-
ପଦ୍ମନାଭ ଶ୍ରୀଷ୍ଟପୁର ଚତୁର୍ଥ ଶତାବ୍ଦୀରେ
ଏକ ବିଶାଳ ସମ୍ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି-
ଥିବାର ଜଣାଯାଏ ।

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତରେ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ସେ
ରାଜାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଶାସିତ ହେଉଥିଲା,
ତାହା କୁହେଁ । ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳ
ଜନପ୍ରାଧିକାରୀ ନିଜାତକ ଦ୍ଵାରା ଶାସିତ
ହୁଏତ ଗଠନ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ
ଏକ ପ୍ରକାର ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଥିଲେ ।
ବହୁ ସନ୍ଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ହେବା ସତ୍ତ୍ଵେ
ଭାରତର ଏକ ଦୃଢ଼ ସାଂସ୍କୃତିକ ଏକତା
ରହିଥିଲା ।

ସମ୍ଭବ ଭାରତର ଖ୍ୟାତି ବିଦେଶୀ ରାଜା-
ମାନଙ୍କୁ ଭାରତ ଆକର୍ଷଣ କରିବାକୁ
ପ୍ରଭୁତ୍ଵ କଲା । ପାରସ୍ୟର ସାମରାଜ୍ୟ
ହେଉଛନ୍ତି ଭାରତ ଆକର୍ଷଣକାରୀ ପ୍ରଥମ
ବିଦେଶୀ ରାଜା । ଗ୍ରୀସ୍ତ୍ରୁସ୍ ପଞ୍ଚ
ଶତାବ୍ଦୀରେ ସେ ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମ ଭାରତର
ଗାନ୍ଧାର ଅଧିକାର କରିଥିଲେ ।

ଦୁଇ ଶତାବ୍ଦୀ ପରେ ଅଲେକ୍ଜାଣ୍ଡର
ପାରସ୍ୟ ଅଧିକାର କଲେ । ସେହି
ଭାରତର ଅଂଶବିଶେଷ ଅଧିକାର କରି
ପାରସ୍ୟ ଏଡ଼େ ଗର୍ବ କରୁଥିଲା, ସେହି
ଭାରତ-ଅଭିଯାନ ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କ
ଭିତରେ ଦେଶୀ ଦେଲ ଏକ ଉଚ୍ଚ
ଆକାଂକ୍ଷା ।

ଅଧ୍ୟାୟ ମୂଲ୍ୟ

ରଞ୍ଜନାଥ ଥିଲା ଜଣେ ସାଧାରଣ ଗୃହୀ । ତାର

ମାଷ ଦୁଇ ଏକର ଜମି ଓ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ଧୁରୁଣା ଦୁଇମହଲ କୋଠା ଥାଏ । ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ହିଅଟିଏ ଉଚ୍ଚାତ୍ତପୋଷ୍ୟା ହୋଇଗଲାଣି । ତେଣୁ ସେ ଗୋଟିଏ ଭଲ ପରିବାରର ପିଲାଟିଏ ଜ୍ଵାଲି କରିବା ପାଇଁ ଖୋଜୁଥାଏ ।

ଶେଷରେ ତା'ର ମନମାଞ୍ଚିତ ପ୍ରସ୍ତାବଟିଏ ମିଳିଲା । କନ୍ତୁ ବରପିତା ଭନଡ଼ଜାର ଟଙ୍କା ଦାବି କଲେ । ରଞ୍ଜନାଥ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବଟି ଗ୍ରହଣକୁ ଚାହୁଁ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କଲୁ ଜମି ବଜର ରଖି କିଛି ଟଙ୍କା ଆଣି ଆଉ କିଛି କରନ ଆଣି ବାହାଘରଟା ତଳାଇନେବ । ସେ ଜମି ବଜା ରଖିବାକୁ ଦୁଆଡ଼େ ଗଲା କେନ୍ଦ୍ର ରଖିଲେ ନାହିଁ କାରଣ

ଜମି ଭଲ ଉଦ୍ଦର ନ ଥିଲା ।

ଯାହାଦେଉ କୌଣସି ଭାବରେ ଗାଁର ମହା-ଜନ ଶାନ୍ତଲଲ ଏ ଖବର ପାଇଲା । ସେ ଥିଲା ଗ୍ରାମ ଲେଖି ଓ କାମି । ଟଙ୍କା ଦେଖିଲେ ଯୋକ ପରି ଲାଗିଥିବ । ଏ ଶେଷରେ ଅଳ୍ପ ଦାମ୍ ଦେଇ ଜମିଟାକୁ ପୁରା ମାରିଦେବାର ଲଜ୍ଜା କରି ସେ ଏ ଦିଗରେ ଆଗେଇଗଲା ।

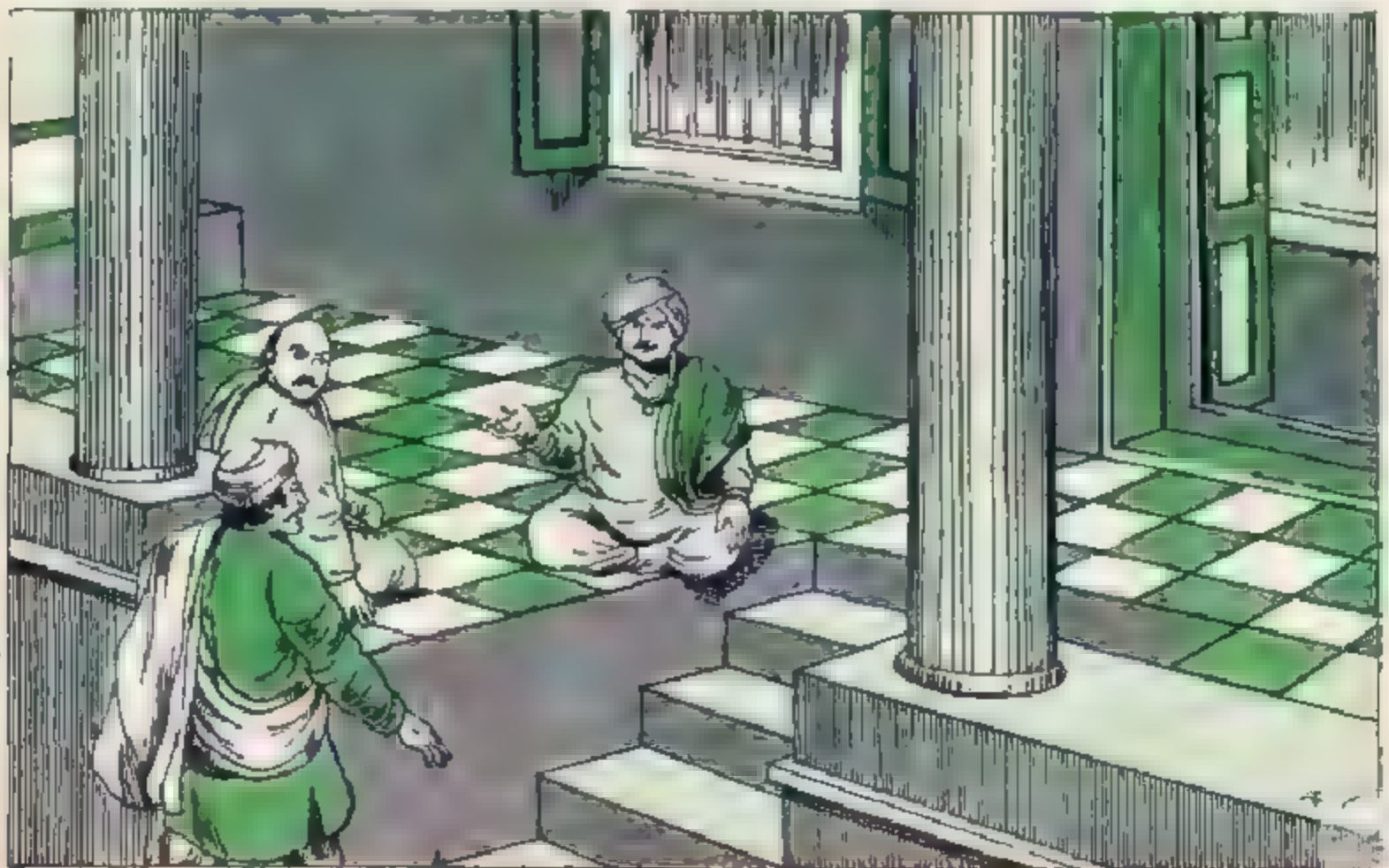
ରଞ୍ଜନାଥ ଏକଥା ଶୁଣି ଶୁଣି ହୋଇଗଲା । ଶାନ୍ତଲଲ ବୁଝାଇ ଦେଲା ଯେ ସେ ଅଧା ଦାମ୍ରେ କରିନେବ । ବୁଣି ରଞ୍ଜନାଥର ଯେବେ ଲଜ୍ଜା ହେବ ସେ ମଧ୍ୟ ଅଧା ଦାମ୍ ଦେଇ କରିନେବ । ରଞ୍ଜନାଥ ବୁଝିପାରିଲା ଶାନ୍ତଲଲ କଥାରେ କିଛି ଗୋଲମାଲ ଅଛି । ତେଣୁ ସେ ବହୁଳ ଦୁଇଦିନ ଭିତରେ ଜବାବ ଦେବ ।

ସେଠାରୁ ରଞ୍ଜନାଥ ଯାଇ ଗାଁ ମୁଣିଆ

ରଥଦାସ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ପବୁ କଥା କହିଲା ।
 ରଥଦାସ ଶାନ୍ତିଲଲର ବଦମାସି ବୁଝିଗଲା ଓ
 ତାକୁ କିଛି ଶିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଲା । ସେ
 ରଜନାଥକୁ କହିଲା, “ଦେଖ ରଜନାଥ, ତୋ
 ଜମିର ଦାମ୍ ଦେବ ଆଠହଜାର ଟଙ୍କା । ତାକୁ
 ଚାରି ହଜାରରେ ମାରନେବା ପାଇଁ ଶାନ୍ତିଲଲ
 ବସିଛି । ତୁ ହିଅବାହାଦର ପରେ ଯେ ଚାରି
 ହଜାର ଯୋଗାଡ଼ କରି ପୁଣି ଜମି ଫେରାଇ
 ଆଣିବୁ ସେ ଦଶାସ ମୋର ନାହିଁ । ତେଣୁ
 ମୋ କହିବା ମତେ କାମ କଲେ ଟଙ୍କା ଦି
 ଫେରିପାଇବୁ ଆଉ ଶାନ୍ତିଲଲ ତା’ ଗାଦିରେ
 ଅରେ ଶିକ୍ଷା ପାଇବ ।” ଏକଥା କହି ରଥଦାସ
 ରଜନାଥକୁ ନିଜ ଯୋଜନା ବଖଣୁରେ କହିଲା ।

ପରଦିନ ରଜନାଥ ପିଣ୍ଡାରେ ବସିଛି ।
 ହଠାତ୍ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ଶାନ୍ତିଲଲ । ଠିକ୍
 ସେତେବେଳେ ରଥଦାସ ମଧ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ।
 ଶାନ୍ତିଲଲ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା ଆପଣ ତ ଠିକ୍
 ସମୟରେ ଆସିଛନ୍ତି । ଆମ ତୁଣ୍ଡରେ ସାକ୍ଷୀ
 ପଡ଼ିବେ ।”

ରଥଦାସ ପଚାରିଲା, “କିନ୍ତୁ କଥା କ’ଣ ?”
 ରଜନାଥ କହିଲା, “ଦେଖନ୍ତୁ, କଥା ହେଉଛି
 ମୋ ଜମି ସେ ଅଧା ଦାମ୍ରେ କଣିକାକୁ
 ବୁଡ଼ାନ୍ତି । ପୁଣି ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଅଧା ଦାମ୍
 ଦେବ ସେ ତାହା ଫେରାଇ ଦେବେ । ମୋର ତ
 ହିଅ ପାଇଁ ଟଙ୍କାର ଖୁବ୍ ପ୍ରୟୋଜନ । ତେଣୁ
 ମୁଁ ଘୋଡ଼ା ହଜାରର ମୋ ଘର ଦଶ

ହଜାରରେ ଶାନ୍ତିଲୀଳକୁ ବିକବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ବିବାହଦିନ ଶାନ୍ତିଲୀଳ ଦୁଇଗୁରୁ ଜଣ ଲୋକ କ'ଣ ମୁଁ ଠିକ୍ କହୁଛି ନା ଶାନ୍ତିଲୀଳ ?”

ଶାନ୍ତିଲୀଳ ଏତେ ଖୁସୀ ହୋଇଗଲା ଯେ ଯେପରି ତା'ର ଦଶଆଙ୍ଗୁଳି ଘିଅରେ ବୁଡ଼ିଛି । ରଞ୍ଜନାଥ ଦଶ ବାର ଥର ପୁନର୍ଜନ୍ମ ନେଲେ ମଧ୍ୟ ଟଙ୍କା ଶୁଣିପାରିବ ନାହିଁ । ଏଣେ ଏତେ କମ୍ ଦାମ୍ରେ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଘର ସହଜରେ ମିଳିଗଲା ।

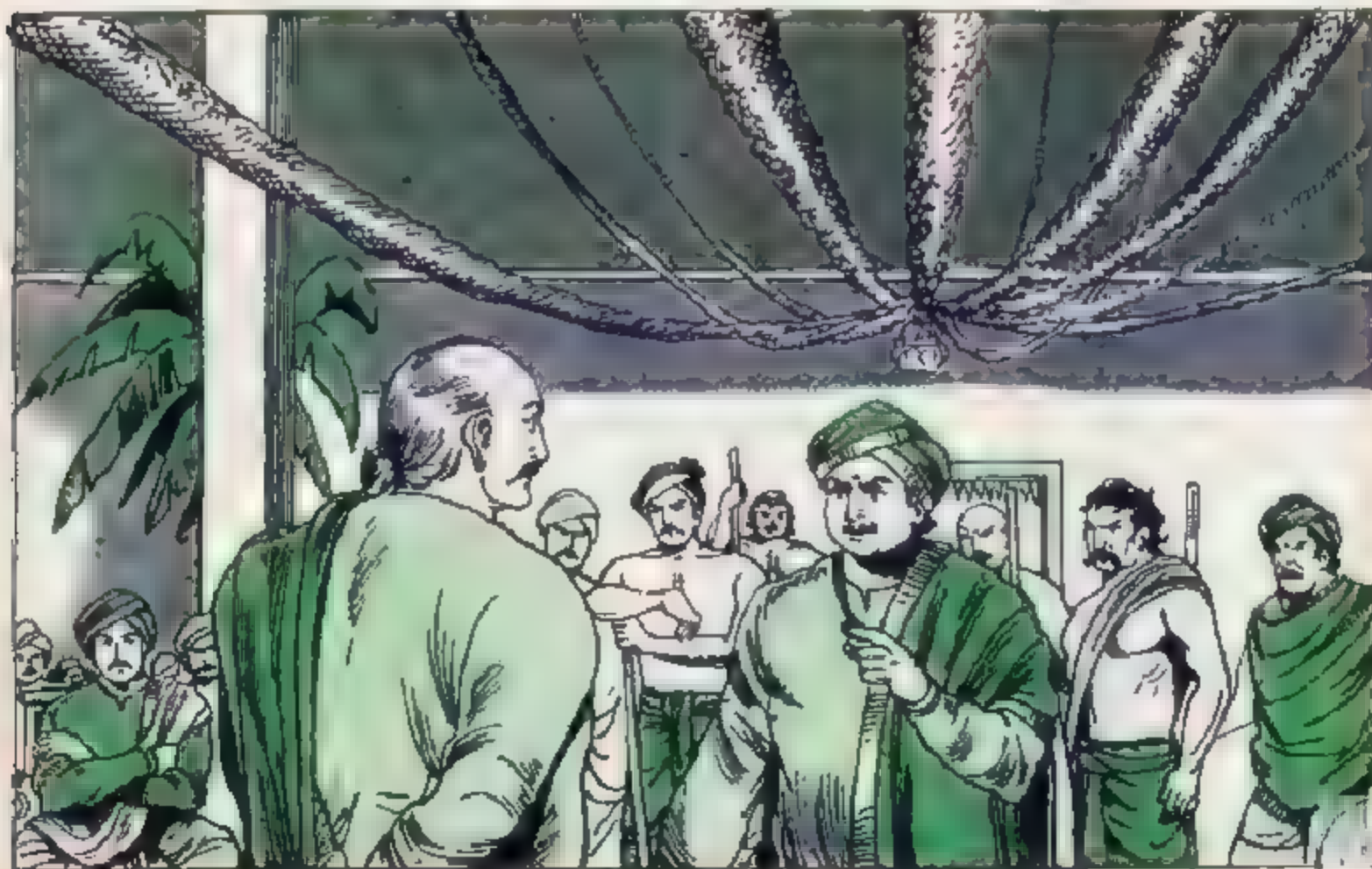
ବର୍ତ୍ତମାନ ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତ - ଅନୁସାରେ ଗ୍ରାମ ମୁଖିଆ ରଥୁଦାସଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ସବୁ ଲେଖା-ଲେଖି ହୋଇଗଲା । ରଥୁଦାସ ସାକ୍ଷୀ ପଡ଼ିଲେ ।

ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ନେଇ ରଞ୍ଜନାଥ ଚାଲିଗଲା । ତା'ପରେ ବିବାହର ଦିନ ସ୍ଥିର ହେଲା । ଇଠିଘାର ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ନେଇଆସି

ନେଇ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଆସିଲା । ଶୁଭ-କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିପ୍ଳବ ଘଟାଇବା ତା'ର ଅଭ୍ୟାସ; କହିଲା, “ଘରଟା ତ ମୋତେ ବିକିଦେଇଛି, ପୁଣି ଏଠାରେ ବାହାଘର କରୁଛି କିପରି ? ଏଠି କିଛି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଶୁଦ୍ଧ ତ ଟଙ୍କା ଫେରାଇ ଦେଇ ନିଜ ଘର ନିଜର ରଖ ।”

ରଞ୍ଜନାଥ ଅଳ୍ପ ଦୃଷ୍ଟି ବିବାହରେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥିବା ଗାଁ ମୁଖିଆ ରଥୁଦାସକୁ ଚାହିଁଲା । ରଥୁଦାସ ଠାରିଦେଲା ତ ଯୋଜନା ମୁତାବକ କାମ କର ।

ତା'ପରେ ରଞ୍ଜନାଥ ନିଜ ଘର ଭିତରକୁ ଇଠିଘାର ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ନେଇଆସି

ଶାନ୍ତିଲୀଳା ଦେଇ କହିଲେ, “ଟଙ୍କା ନିଅ ମୁଁ ପୁଣି ତୁମ୍ଭ ମୋ ଘର କରିନେଲି । ଉନ୍ନତ ଶ୍ରେଣୀରେ ବୁଲିଆସିବ କୁଣିଆ ହୋଇ । ମୋ ଝିଅ ଜ୍ଵାରକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି ଯାଅ ।”

ଶାନ୍ତିଲୀଳା ଘରରେ ଲୁଲ ହୋଇଯାଇ କହିଲେ, “ଏ ରଜନୀଅ, କ’ଣ ମଜା କରୁଛୁ ? ଆଉ ପାଞ୍ଚଦିନର ରୁପ୍ତରୁ ଦେଇଦେ । ମୁଣିଆ, ତୁମେ କ’ଣ କହୁଛ ?”

“ମୁଁ କ’ଣ କହିବି । ତୁମେ ଯାହା ଲେଖିଛ ବାହା ତ ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ପାଳନ କରାଯାଉଛି ।” ଶ୍ରାମ ମୁଣିଆ ପକେଟ୍‌ରୁ ଡାକ୍ତର ବାହାର କରି କହିଲେ ।

“କପରି ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ପାଳନ କରାଯାଉଛି ସମସ୍ତଙ୍କ ସାମନାରେ ପ୍ରମାଣ କର ।” ଶାନ୍ତିଲୀଳା କହିଲେ ।

କହିବା ବାହାରି, ଶାନ୍ତିଲୀଳା ଯେତେବେଳେ ରଜନୀଅ ଅଧା ଦାମ୍ରେ ଘର କରିନେଇପାରିବ

ବୋଲି ସର୍ତ୍ତ ରଖିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ନିଜେ କରିଥିବା ଅଧା ଦାମ୍ରେ ଅଧା ବୋଲି ବୁଝାଉଥିଲେ ।

“ତେବେ ତୁମେ ଭଲ କରି ଶୁଣ । ରଜନୀଅ ଅଧା ଦାମ୍ରେ ତୁମକୁ ବନ୍ଦି କଲୁ । ମାନେ ଦଶହଜାରରେ । ତୁମେ କହିଥିଲୁ, ଯେତେବେଳେ ସେ ପୁଣି କରିବ ସେତେବେଳେ ଆହୁରି ଅଧା ଦାମ୍ରେ ନେବ । ଏ ଶେଷରେ ରଜନୀଅ ଅଧା ଦାମ୍ ଦେଇପାରିବୁ । ତୁମେ ସେଇ ସର୍ତ୍ତ ମାନିଯାଇ ଦୟାକରି ମଧ୍ୟ କରିବୁ । ଏବେ ସେ ଅଧା ଦାମ୍ ବା ପାଞ୍ଚଦିନର ଦେଇ କରିନେଇଛୁ । ଆଉ ଘରଭିତରେ ତୁମର ଅଧିକାର ନାହିଁ ।” ମୁଣିଆ ରଥଦାସ କହିଲେ ।

ରଜନୀଅର ଘରକୁ ଶତ୍ରୁରେ ମାରିନେବାକୁ ଶାନ୍ତିଲୀଳା ଚାହୁଁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ନିଜେ ହଇରାଣରେ ପଡ଼ିଲେ । ଏହା ପରଠୁ ଶାନ୍ତିଲୀଳା କେବେ ଆଉ ସେପରି କରିନାହିଁ ।

ରୂପରୂପ!

ଏହେ ଜଣେ ବର୍ଣ୍ଣିଷ୍ଠ ଉତ୍କଳେତ ଜାହାଜରେ ବଦଳି ଯାଇଥିଲେ । ଜାହାଜର କପ୍ରାନଙ୍କ ସମେତ ଅନେକ ନେତ ତାଙ୍କୁ ଶାନ୍ତର କରୁଥିଲେ ।

ତାଙ୍କୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱା କରୁଥିବା ଜଣେ ଯାତ୍ରୀ ତାଙ୍କୁ ବଦନାମ କରିବା ମାନସରେ ଗୋଟିଏ ଜଳ ଅଳରେ ଶହେ ମୋହର ନେଇ ଗୋପନରେ ତାଙ୍କ ଜମା ଦେଲା । ତା'ପରେ ସେ ଯାଇ କପ୍ରାନଙ୍କୁ ରୂପରୂପ କହୁଥିବା ଜାହାଜାଏ ଜଳ ଅଳରେ ଥିବା ତା'ର ଶହେ ମୋହର କିଏ ଚୋରି କରି ନେଇଛି ।

କପ୍ରାନ ଅସୁନତ ସବୁ ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ଜନସପକ୍ଷ ଖାନ୍ତଲସ କଲେ । କନ୍ତୁ ସେ ବର୍ଣ୍ଣିଷ୍ଠ ଉତ୍କଳେତ ଜନସପକ୍ଷରେ ହାତ ଦେଲେ ନାହିଁ ।

ଅଭିଯୋଗତାଙ୍କୁ ରୂପରୂପ କପ୍ରାନଙ୍କୁ ଚୁପୁଲେଇବାକୁ ଲାଗିଲା, “ତାଙ୍କୁ ବାବ ଦେଲେ କିଆଁ ?” ଉତ୍କଳେତ ଏହା ଶୁଣିପକାଇଲେ ଓ ଜଳେ କପ୍ରାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରି ତାଙ୍କ ଜନସପକ୍ଷ ତଲସ୍ କରାଇଲେ । ମୋହର ଅଳ ଅବଶ୍ୟ ମିଳିଲା ନାହିଁ ।

ସେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱାକ ଯାତ୍ରୀ ପରେ ସେତେବେଳେ ତା' ମୋହର ଅଳ ମାଗିଲା, ସେ କହୁଲେ, “ରୂପେ ମୋତେ ସେମିତି ରୂପରୂପ ତାହା ଦେଇ ରୂପରୂପ କପ୍ରାନଙ୍କୁ ଯାଇ ତାହା ଚୋରି ହୋଇଛି ବୋଲି କହୁ ମୋତେ ତଲସ୍ କରିବାକୁ କହୁଲ, ମୁଁ ସେମିତି ରୂପରୂପ ତାହା ସମୁଦ୍ରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲ । ବର୍ତ୍ତମାନ ରୂପେ ତ ରୂପରୂପ ରୁହ । ସୁଖି କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ କଲେ ରୂପକୁ ସମସ୍ତେ ପାଗଲ ବୋଲି ଲାବଦେ ।”

ଜନପଦରେ ପିଣାଚ

ଆରେ ଦୁଇ ପିଣାଚ-ବନ୍ଧୁ ଆସଣା ଭିତରେ ବସାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ, “ପିଣାଚପୁଷ୍ପରେ ରହୁ ରହୁ ଆଉ ଭଲ ଲଗୁନାହିଁ । ଭଲ ମଣିଷ-ସମାଜକୁ ଯିବା । ଥୋକେ ଲୋକଙ୍କୁ ଚଳେଇ କଲେ ମଜା ଲାଗିବ ।”

ଦୁଇ ପିଣାଚବନ୍ଧୁ ମଣିଷ ରୂପ ଧରି ଗୋଟାଏ ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ଜଣେ କୃଷକକୁ କହିଲେ, “ବାବୁ, ଆମେ ମୂଲ ଲାଗି ପେଟ ଗୋଷିକାକୁ ବାଡ଼ାଉଛୁ । କିଛି କାମ ଦେବେ ?”

କୃଷକ କହିଲା, “ଦେଖ, ମୋର ଦୁଇ ହଳ ବଳଦରୁ ହଲେ ମରିଗଲେ, ହଲେ ଚୋରି ହୋଇଗଲେ । କୁମ୍ଭେମାନେ ଲୋକରେ ଯୋଗୁ ହୋଇ ହଳ କରିବ ?”

“ସିଏ କ’ଣ କହୁଛନ୍ତି ? ମଣିଷ କ’ଣ ବଳଦରୁ ସ୍ଥାନ ନେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ?” ପିଣାଚ-

ମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

“କାହିଁକି ? ମଣିଷ’ର ବଳଦଙ୍କ ଭୂକନାରେ ଶତ୍ରାରେ କାମ ଦେବେ । ମୁଁ ଦୁଇ ହଳ ମଣିଷ ଲଗାଇ ସାରିଲୁଣି । କୁମ୍ଭେ ଦୁହେଁ ଗଣା ହେଲେ କିନୋଟି ହଳ ବୁଲାଇ ସହକ ସହକ ଜମି ଚଷିପଡ଼ାଇବ । ଗଣା ?” କୃଷକ ବେକ୍-ଠୋକ୍ ପଚାରିଲା ।

ଅଭିନୀତା ଅର୍ଜନ ସକାଶେ ପିଣାଚ-ବନ୍ଧୁ ଦୁଇଟି ଗଣା ହେଲେ ଓ ଜମିକୁ ସାଇ ବଳଦଙ୍କ ବଦଳରେ ଲଙ୍ଗଳ ଟାଣିଲେ । ସେ ହାଡ଼ଭଙ୍ଗା ପରିଶ୍ରମରେ ସେମାନେ ବେଦମ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଶେଷକୁ ମଜୁରୀ ଯାହା ମିଳିଲା, ତାହା ସାମାନ୍ୟ । ସେମାନେ ଦିନଟିଏ କାମ କରି ସେଠାରୁ ପଳାଇଗଲେ ।

“ଏ ଲୋକଟା ଖରାପ ହୋଇପାରେ; କିନ୍ତୁ

ଅରେ ସେତେବେଳେ ମଣିଷସମାନ ଭବରକୁ ଆସିବୁ, ସେତେବେଳେ ତୁତୋୟାଦ ନ ହୋଇ ଆଦୁର କହୁ ହାଲୁକା ବୁଝିବା ଲେଡ଼ା ।” ଜଣେ ପିଣାତ ନହୁଲ ।

ଅନ୍ୟ ଜଣକ ସେଥିରେ ରାଗ ହେଲ ।

ତା’ପରେ ପଡ଼ୁଥିଲେ ଜଣେ ଦୋକାନଦାର ପାଖରେ । ସେ ଦୁଇ ପିଣାତକୁ ଗୋଟାଏ ଅନ୍ଧକାର କୋଠରୀ ଭବରକୁ ଡାକ ନେଇପାଇ କହୁଲ, “ଦିନପାତ ଏଇଠି ଏ ଫଳରୁ ତେଲ ବାହାର କର । ଖବରଦାର କାହାକୁ କହୁ କହୁ ନାହିଁ ।”

ପିଣାତମାନେ ସେ ଫଳ ଦେଖି ଚମକ ଇଠିଲେ ଓ ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ଏ ଫଳ ତ

ଜହର ଭଳ ! ଏହାର ତେଲ ନେଇ ଆପଣ କରିବେ କ’ଣ ?”

“କୁମର ସେଥିରେ କ’ଣ ଦରକାର ? କୁମେ ଖଟିବ, ପଇସା ନେବ ।” ରୁଷି ପୁରରେ ଦୋକାନଦାର କହୁଲ ।

“ଆଜ୍ଞା, ଏ ତେଲ ମଣିଷଙ୍କ ଆତ୍ମାର୍ଥ୍ୟ ତେଲରେ ମିଶାଇବେ ନାହିଁ ତ ?” ପିଣାତମାନେ ପଚାରିଲେ ।

ଦୋକାନଦାର ସେମାନଙ୍କୁ ଚଟମଟ କରି ଅନାଇ କହୁଲ, “କୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ସାହସ ତ କମ୍ ଦୁହେଁ ? ମୁଁ କ’ଣ କରିବି ନ କରିବି, ସେଥିରେ କୁମର ଅଛୁ କ’ଣ ?”

“କହୁ ନାହିଁ ଯେ, ଖାଲ କୌତୁହଳ ଯୋଗୁଁ

ପରୁଥିଲୁ ।” ପିତାମହେ କହିଲେ ।

“ନ ମିଶାଇଲେ ଚଳିବ କିପରି ? ସାଧାରଣ
ଲୋକେ ଶତ୍ରୁରେ ତେଲ ଚିକିତ୍ସା । ଭେଜାଲ
ନ ମିଶାଇଲେ ଶତ୍ରୁରେ ଦେବ କିପରି ? ତିଏ
ବେଶୀ ପରସା ଦେଇ ବିଶୁଦ୍ଧ ତେଲ ଚିକିତ୍ସା,
ସେ ପାଇବ ।” ଦୋକାନଦାର କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା ଇଏ ଭଲ କଥା ନୁହେଁ । ଆମେ
ଯାଉଛୁ ।” ଦୁଇ ପିତାମହ କହିଲେ ।

“ଯାଉଛୁ ? କ’ଣ ମୋ ସହ ତାମସା
ଚଳୁଥିଲା ? ମୋ ବେପାରର ଉତ୍ତମ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ
ଆସିଥିଲା ? ଏ ଘରୁ ବାହାରିପାରିବ ନାହିଁ ।”
ଧମକ ଦେଲେ ବେପାରୀ ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପିତାମହ ଦୁଇଟି ଉତ୍ତମ୍ୟ ହୋଇ
ପଳାଇଗଲେ ।

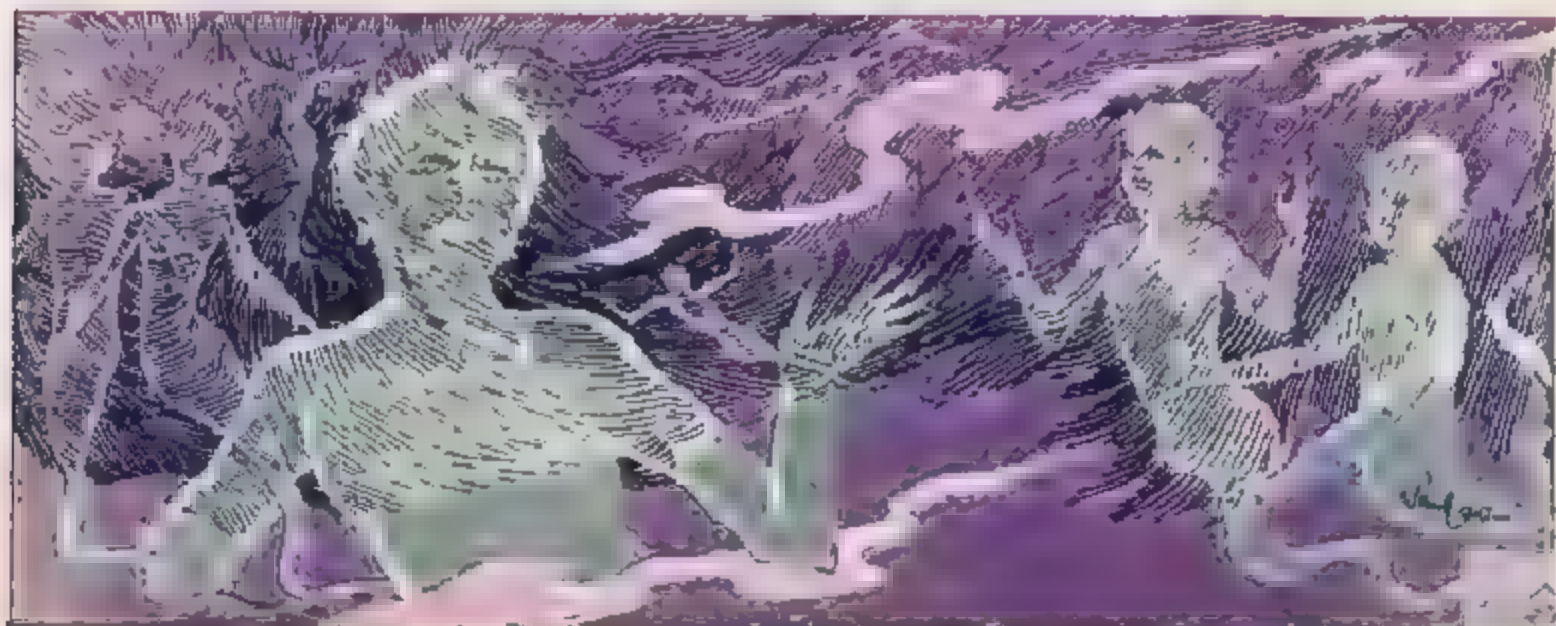
ଗଜାକୁ ସବୁ ଜଣାଇବା ପାଇଁ କିଛି କର
ପିତାମହ ଦୁଇଜଣ ଦରବାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
ସେମାନେ ପିତାମହ ବେଶ ହୋଇ ଘାରିଆ’ନ୍ତି ।

ଗଜା ସେତେବେଳେ ସେନାପତିକୁ ଧମକ
ଦେଉଥାନ୍ତି, “ଲୋକେ ନୂଆ କର ଦେବାକୁ
ନାମକ ଦେଉଛନ୍ତି ପଦ, ତୁମେ ପିତାମହମାନଙ୍କୁ
ସେମାନଙ୍କ ଘର ଲୁଚାବୁଲ କର ଆମ କର
ଅସୁଲ କରବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ପାରୁ ନ ? ମୁଁ
ଭୁଲିଲି । ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛୁ ।”

ସେନାପତି ପିତାମହ ଦୁଇଙ୍କୁ ସିଂହାସନ ମଣି
କହିଲେ, “ଶୁଣିଲୁ ? ଯାଅ । ଅନ୍ୟ ପିତାମହ-
ମାନଙ୍କୁ କହିଦିଅ ।”

ପିତାମହ ଦୁଇଜଣ ନିଜ ପୁରୁଷ ପେଶ
ଆସିଲେ । ଜଣେ ବୁଢ଼ା ପିତାମହ ସେମାନଙ୍କୁ
ପଚାରିଲା, “କହୋ, ଏଡ଼େ ସହଜ ?”

“ଆମ ଆଗରୁ ଆଉ କୌଣସି ପିତାମହପୁରୁଷ
ଆଜ୍ଞା ପିତାମହ ଘାରି ମଣିଷ ରୂପରେ ସମାଜକୁ
ଆସୁଛି କି ନେଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଆମଠାରୁ
ବହୁତ ଉପକାର । ଆମେ ଆଉ କ’ଣ କରୁ ?”
ଦୁଇ ପିତାମହ କୈଣସିକ ଦେଲେ ।

ବାଜି

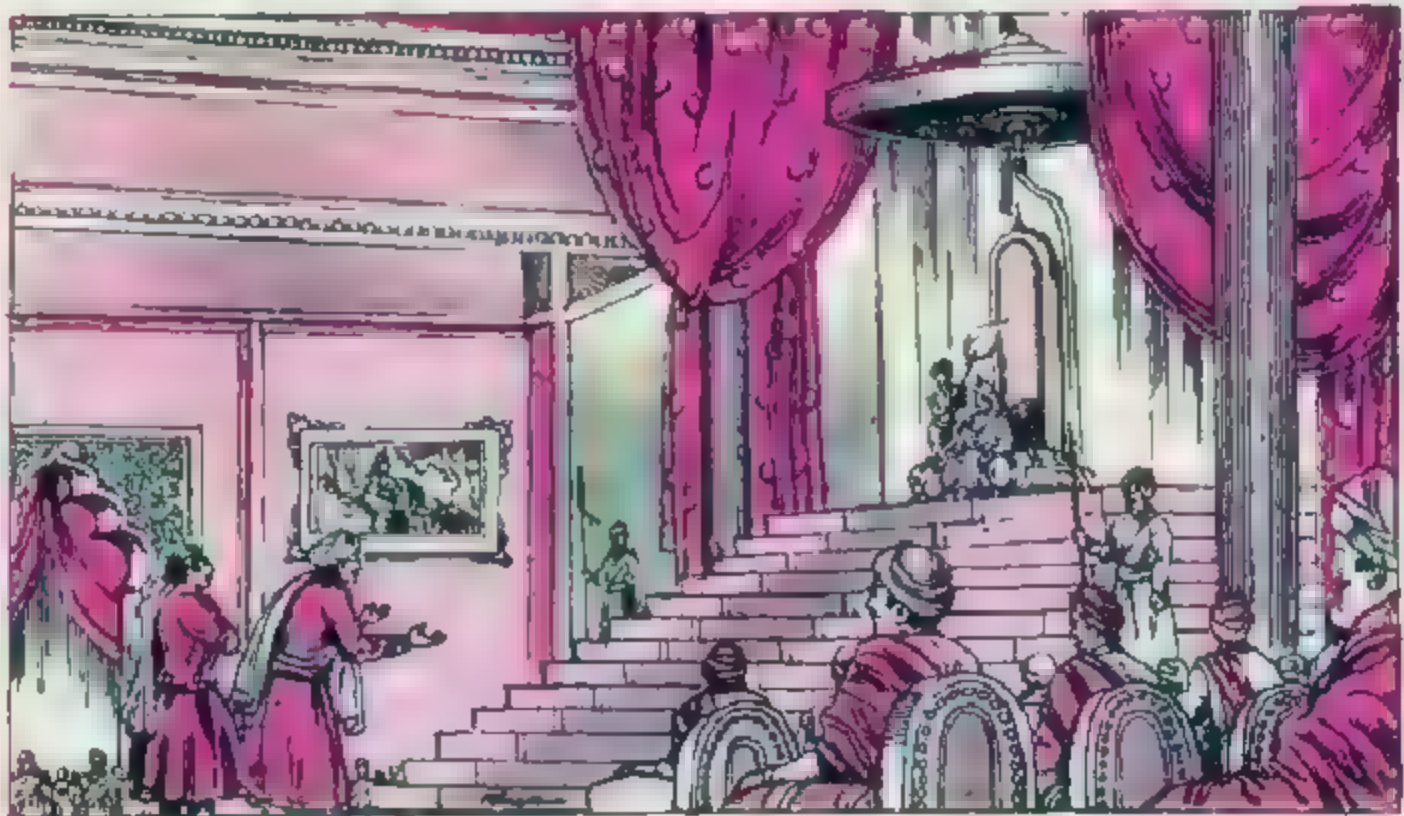
ମଙ୍ଗଳ ଓ କମଳ କାମଦ ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । କଥା ହେଲା, 'ଦୁଇ ଜଣ କୌଣସି ବିଷୟରେ ବାଜି ଲଗାଇଥିଲେ । ମଙ୍ଗଳ ହାରିଗଲେ ଦୁଇ ଶହ ଟଙ୍କା ଦେବ ବୋଲି କହୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ହାରିପାଇଁ ସେ କମଳକୁ ଦୁଇ ଟଙ୍କା ଦେଉଛି ।

ରାଜା ମଙ୍ଗଳକୁ କୈତବ୍ୟରୁ ମାରନ୍ତେ, ସେ କହୁଲା "ପ୍ରିୟ ! କମଳ ଯେତେବେଳେ ହାରିଗଲେ ଶହେ ଟଙ୍କା ଦେବ ବୋଲି କହୁଲା, ମୁଁ କହୁଛି ମୁଁ ଦେବ ଦୁଇ ଶହ ! ପ୍ରକୃତରେ ମୁଁ ଦୁଇ ଶହ ପଇସା ବୋଲି ବୁଝାଉଥିଲି । ଟଙ୍କା ନୁହେଁ ।"

ରାଜା ମଙ୍ଗଳର ଚରୁରତାରେ ପ୍ରୀତି ହୋଇ ତା' ଚରଫରୁ କମଳକୁ ଦୁଇଶହ ଟଙ୍କା ଦେଲେ ଓ ମଙ୍ଗଳକୁ କରବାରରେ ଚାଲି ଦେଲେ ।

ପରଦିନ ଦୁଣି ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ଆସି ଦୁଣି ହେଲେ ଡେରଦ । କଥା କ'ଣ ? କମଳର ଅଭିଯୋଗ, ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ରାସ୍ତାରେ ଭଲ ବେଳେ ଶହେ ଟଙ୍କା ପଡ଼ିଥିବାର ମଙ୍ଗଳ ଦେଖିଲା । ମଙ୍ଗଳ ସେ ଟଙ୍କା ପ୍ରଥମେ ଦେଖିଥିବା ଉଠାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ତାହା ପୁରସ୍କାର ତା'ର ପ୍ରାପ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ସେ କମଳକୁ ଥିଆ ନେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରୁଛି ।

ରାଜା ଦେଖିଲେ କମଳ ଏଡ଼େ ସାଧୁ ଯେ ସେ ଯାଏ ଟଙ୍କା ଡେରାଇଦେଉଛି । ରାଜା କମଳକୁ ବୁଲି ଦେଲେ । ତା'ପରେ ରାଜା କୌତୁହଳ ବଶତଃ ପଚାରିଲେ, "ଜିତକାଲି ରୂମେ ଦୁହେଁ କି ବାଜି ଲଗାଇଥିଲୁ ?" ସେମାନେ ମାଜିଗଲେ : ମଙ୍ଗଳ କହୁଥିଲା କି ସେ ସେ କେବଳ ନିଜ ପାଇଁ କର-ବାଇରେ ଚାଲି ଯୋଗାଡ଼ କରିଦେବ, ସେହିତ ନୁହେଁ, କମଳ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରିଦେବ ।

କର୍ମ ଓ ସ୍ତେରଣା

ଅନେକଦିନ ତଳର କଥା । ଜଣେ ସାଧୁ
ଥିଲେ । ନାମ ରାମାନନ୍ଦ । ସେ ଥିଲେ
ଜଣେ ଭଲ ବକ୍ତା । ବିଶେଷତଃ ଶ୍ରୀମଦ୍
ଭଗବତ୍ ଗୀତା ଉପରେ ସେ ଯେତେବେଳେ
ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଦେଉଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ
ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ତାଙ୍କ ନକୃତା ଶୁଣୁଥିଲେ ।

ସ୍ବାମୀ ରାମାନନ୍ଦଙ୍କର ଅନେକ ଶିଷ୍ୟ ଓ ଭକ୍ତ
ଥିଲେ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ତାଙ୍କୁ ସୁନା
ରୂପା ଭେଟି ଦେଉଥିଲେ । ସ୍ବାମୀଙ୍କ ପ୍ରିୟ କରି-
ଥିଲେ, ଯଥେଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ଜମା ହେବା ପରେ ସେ
ଗରିବ ଲୋକଙ୍କ ସକାଶେ ଗୋଟାଏ ତାତକ୍ୟ
ଚକ୍ରାନ୍ତକୁ ଖୋଲିଦେ ।

ସ୍ବାମୀଙ୍କର ଜଣେ ତେଲ ଥିଲା । ନାମ
ଆଦିତ୍ୟ । ଥରେ ଆଦିତ୍ୟକୁ ଧରି ସ୍ବାମୀଙ୍କ ବଣୁଆ
ଗ୍ରାମ ଦେଇ ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ପାଉଥିଲେ ।

ଆଦିତ୍ୟର ବିଶେଷ ଶିକ୍ଷା ଶାଖା ନ ଥିଲା କିନ୍ତୁ
ସେ ତା' ଗୁରୁଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭକ୍ତ କରୁଥିଲା ।
ଗୁରୁ ଯେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଥିଲେ, ତାହା ସେ
ପ୍ରାଣପାତ କରି ପାଳନ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ଥିଲା ।

ବାଟରେ ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ଆଦିତ୍ୟ ପଚାରିଲା,
“ଗୁରୁଦେବ ! କୁରୁ-ପାଣ୍ଡବ ଯୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼ିଲେ
ଅର୍ଜୁନ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କେବଳ ତାଙ୍କୁ ଉପଦେଶ
ଦେବା ଛଡ଼ା ଆଉ ଅଧିକ କ'ଣ କରିଥିଲେ ?
ଅଥବା ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ହିଁ ଯୁଦ୍ଧରେ ପାଣ୍ଡବ
ପକ୍ଷର ଜୟଲାଭ ସକାଶେ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାନ୍ତି ।
ଏହା ଭଲ ନୁହେଁ କି ?”

ସ୍ବାମୀଙ୍କ ହସିଲେ, ଓ କହିଲେ “ବାପା, ତୋ
ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ଦେଖି ଦେବ ।”
ସେମାନେ ଦିନ ଜଇଲା ଭିତରେ ପଶୁ-

ଥିଲେ । ସ୍ୱାମୀଜୀ ଆଦିତ୍ୟକୁ କହିଲେ, “ତୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଟାଣୁଆ ଲୁଠି ସଂଗ୍ରହ କର ।”

ଆଦିତ୍ୟ ଖଣ୍ଡିଏ ଶକ୍ତ ଡାକ ଗୁଡ଼ି ସେଥିରେ ଲୁଠି ବନାଇଲା । ଦୁହେଁ ବଣ ଭିତରେ ପଶିଲେ ।

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଡାକୁ ବନ୍ଧୁକ ବାଜେଇ ଧରି ପାଟି କରି କହିଲା, “ପାଖରେ ଯାହା ଟଙ୍କା ସୁନା ଅଛି ଦେଇଦିଅ । ନହେଲେ ଗୁଳିରେ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ାଇ ଦେବ ।”

ଆଦିତ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ ହୋଇ ସ୍ୱାମୀଜୀକୁ କହିଲା, “ଗୁରୁଦେବ, ବନ୍ଧୁକ ଆଗରେ ଆମେ କରିବା କ’ଣ ? ସେ ଥଳ ତାକୁ ଦେଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ଡାକୁ ବୁଝିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ

ସତରେ ଟଙ୍କାପଇସା ଅଛି । ସେ ପୁଣି ଧମକ ଦେଲା, “ଶୀଘ୍ର ଦେଇଦିଅ । ନହେଲେ ଗୁଳି ଚଳାଇବି ।”

ସ୍ୱାମୀଜୀ କହିଲେ, “ବାବୁ, ଏହା ଗରିବ ଲୋକଙ୍କ ଉପକାର ପାଇଁ ସଞ୍ଚୟିକା । କୁମ୍ଭେ ଏମିତି ଛଡ଼ାଇ ନେବା କ’ଣ ଭଲ ହେବ ?”

ଡାକୁ ଅଟକାସ୍ୟ କରି କହିଲା, “ସେ ଭଲ କୈଫିୟତ ଅନେକ ଶୁଣିଛି ।” ଏହା କହି ସେ ସ୍ୱାମୀଜୀଙ୍କ ଥଳ ଛଡ଼ାଇନେଲା ।

ସ୍ୱାମୀଜୀ କାତର କଣ୍ଠରେ ଡାକୁକୁ କହିଲେ, “ବାବୁ, ଜୀବନସାରା ଯାହା ସଞ୍ଚୟିକା, ଯେଉଁ ଧନରେ ଗରିବଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି କାମ କରିବି ହୋଇ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲି, ତାହା ଯଦି ନେଲ-

ଗଲ ମୋତେ ଆଉ ପ୍ରାଣରେ ଛୁଡ଼ିଦେଉଛ ମୁହଁରେ ସ୍ତ୍ରୀଦାର କରୁନେଲ । ଆଅ । ଆମେ କାହିଁକି ? ଗୋଟାଏ ଉପକାର କର । ମୋତେ ମାରିଦେଲ ଦୁଃଖରୁ ମୁକ୍ତି ଦିଅ ।”

ତାକୁ ସରସ ଦସ ଦସି କହିଲା, “ସ୍ତ୍ରୀମୀନୀ ! ଏ କରୁକ କ’ଣ ସତ କରୁକ ସେ ତୁମକୁ ମାରିବ ?”

ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ତ୍ରୀମୀନୀ ଆଦର୍ଶକୁ କହିଲେ, “ମୋ ସନ୍ଦେହ ଠିକ୍ । ଆଉ ବଳମ୍ବ କାହିଁକି ? ତୋ ବଳ ଦେଖା ।”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଦର୍ଶ ତା’ ଲାଠି ତାକୁ ପିଠିରେ ବସାଇଦେଲା । ତାକୁ ତଳେ ପଡ଼ି- ରଲା । ତାକୁ ସେ ଗୋଟାଏ ଗଛରେ ବାନ୍ଧି- ଦେଲା । ସ୍ତ୍ରୀମୀନୀ କହିଲେ, “ବାବୁ, ମୋ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କର ପତି ଗରିବଙ୍କ ଧନକୁ ଛୁଡ଼ିଦେଇଥା’ନ୍ତୁ, କେବେ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ତୁମ କରୁକ ଯେମିତି ହଲୁଥିଲା, ସେଥିରୁ ବୁଝିଲ ତାହା କାଠକରୁକ । ତୁମ

ମୁହଁରେ ସ୍ତ୍ରୀଦାର କରୁନେଲ । ଆଅ । ଆମେ ବୁଲୁ ।”

ତାକୁ ବନ୍ଧା ହୋଇ ଜୁଡ଼ିଜୁଡ଼ି କରି ସେ- ମାନଙ୍କ ଗତି ପଥକୁ ଅନାଇ ରହିଲା ।

କିଛି ବାଟ ଯିବା ପରେ ଆଦର୍ଶ କହିଲା, “ରୁଛୁଦେବ ! ଧନ୍ୟ ଆପଣଙ୍କ ଦୁରଦୃଷ୍ଟି ଓ ବୁଦ୍ଧି । ଆପଣଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଲାଠି ସନ୍ତୁଳନ କରିଥିଲେ ଆଜି ସବୁ ଯାଇଥିଲା । ପୁଣି ଆପଣ ତାକୁକୁ ବି ବୋକା ବନାଇଦେଲେ !”

“କିନ୍ତୁ ଲାଠି ଚଳାଇଲୁ ତ ତୁ !” ସ୍ତ୍ରୀମୀନୀ କହିଲେ ।

“କିନ୍ତୁ ଆପଣ ନ ଥିଲେ ମୁଁ କ’ଣ ତାହା କରିଥାନ୍ତୁ ?” ଆଦର୍ଶ କହିଲା ।

“ଏଥର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ତାହାପର୍ଯ୍ୟ ବୁଝିଲୁ ତ ? ତାଙ୍କ ପ୍ରେରଣା ବିନା ଅର୍ଜୁନ କିଛି କରିପାରି ନ ଥାନ୍ତେ ।” ସ୍ତ୍ରୀମୀନୀ ବୁଝାଇ ଦେଲେ । ଆଦର୍ଶ ବୃତ୍ତ ହେଲା ।

ସୌମ୍ୟତ୍ୱରାଜ୍ୟ

ସୌମ୍ୟତ୍ୱରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଜନ୍ମର ବହୁ କରିଦେଇ, କିନ୍ତୁ ପୁଅଟିଏ ହେଉ ।”

ସୁବ୍ରହ୍ମ ସିଂହଙ୍କୁ ନାମରେ ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ । ତଣ୍ଡାମିତ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କୃପାପରବଶ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱର୍ଗରେ ସ୍ଥାନ ଦେବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ତାହା ସେ ବସାଇପାରିଲେ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ସେ ସିଂହଙ୍କୁ ପକାଣେ ଏକ ନୂତନ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ସୃଜନ କଲେ ।

ରାଜା ସିଂହଙ୍କୁ ନାମରେ ସୁବ୍ରହ୍ମ ନାମରେ ପୁଅ ଥିଲେ । ବହୁ କାଳ ଧରି ତାଙ୍କର କୌଣସି ସନ୍ତାନ ନ ହେବାରୁ ସେ ଦିନେ ବରୁଣଦେବଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି କହିପକାଇଲେ, “ପୁଅଟିଏ ହେଲେ ବରଂ ତାକୁ ଆପଣଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉତ୍ସର୍ଗ

କରୁଣାକ ବରରେ ତାଙ୍କର ପୁଅ ହେଲା । ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟାପି ବରଷ ଉତ୍ସବ ପାଳନ କରୁଥିଲା । ବରୁଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶ ଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚି କହିଲେ, “ରାଜା, ପୁଅ ତ ହେଲା । କର୍ତ୍ତମାନ ତୁମ ପତ୍ନୀ ରକ୍ଷା କର । ମୋ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯଜ୍ଞ କରି ସେଥିରେ ପୁଅକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କର ।”

ରାଜା ଚମକିଉଠିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ପୁଅ ଏ ଯାଏ ଅନୁବ୍ରତାଳୟ ଆସିନାହିଁ । ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବା କଥା ଉଠାଉଛନ୍ତି କିପରି ? ଅନ୍ତତଃ ମାସଟିଏ ଯାଉ !”

ମାସକ ପରେ ବରୁଣ ଫେରିଆସି ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରାଜା କହି ନ ଜାଣିଲା

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ପଞ୍ଚମ ସ୍କନ୍ଧ

ପରି ପଚାରିଲେ, “କୁଆଡ଼େ ଆସିଲେ, ଆଜ୍ଞା କରନ୍ତୁ ।”

“କୁଆଡ଼େ ଆସିଲ ? ତୁମେ ମୋତେ ମାସେ ଗୁଡ଼ି ଆସିବାକୁ କହିଥିଲ ବୋଲି ଭୁଲିଯାଉଛ ପର !” ବରୁଣ ଧମକ ଦେଲେ ।

“ଓଃ, ଆପଣ ମୋ ପୁଅକୁ ନେବେ ପର । କିନ୍ତୁ ଯଜ୍ଞରେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବାକୁ ହେଲେ ପଶୁ ମଧ୍ୟ ସଜ୍ଜନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାହିଁ ବଧ । ମାସକର ଶିଶୁ ବୁଝିବ କ’ଣ ? ଆପଣ କେଇ ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ି ଆସନ୍ତୁ । ତାର ଉପନୟନ ହୋଇ-ପାଉ ।” ରଜା କହିଲେ ।

ବରୁଣ ହୋଧଭରା କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ମନେ

ହୁଏ ତୁମେ ମୋତେ ଭଣିବାକୁ ବସିଛ । ତୁମେ ନିଜ ସର୍ତ୍ତ ଭଙ୍ଗ କରିବାର ପରିଣତି କ’ଣ ହୋଇପାରେ ଜାଣିନାହିଁ ବୋଧ ହୁଏ । ବେଶ୍, ମୁଁ ତୁମ ପୁଅର ଉପନୟନ ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବି । ସେତେବେଳେ ଯଦି ମୋତେ ପୁଣି କିଛି ଅଳ ଦେଖାଇ ଫେରାଇଦେବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବ ତେବେ ମୁଁ ଶାପ ଦେବି ।”

ବରୁଣ ସେଥର ଫେରିଗଲେ । ରଜା ପୁଅ ଲେଖିକାଷକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଦେଲେ ଓ ବରୁଣଙ୍କ ଧମକ କଥା ଯେପରି ପୁଅ ନ ଜାଣିବ ସେ ଦିଗରେ ଯାତ୍ରା କରିବାର କଲେ । କିନ୍ତୁ ପୁଅ କାନରେ ସେ କଥା ପଡ଼ିଲା । ସେ ଉପ-ନୟନ ପରେ ଦିନେ ଉଆପରୁ ପଳାଇଗଲା ।

ବରୁଣ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ରଜା କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ କରିବି କ’ଣ ? ପୁଅ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇଛି ମୁଁ ଜାଣେନା ।” ବରୁଣ ହୋଧାନ୍ବିତ ହୋଇ କହିଲେ ତୁମେ ମୋତେ ପ୍ରତାରଣା କରିଛ । ତୁମକୁ ଜଳୋଦର ରୋଗ ହେଉ ।”

ରଜା ରୋଗାନ୍ତାନ୍ତ ହେଲେ । ଏବେ ପୁଅ ନରୁଦେଶ ହୋଇଥିବାର ଦୁଃଖ, ଚର୍ତ୍ତ୍ତରେ ପୁଣି ଶାଶୁରଙ୍କ ପୀଡ଼ା — ସେଥିରେ ରଜା ବହୁତ ମିଥୁନାଶ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ।

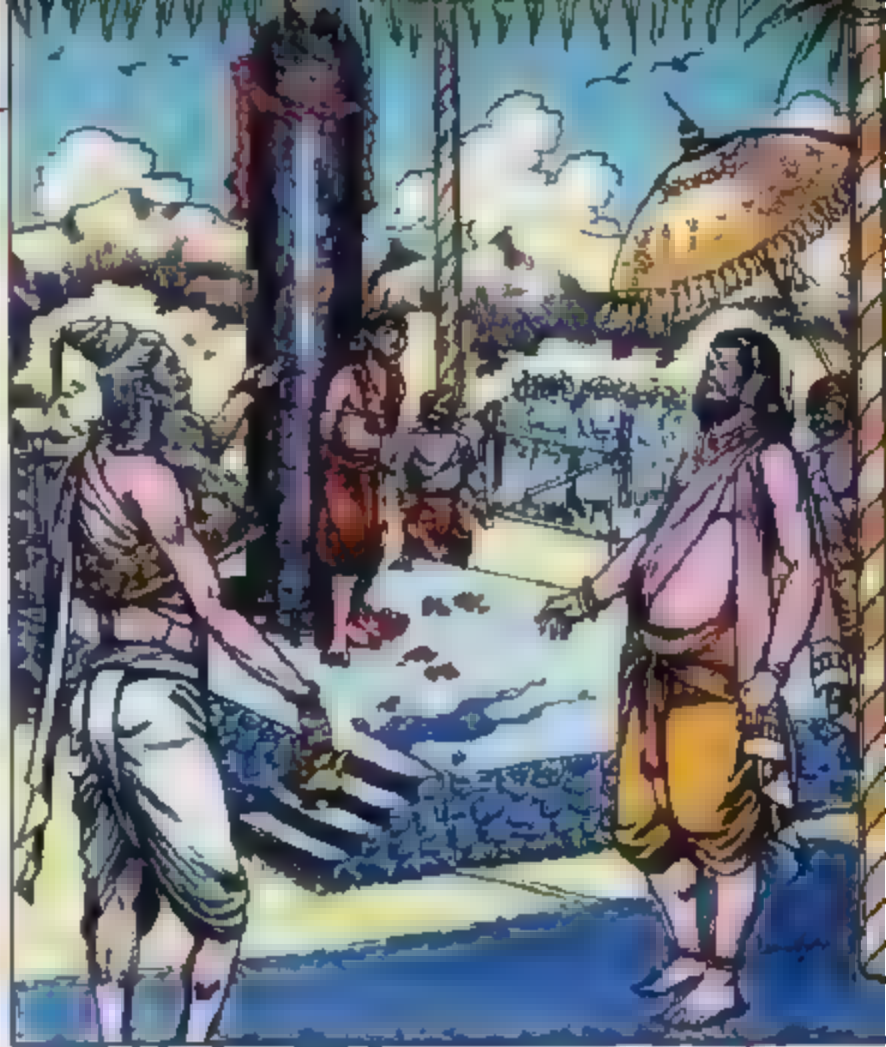
ଏକ ଗୁମ୍ଫାରେ ଲୁଚିରହିଥାନ୍ତି ଲେହିତାସ । ଜଣେ ପଥକ ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିପାର ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା କଥା ଜଣାଇବାରୁ ଲେହିତାସ ଉଆସ ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲେ । କିନ୍ତୁ ବାଟରେ ଛଦ୍ମବେଶୀ ଭଦ୍ର ତାଙ୍କୁ ରୋକି କହିଲେ, “ତୁମକୁ ଯଜ୍ଞରେ ଉତ୍ସର୍ଗ ନ କଲେ ତୁମ ପିତା ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ ବ୍ୟାଧିରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର ଆଶା ନାହିଁ । ବରୁଣ ତୁମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତି । ତୁମେ ନିଶ୍ଚିତ ମୃତ୍ୟୁ-ମୁଖକୁ ଯାଉଛ କିପରି ?”

ଭଦ୍ରଙ୍କ ଚେତାବନା ଶୁଣି ଲେହିତାସ ଆଉ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଗୁମ୍ଫା ଭିତରକୁ ଯେଉଁଗଲେ ।

ଦିନେ ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ନିଜ ବୁଲବୁଲ ବଣିଷ୍ଠଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ଗୁରୁଦେବ ! ଏ ରୋଗରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର କ’ଣ କୌଣସି ପଦ୍ଧା ନାହିଁ ?”

“ବନ୍ଧୁ ! ନିଜ ପୁଅକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରି ନ ପାରିବା ହେତୁ ତୁମର ଏ ବ୍ୟାଧି । ତୁମେ କୌଣସି ବାଳକକୁ ପୋଷ୍ୟ କରିନେଇ ଉତ୍ସର୍ଗ କରି ଶାସ୍ତ୍ରମୁକ୍ତ ହୁଅ ।” ବଣିଷ୍ଠ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ।

ଗଜା ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଯଜ୍ଞରେ ଉତ୍ସର୍ଗ କଲା ଭଳି ସୁଲପଣାୟୁକ୍ତ କୌଣସି ବ୍ରାହ୍ମଣ ବାଳକକୁ ଯୋଗାଡ଼ କର । ବାଳକର ପିତାମାତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ସକାଶେ ଯାହା

ଲେଡ଼ା ତାହା କରିପାର ।”

ମନ୍ତ୍ରୀ ବହୁତ ସନ୍ତାନ କରି ଶେଷକୁ ଅଜାଗର୍ଭ ନାମକ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କର ସନ୍ତାନ ପାଇଲେ । ତାଙ୍କର ଥିଲେ ତିନିପୁଅ । ବଡ଼ ପୁଅ ପିତାର ଓ ସାନ ପୁଅ ମାତାର ପ୍ରିୟ । ମଝିପୁଅ ଶୁନଃଶେପଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯୋଗାଡ଼ କରି ଆଣିଲେ ।

ଶୁନଃଶେପଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଭକ୍ତି ଓ ନିଷ୍ଠାର ଛଟାରେ ଦ୍ୟୁତମାନ୍ ଦିଶୁଥିଲା । ସେ ରାଜାଙ୍କ ବିପଦ ବୁଝି ସ୍ଵେଚ୍ଛାରେହିଁ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଅଗ୍ରସର ହେଉଥାନ୍ତି । ସେ ହୃଷ୍ଟଭରରେ ନାନାଦି ସ୍ତୁତି-ଗାନ କରି ଚାଲିଥାନ୍ତି । ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ଦେଖୁଥାଏ ସେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ନେହପରାୟଣ ହୋଇ ଉତ୍ତ-

ଥାଏ । ସେ ରାଜ ନଗରରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ରାଜାଙ୍କ ଲେକେ ତାକୁ ପାଞ୍ଚେଟିନେଲେ ।

ଶୁନଃଶେପ ଥିଲେ ଅଶବ ଭକ୍ତପ୍ରାଣବାଳକ । ସେ ଯଜ୍ଞ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ଯଜ୍ଞ ବ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ପୁରୋହିତମାନେ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କଲେ ଓ ଭସ୍ମର ସମୟ ହେଲା ଆସନ୍ତୁ ।

କିନ୍ତୁ ବାଳକ ଉପରେ ବଶ୍ମମିଷକର ଦୟା ହେଲା । ସେ ଶୁନଃଶେପକୁ ଛାଡ଼ିଦେବା ପାଇଁ ରାଜାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ରାଜା ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । ସେ ତେଣୁ ଶୁନଃଶେପକୁ ବରୁଣକୁ ଭୁଷ୍ଟ କଲା ଭଳି ପ୍ରାର୍ଥନାଟିଏ ଶିଖାଇଦେଲେ । ଶୁନଃଶେପ ଯେତେବେଳେ ଯଜ୍ଞ ପାଖରେ ବସି

ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା ଗାନ କଲେ, ସେତେବେଳେ ସବୁ ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ହୃଦୟ ବରଳିତ ହେଲା । ଶୁଷ୍କ ଶୁଷ୍କ ବରୁଣଦେବ ସେଠାରେ ଆସିଭୂତ ହେଲେ ଏବଂ ସେ ଶୁନଃଶେପକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜାକୁ ବ୍ୟାଧି-ମୁକ୍ତ କରିଦେଇ ଗଲେ ।

ରାଜା ଯେ ଶୁନଃଶେପକୁ-ଛାଡ଼ିଦେବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଗ୍ରହଣ କରି ନ ଥିଲେ, ସେ କଥା ବଶ୍ମାମିଷ ଭୁଲିପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେ ରାଜାକୁ ଉଚିତ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଦୃଢ଼ନିଶ୍ଚୟ କଲେ ।

ଦିନେ ରାଜା ବଣକୁ ଶିକାର କରିବାକୁ ଯାଇଥିବା ବେଳେ ବଶ୍ମାମିଷ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶରେ ତାକୁ ଭେଟି କଥାରେ କଥାରେ ତାକୁ ଭୁଲାଇ ସତ୍ୟ କରାଇନେଇ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଓ ସବସ୍ତୁ ଛଡ଼ାଇନେଲେ । ରାଜା ବନବାସୀ ହେଲେ ।

ଏହା ଜାଣି ବଶିଷ୍ଠ ବଶ୍ମାମିଷକୁ ବହୁତ ଗାଳ ଦେଲେ ଓ କହିଲେ, “ତୁମେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିହଂସାପରାୟଣ । ତୁମର ଧ୍ୟାନ ତପସ୍ୟା ବଳଧ୍ୟାନ ଭଳି ଜଳନାମୁଳକ । ତୁମେ ଗୋଟିଏ ବନପଣୀ ବନଯାଅ ।”

ବଶ୍ମାମିଷ ବ କୁପିତ ହୋଇ ଶାପ ଦେଲେ, “ମୁଁ ଯେ ଯାଏ ବନ ହୋଇ ରହିଥିବି, ତୁମେ

କି ସେ ପାଏ ବଳ ହୋଇ ଛୁଟି ।”

ଦୁହେଁ ବଳ ବଳଗଲେ । ମାନସରେବର
ଘରରେ ଥାଇ ଦୁହେଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ସହ
ଲଢୁଆନ୍ତି ଓ ପରସ୍ପର ଆହତ ହେଉଥାନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ବୁଢ଼ା ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଉଭୟଙ୍କୁ
ଶାପମୁକ୍ତ କଲେ ଏବଂ ନିଜ ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ
ପଠାଇଦେଲେ ।

ଏହା ପରେ ପୁଣି ଏପରି ଏକ ଘଟଣା
ଘଟିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ବଣିଷ୍ଠ ଜଣକୁ ଶାପ ଦେଇ
ନିଜେ ଶାପଗ୍ରସ୍ତ ହେଲେ ।

ଇଣ୍ଡ୍ରାକୁଳର ଜଣେ ପୁଅ ନମି ଯେପରି
ଧର୍ମମ୍ଭା ଥିଲେ ସେହପରି ସଜରସ ଥିଲେ । ସେ
ଗୌତମମୁନିଙ୍କ ଆଶ୍ରମ ନିକଟରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ-
ମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଆଦର୍ଶ ବସତି ସ୍ଥାପନ
କରିଥିଲେ ।

ନମିଙ୍କ ମନରେ ଗୋଟିଏ ବଶେଷ ଯଜ୍ଞ
କରିବା ସକାଶେ ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ସେ ଯଜ୍ଞ
ସାର୍ବଜନିକ ଥିଲା । ଯଜ୍ଞ ପାଇଁ ସେ ଆବଶ୍ୟକସ୍ଥ
ସବୁ ସାଜସଜ୍ଜାମ ସଜ୍ଜିତ କଲେ ଓ ଭୃଗୁ,
ପୁଲହ ଅଙ୍ଗୀରସ, ଗୌତମ, ପୁଲସ୍ତ୍ୟ, ରୁଚିକ
ପ୍ରମୁଖ ଯଜ୍ଞ-ବଶେଷଜ୍ଞ ମୁନିରୁଷିମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ
ପଠାଇଲେ । ତା’ପରେ ସେ କୁଳଗୁରୁ ବଣିଷ୍ଠଙ୍କୁ
ଭେଟି ମହାଦେବଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ
ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ଏହି ମହାନ ଯଜ୍ଞର ମୁଖ୍ୟ

ପୁରୋହିତ ହେବାକୁ ନିବେଦନ କଲେ ।

କିନ୍ତୁ ବଣିଷ୍ଠ କହିଲେ, “ଇନ୍ଦ୍ର ମୋତେ
ଜଗଦମ୍ଭାକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯଜ୍ଞ କରିବାକୁ ଅନୁ-
ରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଯଜ୍ଞ ଶେଷ ହେବା
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମେ ଅପେକ୍ଷା କର ।”

“ମହାନୁଭବ ! ଆପଣ ଆମର କୁଳଗୁରୁ ।
ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଆମମାନଙ୍କ ଯଜ୍ଞ
କୁଲମବା । ମୁଁ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିସାରିଲି ।
ମୁନିରୁଷିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପଠାଇ-
ସାରିଲି । ଏପରି ସ୍ଥଳେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା
କରିବାକୁ କହିବାହିଁ ଆପଣଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସମୀଚିନ
ହେବ ।”

କନ୍ତୁ ବଶିଷ୍ଠ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟାବ ଗ୍ରହଣ ନ କରି ପ୍ରଥମେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ଭୁଲାଇବାକୁ ଚାଲିଗଲେ । ନିମି ଗୌତମମୁନିଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟ ପୁରୋହିତ ରୂପେ ବରଣ କରି ନିଜ ଯଜ୍ଞ ସୁରୁରୁ ରୂପେ ଭୁଲାଇଲେ ଓ ବିଶେଷ ମୁନିଗଣ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭୃତି ଦକ୍ଷିଣା ଦେଇ ବଦାୟ କଲେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ସମାପନ କରି ବଶିଷ୍ଠ ବହୁତ ଦାନଦକ୍ଷିଣା ପାଇଲେ ଓ ତା'ପରେ ଆସି ନିମିଙ୍କୁ ଦେଖା କରିବାକୁ ପହଞ୍ଚିଲେ । ନିମି ପେଟେ-ବେଳେ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ଶୋଇଥିଲେ । ବଶିଷ୍ଠ ଯେତେବେଳେ ଶୁଣିଲେ ଯେ ତାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ନିମି ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି, ସେତେ-

ବେଳେ ସେ ଅଗ୍ନିଶିଖା ହୋଇ ନିମିଙ୍କୁ ଏହି ଶାପ ଦେଲେ, “ମୁଁ ତୁମର କୁଳଗୁରୁ । ଅଥଚ ମୋତେ ପୁରୋହିତ ନ କରି ଅନ୍ୟକୁ ପୁରୋହିତ କଲୁ ଭଲ ଔଷଧ ତୁମେ କରିଛ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେ ଯେପରି ନିର୍ଜୀବ ଭଳି ଶୋଇଛ, ତୁମ ଦେହ ସେମିତି ଅବସ୍ଥାରେ ତଳକୁ ଗଡ଼ିପଡ଼ୁ । ତୁମେ ହୁଅ ବିଦେହ !”

ନିମିଙ୍କ ସେବକମାନେ ଏ ଶାପ ଶୁଣି ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ନିବନ୍ଧିତ ଉଠାଇ ସବୁ କଥା କହିଲେ । ରାଜା ନିମି ମଧ୍ୟ ହୋଧରେ ଥିବା ଧରି କହିଲେ, “କୁଳଗୁରୁ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ମୋ ଅନୁରୋଧ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଧନ ଲୋଭରେ ଅନ୍ୟତ୍ର ଯଜ୍ଞ କରିବାକୁ ଚାଲିଗଲ । ତୁମେ ଏଡ଼େ ଦାୟିତ୍ବଘ୍ନ । ମୁଁ କୌଣସି ସୁଟି କରନାହିଁ । ତୁମକୁ ଅବଜ୍ଞା ନ କରି ପ୍ରଥମେ ତୁମକୁ ଯଜ୍ଞର ଦାୟିତ୍ବ ନେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛି । ଅଥଚ ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସି ମୋତେ ଶାପ ଦେଉଛ । ବେଶ୍, ମୁଁ ଯଦି ନିଶ୍ଚାପ ହୋଇଥିବି, ତୁମ ଶପଥର ଗତି ମଧ୍ୟ ମୋହର ଭଳି ହେବ ।”

ବଶିଷ୍ଠ ସେଠାରୁ ପାଇ ବୁଢ଼ାଙ୍କ ପାଟରେ ପଡ଼ିଥିଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ନିମିଙ୍କ ଅଧିକାର କଥା ଜଣାଇ କହିଲେ, “ମୋ ଦେହ ଯଦି ନିର୍ଜୀବ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିବ, ତେବେ ଆପଣ ଏପରି

ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ ଯାହା ଦ୍ଵାରା ମୋ ଚେତନା
ଆଉ କାହାର ଶରୀରରେ ଚିତ୍ତରହିତ ।”

ଏ କଥା ଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମା କହିଲେ, “ତୁମେ
ମିତ୍ରାବରୁଣ ଦେହରେ ନିଜ ଚେତନା ପ୍ରବେଶ
କରାଇପାର ।”

ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ଚିତାୟ ନେଇ ବଶିଷ୍ଠ
ଯାଇ ବରୁଣଲେକରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ
ନିଜ ଦେହ ରଖି ଚେତନାକୁ ମିତ୍ରାବରୁଣ
ଦେହରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇଲେ ।

ଏଣେ ନିମି ଏକନିଷ୍ଠ ଗ୍ରହରେ ନିଜ ଯଜ୍ଞ
ଉଦ୍‌ଘାଟନ କଲେ । ଯଜ୍ଞଶ୍ରେକ୍ତା ଦେବଗଣ
ତାଙ୍କ ଆଗରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇ କହିଲେ,
“ଆପଣଙ୍କର ମହାନ ଯଜ୍ଞ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଫଳ
ହୋଇଛି । ଆପଣଙ୍କର ଯଦି କୌଣସି ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଥାଏ, କୁହନ୍ତୁ । ଆମେ ପୁରଣ କରିବୁଁ । ସୁନ୍ଦର
ନରଦେହ ନା ପୁରଦେହ ଗ୍ରହାନ୍ତୁ ?”

ନିମି କହିଲେ, “ଦେହ ଥିଲେ ଦେହ ପ୍ରତି

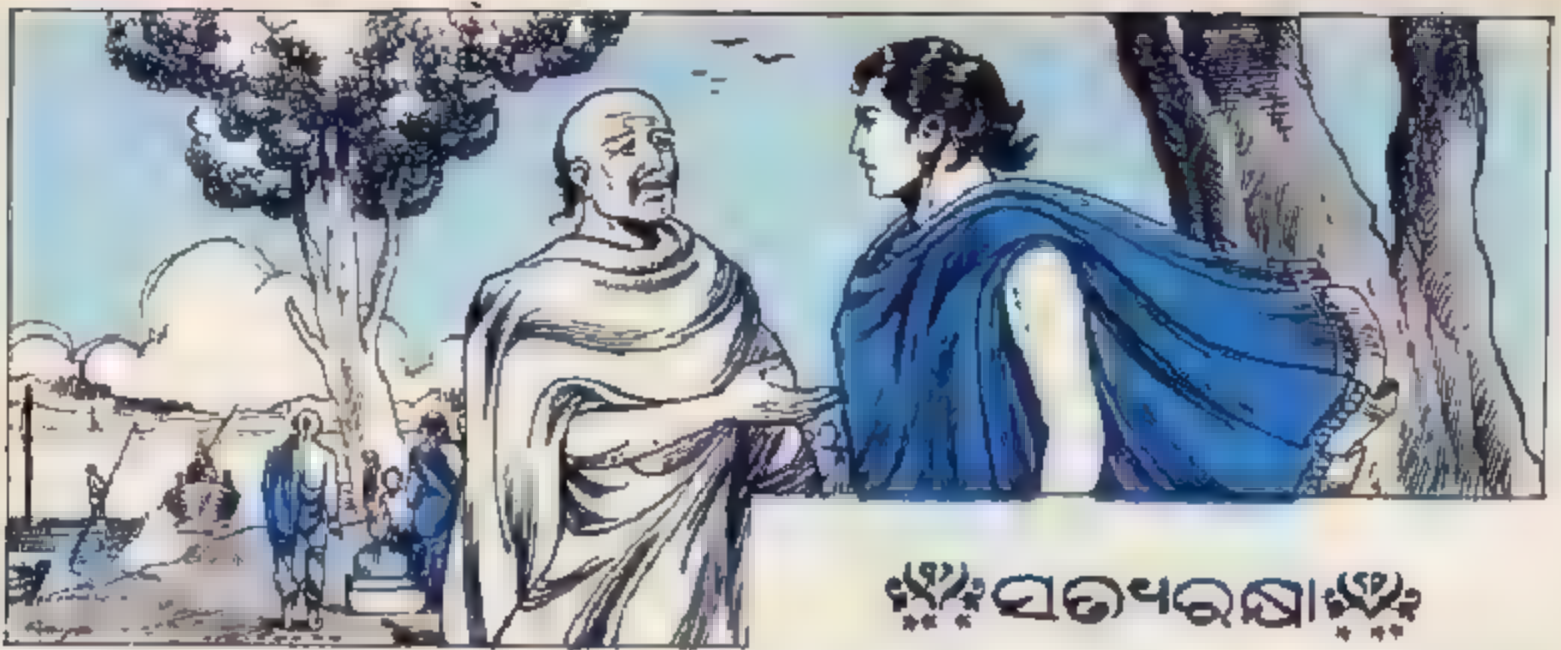
ବିପଦ ଲାଗିଥିବ । ମୋର କୌଣସି ଦେହ
ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ । ମୋତେ ବାୟୁଦେହ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ଦେବତାମାନେ ପରସ୍ପର ଚର୍ଚ୍ଚାଚୁର୍ତ୍ତ ହୋଇ
କହିଲେ, “ଏଭଳି ବର କେବଳ ଜଗଦମ୍ଭାହିଁ
ଦେଇପାରିବେ ।”

ନିମି ଜଗଦମ୍ଭାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କଲେ । ମହାଦେବ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇ କହିଲେ, “ତୁମେ ଯମପୁ ଜୀବତ
ପ୍ରାଣୀର ଦୃଷ୍ଟିରେ ରହିବ । ତୁମ ଯୋଗୁ
ପ୍ରାଣୀମାନେ ପଲକ ପକାଇବେ ।”

ନିମିଙ୍କ ଦେହ ଟଳିପଡ଼ିଲା । ସେହି ଦେହ
ଉପରେ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରି ମୁନିମାନେ ତହିଁରୁ
ଜନକକୁ ସୃଷ୍ଟି କଲେ । ନିମି ବିଦେହ ଦେବୀ
ଅବସ୍ଥାରେ ତାଙ୍କ ଦେହ ଭିତରୁ ସେ ପୃଷ୍ଠ
ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ଅନ୍ୟ ନାମ ହେଲା ବି-
ଦେହ । ସେ ଗଙ୍ଗାତଟରେ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରାପନ
କଲେ । ମିଥିଳା ହେଲା ତାଙ୍କ ରାଜଧାନୀ ।
ରାଜ୍ୟର ନାମ ହେଲା ବିଦେହ ।

ସତ୍ୟରକ୍ଷା

ପ୍ରାଚୀନ କାଳର କଥା । ପାଟଳପୁଷ୍ପରେ
ଜଣେ ଧନୀ-ବ୍ରାହ୍ମଣ ଥିଲେ । ପ୍ରସାଦ
ନାମରେ ତାଙ୍କର ଏକ ପୁଅ ଥିଲା ।

ପ୍ରସାଦ ସେପରି ଗୁଣବାନ୍ ସେହିପରି ସତ୍ତ୍ୱ ଓ
ସାହସୀ । ଦିନେ ତା' ବାପା ତାକୁ ପାଖକୁ
ଡାକ କହିଲେ, “ଏଥର ତୋ ଚିବାଡ଼ ଦେଇ
ମୁଁ ଦାସିଭମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଚାହେଁ ।”

ବାପା ଯେତେଗୁଡ଼ିଏ କନ୍ୟା କଥା କହିଲେ,
ପ୍ରସାଦ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜାଣିଥିଲା । ସେମାନେ
ଅବଶ୍ୟ ଧନୀ ଘରର କନ୍ୟା । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ
ଭିତରୁ କାହାକୁ ହେଲେ ବାହା ହେବାକୁ
ମନ ବଳିଲା ନାହିଁ ।

“ବାପା, ମୁଁ କିଛିଦିନ ପାଇଁ ଦେଶ ଭ୍ରମଣରେ
ଯିବାକୁ ଚାହେଁ ।” ଏହା କହି ବାପାଙ୍କ ଅନୁ-
ମତି ନେଇ ପ୍ରସାଦ ବାହାରିଗଲା । ନମିତା

କୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏ ସହରରେ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ
ବ୍ରାହ୍ମଣ ସହ ତା'ର ପରିଚୟ ହେଲା । ବୃଦ୍ଧଟି
ତାକୁ ବହୁତ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି
ତାକୁ ଘରକୁ ଡାକିନେଇ ଶିଆଯିଆ କରାଇଲା ।
ଯେତେବେଳେ ପ୍ରସାଦ ତା'ପ୍ରତି ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ଅନୁ-
ଭବ କଲଣି ବୋଲି ସେ ବୁଝିଲା, ସେତେବେଳେ
ସେ ତାକୁ କହିଲା, “ପୁଅ, ତୁ ମୋର ଶ୍ରୋତାଟିଏ
ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରିବୁ ? ମୁଁ ତୋତେ ଉପ-
ସ୍ଥିତ ପୁରସ୍କାର ଦେବି ।”

“କ'ଣ କରିବାକୁ ହେବ ?” ପ୍ରସାଦ
ପଚାରିଲା ।

“କେବଳ ଦିନକ ପାଇଁ ମୁଁ ତୋତେ ଯାହା
କରିବାକୁ କହିବି, ତୁ ତାହାହିଁ କରିବୁ । କିନ୍ତୁ
ପ୍ରଥମେ ତୁ ମୋ କଥା ରଖିବୁ ବୋଲି ସତ୍ୟ
କରି । ତା'ପରେ ଯାଇ ସମସ୍ତ ବିଷୟ

(ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ଜଳର ‘ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା’ରୁ ଗ୍ରହଣ)

କହିବ ।” ବୁଢ଼ା ଜଗର କଲ ।

“ଆଜ୍ଞା, ସତ୍ୟ କଲ ।” ପ୍ରସାଦ କହିଲ ।

“ତେବେ ତୁ କାଲି ସକାଳେ ମୋ ସହ ନଈ ସେପାରିକୁ ଯିବୁ । ସେଠାରେ ଜଣେ ଧନ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଏକ ମାସ ସନ୍ତାନ ହେଲା ଗୋଟିଏ ରୂପବତୀ କନ୍ୟା । ତା’ ସହ ମୋ ପୁଅକୁ ବିବାହ ଦେବାକୁ ସେ ମୋଟା-ମୋଟି ରାଶି ଦେଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୋ ପୁଅକୁ ଦେଖିଲେ ଯାଇ ସେ ନିଜର କ୍ଷେଷ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦେବେ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ଅସୁବିଧା ହେଲା, ତୁ ଦେଖିବାକୁ ଯେତେକ ଭଲ, ମୋ ପୁଅ ସେତେକ ଖରାପ । ସେ ବୋକା ମଧ୍ୟ । ତୋତେ

ମୁଁ ମୋ ପୁଅ ବୋଲି କହିବି । ବିବାହ ହୋଇ-ଯିବା ପରେ ଆସିବା ବେଳେ ତୁ ବାନ୍ଧି ଶୁଳିଯିବୁ । ଖାଲି ଗୋଟିଏ କଥା ଜଣିବୁ । କନ୍ୟା ଯେମିତି ଭଲ ଶୁଣିବେ ତୋ ମୁହଁ ନ ଦେଖିବ । ତା’ ହେଲେ ତୋ ବଦଳରେ ମୋ ପୁଅ ବାଟରେ ତା’ ସାଙ୍ଗରେ ଶୁଳିଲେ ସେ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନାଶିବ ନାହିଁ ।” ବୁଢ଼ା କହିଲା ।

ଏ ପ୍ରସାଦରେ ପ୍ରସାଦର ମନ ବିସାଦରେ ଭରିଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ସତ୍ୟ କରିଥିବା ହେତୁ ବୁଢ଼ା ସହ ରଲା ।

ପ୍ରସାଦକୁ ଦେଖି, ତା’ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି କନ୍ୟାପିତା ଅନ୍ୟନ୍ତ ବିଗଳିତ ହେଲେ । ଝରକା ଦେଇ ଗୋପନରେ କନ୍ୟା ବି ତାକୁ ଦେଖିନେଲା ଓ ବହୁତ ଖୁସୀ ହେଲା ।

ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସାଦ ନଈକୁ ଗାଧୋଇବା ପାଇଁ ଗଲା । ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଗୁଣ୍ଡା ତାକୁ ଧରିପକାଇ ଗ୍ରାସ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲା ।

“ଅପ୍ପ ଧର । ମୁଁ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ କଥା ଦେଇଛି । ମୋ ସତ୍ୟରକ୍ଷା କରିସାରି ମଝିରକ୍ଷକୁ ଆସିବ । ତୁମେ ଖାଇବ ।” ପ୍ରସାଦ କହିଲା ।

ପ୍ରସାଦର କଥାରେ ଗୁଣ୍ଡାସର ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମିଲା ଓ ସେ ତାକୁ ଗୁଡ଼ିଦେଇ ସେଠାରେ ଅପେକ୍ଷା କଲା ।

ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଗଲା । ବର ଓ ବଧୂ
ସେମାନଙ୍କ କୋଠରୀକୁ ଚାଲିଲେ । କନ୍ୟା ଓଡ଼ିଶା
ଟାଣି ରହିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରସାଦ ତା' ସହ
କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ଅବୁଦ୍ଧ
ନ ଦେଖାଇବାରୁ ସେ ଅଶ୍ବସ୍ଥ ହେଲା ।

ପ୍ରସାଦ ନିଦରେ ଶୋଇବାର ଜଳନା କଲା ।
କନ୍ୟା ବି ଚାହାଣ୍ଟି କଲା । ମଝିରକରେ ପ୍ରସାଦ
ଉଠି ଧୀରେ ଧୀରେ କୋଠରୀ ବାହାରକୁ
ଗଲା ।

ବରର ଗତିବିଧି ରହସ୍ୟମୟ ମନେ ହେବାରୁ
କନ୍ୟା ତାକୁ ଅନୁମରଣ କଲା । ପ୍ରସାଦ ଯାଇ
ଗୁଣ୍ଡା ଆଗରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଶେଷ କହିଲା,
“ତୁମ ଭଳି ମହତ୍ତ୍ୱ ସୁବଳ ମୁଁ ଦେଖିନାହିଁ ।

ତୁମକୁ ଖାଇଲେ ମୁଁ ପକିବି ହେବି ।”

ହଠାତ୍ କନ୍ୟା ଆଗକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଗୁଣ୍ଡାକୁ
କହିଲା, “ନା, ତୁମେ ତାକୁ ଖାଇପାରିବ ନାହିଁ ।
ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତାଙ୍କ ସହ ମୋର ବିବାହ
ହୋଇଛି ।”

“ଆରେ ହିଅ, ସେସବୁ କଥା କହିଲେ
ମୋର ଚକିତ ? ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ମଣିଷଟାଏ
ନ ଖାଇଲେ ମୋର ନ ଚଳେ ।” ଗୁଣ୍ଡା
କହିଲା ।

“ତେବେ ମୋତେ ଖାଅ । ମୁଁ ଅନାଥ
ହୋଇ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଚାହେଁନା । କନ୍ୟା ଟାଣ
ଭାବରେ କହିଲା ।

“ମୁଁ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକକୁ ଖାଏ ନାହିଁ । ତୋ

ବଞ୍ଚିବାରେ ଅସୁବିଧା କ’ଣ ? ଭାଷା ମାଗିବୁ !”
ରାକ୍ଷସ ପରାମର୍ଶ ଦେଲା ।

“ମୋତେ ଭାଷା ମାଗିଆସିବ ନାହିଁ ।” କନ୍ୟା
କହିଲା ।

ରାକ୍ଷସ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ଖରବ ରହି କହିଲା,
“ଗୋଟାଏ ସତ କଥା କହିଦେଉଛି । ମୁଁ
ସାଧାରଣ ରାକ୍ଷସ ନୁହେଁ । ମୋର କିଛି ତପଃ
ଶକ୍ତି ଅଛି । ମୁଁ ତୋତେ ଏହି ବର ଦେଉଛି :
ତୁ ଯାହାକୁ ଯାହା ମାଗିବୁ ସେ ପଦ ତାହା
ନ ଦେବ ତେବେ ଚତୁଃଶାବ୍ଦ ତା’ର ଶିର
କଟାଣ୍ଡି ହୋଇଯିବ ! ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ସ୍ଥାନରେ
ଏମିତି ହେଲେ ଲୋକେ ତୋତେ ଭାଷା ଦେବାକୁ
ବାଟ ପାଇବେ ନାହିଁ ।”

“ଧନ୍ୟବାଦ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ତୁମକୁ ଏହି

ଭାଷା ମାଗୁଛି : ମୋ ସ୍ବାମୀକୁ ମୋତେ ଫେରାଇ-
ଦିଅ ।” କନ୍ୟା କହିଲା ।

ରାକ୍ଷସ ଚମକିଉଠି ତା’ପରେ ହସି କହିଲା,
“ସାବାସ୍ ହିଅ । ତୁ ବହୁତ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା । ହେଲା ।
ଦୁହେଁ ଯାଅ ।”

ପ୍ରସାଦ କନ୍ୟାର ସାହସ ଓ ଶକ୍ତି ଦେଖି
ମୁଗ୍ଧ ହେଲା । ଦୁହେଁ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ପ୍ରସାଦ ତଥାପି ଭଲ କରି କନ୍ୟା ସହ
ପଦେ କଥା କହିପାରିଲା ନାହିଁ । ଯାହା ପ୍ରତି
ସେ ପ୍ରତାରଣା କରୁଛି, ତାକୁ କହିବ କ’ଣ ?

ସକାଳେ ପ୍ରସାଦ ଓ କନ୍ୟାକୁ ଧରି ବୁଡ଼ା
ଘର ଅଭିମୁଖେ ପାହାରମ୍ଭ କଲା । ନଈ କୂଳରେ
ତା’ ପୁଅ ବରବେଶ ପକାଇ ଅପେକ୍ଷା କରି-
ଥାଏ । ବୁଡ଼ା ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଟି ଡଙ୍ଗାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରି ରଖିଥାଏ । କନ୍ୟା ସହ ଡଙ୍ଗାରେ ବୁଡ଼ା
ଓ ତା’ ପୁଅ ବସିଲେ । କେବଳ ପ୍ରସାଦ ଅନ୍ୟ
ଡଙ୍ଗାରେ ବସିଲା ।

ବୁଡ଼ା ଶରଦନ ପାଇଁ ପ୍ରସାଦକୁ ମାରବ
କରିଦେବା ଉପରେ ତା’ ଡଙ୍ଗାର ନାଉରି-
ମାନଙ୍କ ସହ ଗୋଟାଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ ।
ମଝିନକ୍ଷରେ, ପ୍ରବଳ ସ୍ରୋତରେ ସେମାନେ
ଡଙ୍ଗାଟିକୁ ବୁଡ଼ାଇଦେଲେ । ସେ ସ୍ରୋତ କାଟି
ପହଞ୍ଚି କୂଳକୁ ଯିବା ନାଉରିମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ
ସମ୍ଭବ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କାହା ପକ୍ଷରେ
ନୁହେଁ । ସେମାନେ ଶୁଦ୍ଧିଲେ ପ୍ରସାଦ ବୁଡ଼ି-
ମରିବ ।

ସେ ଡଙ୍ଗା ବୁଡ଼ିବା କଥା କନ୍ୟା ଜାଣିଲା

ନାହିଁ । ଆଉ ପାରିକୁ ପାଇ ସେ ପ୍ରସାଦକୁ
ନ ଦେଖି ବୁଢ଼ାକୁ ପଚାରିଲା, “ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ
ଗଲେ କୁଆଡ଼େ ?”

“ହେଇ ପରା ତୋ ସ୍ତ୍ରୀ !” ବୁଢ଼ା ତା’
ପୁଅକୁ ଦେଖାଇଦେଲା ।

କନ୍ୟା ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ ସବୁ ବୁଝିଗଲା ।
ସେ ଚିନ୍ତାରେ କର କହିଲା, “ତୁମର ଏଡ଼େ
ସାହସ ? ତୁମେ ଭାବିଛ ପୁଅଟିଏରେ ଧର୍ମ ନାହିଁ,
ନ୍ୟାୟ ନାହିଁ ? ମୁଁ ଏଇ ବାଟେ ବାଟେ ଗଜ-
ଦରବାରକୁ ଚାଲିଲି ।”

ବୁଢ଼ା ଓ ତା’ ପୁଅ ଶକ୍ତିଗଲେ । ବେଶୀ
ଗୋଲମାଲ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବୁଢ଼ା କହିଲା,
“ହୁଅ, ମୋର ସନ୍ଦେହ ହେଉଛି, ତୋର ମୁଣ୍ଡ
ଠିକ୍ ନାହିଁ । ତୁ ବରଂ ତୋ ବାପଦରକୁ
ପେରିଯା ।”

“ତାହାହିଁ ହେଉ । କିନ୍ତୁ ତୁମ ଲୋକଙ୍କ
ନୌକାରେ ନୁହେଁ ।” ଏହାକହି କନ୍ୟା ପାଖ
ଦରକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । ସେ ଗାଁର ଲୋକଙ୍କ
ସାହାଯ୍ୟରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନୌକା ଯୋଗାଡ଼

କରି ବାପଦରକୁ ଫେରିଗଲା ।

ପ୍ରସାଦ ପ୍ରବଳ ସ୍ରୋତରେ ଭାସିଯାଇ ନୂକରେ
ଲାଗିଲା । “ମୁଁ ମରିଗଲେ ଭଲ ହୋଇ-
ଥାନ୍ତା ।

କିନ୍ତୁ ବଧାତା ଦେତେବେଳେ ମୋତେ
ବଞ୍ଚାଇଦେଲା, ସେତେବେଳେ ମୋର କିଛି
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଛି । କନ୍ୟା ତଥା କନ୍ୟା-ପିତାଙ୍କ
ପ୍ରତି ମୁଁ ଦୋର ଅପରାଧ କରିଛି । ବୁଢ଼ା ମୋ
ସହ ବିଶ୍ୱାସଯାଚକତା କରି ମୋତେ ମାରିବାକୁ
ବଞ୍ଚିଥିଲା । ତେଣୁ ତା’ ପ୍ରତି ମୋର କୌଣସି
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ କନ୍ୟାଦରକୁ ପାଇ
ନିଜ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ମୋର ପ୍ରଥମ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।” ଏହା ଶବ୍ଦ ପ୍ରସାଦ କନ୍ୟାଦରରେ
ପାଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।

କନ୍ୟା ତା’ର ଟିକଏ ଆଗରୁ ପଡ଼ିଥିଲା ଏ ।
ଉଭୟଙ୍କୁ ପାଇ କନ୍ୟାପିତାଙ୍କ ପରିବାରର
ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ପ୍ରସାଦ
ସେଠାରେ କିଛିଦିନ ରହି କନ୍ୟାକୁ ଧରି ନିଜ
ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

ବିଶ୍ୱ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା : ପୁରସ୍କାର ଟ ୨୫

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ଅଗଷ୍ଟ ୧୯୮୦ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

- ★ ଭାରତୀୟ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ଦୁଇ ଭାଗ ଧାଡ଼ିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରିଷ୍ଟର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ ।
- ★ କ୍ରମ ୧୦ ସୁଦ୍ଧା ପରିଚୟୋକ୍ତି ପଢ଼ିଥିବା ଦରକାର ।
- ★ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ପାଇଁ ଟ ୨୫.୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋକ୍ତି ସହ ପ୍ରେସ୍‌ର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟାଳିକାରେ ଲେଖା ହୋଇ (ସେଥିରେ ଅନ୍ୟ କଥା ଲେଖିବା ଅନୁଚିତ) ଚନ୍ଦ୍ରମାମା ଟ୍ରଷ୍ଟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ଚନ୍ଦ୍ରମାମା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏସ୍ଥିଲ୍ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ପଲ

ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : “ଟିକି ପାଦ ଅମ ଆଗେଇ ଭୁଲୁଛି ଟିକି ମନେ ଅମ ଅଣି ରି କଲି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଚିତ୍ର : ଭୁଲିରେ ସମତା ମନରେ ମମତା ରାଗି ହେବ ଦିନେ ବଡ଼ ଟେଲାଇ ।”

ପୁରସ୍କାର ବିଜୟିନୀ : ସୁଚିତ୍ରେଖା, ଅମଲପତ୍ନୀ, ଅନୁଗୁଲ ।

ବିଜୟିନୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

Printed by B. V. REDDI at Prasad Process Private Ltd. and Published by B. VISWANATHA REDDI for CHANDAMAMA CHILDREN'S TRUST FUND (Prop. of Chandamama Publications 188, Arcot Road, Madras-600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI

The stories, art clips and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adopting them in any manner will be dealt with according to law

‘ଜହ୍ନମାମୁ’ ର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି

ଯଦି ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ଠିକଣା ବଦଳାଇଥାନ୍ତି, ତେବେ ପାଞ୍ଚ ତାରିଖ
ପୂର୍ବରୁ ଆପଣଙ୍କ ଗ୍ରାହକ ନମ୍ବର ସମ୍ବେଦ ଦୟାକରି ଆମକୁ ସେକଥା
ଜଣାଇ ଦେବେ । ନ ହେଲେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ୱାଧୀନ ନୂଆ ଠିକଣାରେ
ପଠାଇବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ ।

ଆପଣଙ୍କ ସହଯୋଗ ଆମର କାମନା ।

କଲକତ୍ତା ଏଜେନ୍ସୀଜ୍, ମାଡ୍ରାସ - ୬୦୦ ୦୨୭

ମିଳିମିଶି କିଛି ଉପାୟ
ଖୋଜିବା, କେମିତି
ଆମ୍ଭରି ବହୁଲଗନ
ପାଇବା

007ଟ
ବହୁଲଗନ

ଏକ
NP
ଉପାଦାନ

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟମନ୍ତ୍ର

ତୁମ୍ଭା ସହ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ବଦଳ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ମାତ୍ରରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଉଦ୍ଧୃତମାନ ନୁହେଁ ।

ତୁମ୍ଭା ଦୁଃଖିନୀ ହେଲ । ଯିଏ ଉଦ୍ଧୃତରୂପେ ଉଦ୍ଧୃତ, ତା' ସହ ତା'ର ଦୌଷ୍ଟିକ ସମ୍ପର୍କ ଥାଇ ନ ପାରେ !

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚେଷ୍ଟିତ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ—ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ତୁମ୍ଭାର କୋଷ ତାକୁ ହତାଶା ଉଦ୍ଧୃତ ଚେଷ୍ଟିତ ଉଦ୍ଧୃତ ଓ ଶ୍ରେୟ ମହାପ୍ରାପ୍ତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି !

କିନ୍ତୁ ଯଥାକ୍ଷୀପ୍ତ ଏହା ହିଁ ପ୍ରମାଣିତ ହେଲା ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାହସୀ । ତୁମ୍ଭାକୁ ସେ ନିଜ ଉଦ୍ଧୃତ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ତୁମ୍ଭାକୁ ଯେଉଁ ମାତ୍ରାଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦୁଷ୍ଟ ପୁଅ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ, ତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

କେତେକ ଦୁର୍ଗାବେଦୀଙ୍କ ଉଦ୍ଧୃତ ମାତ୍ରାଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓ ତା' ପରିବାରର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କିନ୍ତୁ ଶୁଭାଶୀର୍ବାଦ । ତୁମ୍ଭା ଦୁଷ୍ଟାବେଦୀଙ୍କ ପରିବେଷିତ ନେଇ ସ୍ୱାମୀ ସହ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତୁମ୍ଭାକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ଧୃତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ତୁମ୍ଭାକୁ ଧାରଣା, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଳ୍ପ ଦୂରମାନ

ତାମସିଏ କରେ । ତୁମ୍ଭାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲାରେ ଏ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅନୁଷ୍ଠିତା ପୁଣି ! ତୁମ୍ଭା ଏହାକୁ ଉଦ୍ଧୃତ ତୁମ୍ଭା ଦୁଷ୍ଟାବେଦୀଙ୍କ ଉଦ୍ଧୃତ ମାତ୍ରା ।

ମାତ୍ରାଲକ୍ଷ୍ମଣ ଉଦ୍ଧୃତାଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଦୁର୍ଗାବେଦୀଙ୍କ ଉଦ୍ଧୃତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପରିବେଷିତ ହୋଇଥାଏ । ସେ ତାଙ୍କର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ସେମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ନିଜେ ସେମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଧୃତ ତାଙ୍କୁ ନିଜେ ମିଳନ ନାହିଁ ।

ଅବଶ୍ୟକ ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶ୍ୱାସ କଲେଲ ଉଦ୍ଧୃତ ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଧୃତ, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଧୃତ ନିଜକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ହତାଶା କରାନ୍ତି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲେ । ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କୁ ଅନୁଷ୍ଠିତା ଉଦ୍ଧୃତ ଦୁର୍ଗାବେଦୀଙ୍କ ଉଦ୍ଧୃତ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ, ତାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

ସେ କ'ଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପାଇଲେ ? ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଏହାବେଳେ ତାଙ୍କର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ?

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

ବାପର ରକ୍ଷା ପରିତୋଷା କରିବା! ପୁଅ ପାଇଁ କରିବ୍ୟର ଆହ୍ୱାନ...
 ପୁଅମାନେ କରିବ୍ୟମାନ କରିବି କରିଛନ୍ତି!
 ଦେଖନ୍ତୁ...

ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀଙ୍କ ନୂତନ ପାରିବାରିକ ଚିତ୍ର

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟମୟ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ ପ୍ରଯୋଜକ: ଡାକ୍ତର ଗୋବିନ୍ଦ ପାଣି ଗୀତ: ପ୍ରଭାତୀ ପାଠ୍ୟ: ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପାଣି
 କାହାଣୀ: ପି. ଏଚ୍. ରାୟ ନାଟ୍ୟ: ଡାକ୍ତର ଗୋବିନ୍ଦ ପାଣି ସଙ୍ଗୀତ: ଡାକ୍ତର ଗୋବିନ୍ଦ ପାଣି
 କଳାକାର: ଡାକ୍ତର ଗୋବିନ୍ଦ ପାଣି, ପ୍ରଭାତୀ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପାଣି, ଡାକ୍ତର ଗୋବିନ୍ଦ ପାଣି, ଡାକ୍ତର ଗୋବିନ୍ଦ ପାଣି

ଏକ ପାରିବାରିକ ଚିତ୍ର - ପ୍ରକୃତରେ ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ!

ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ

କିରୀଟ ଗୁମାସ୍ତାମାନଙ୍କରେ

ମେଳାରେ ଦିଆଙ୍ଗ ଦିନେ ହୁଲୁଥିଲେ ଯେତେ,
ହଠାତ୍ ଏକ ଚିକ୍କାର ଥୋଇ ଶୁଣାଗଲା! ଖଟକେ!

"ଶ୍ୟାମ, ଶ୍ୟାମ, ଡୋକ୍ଟର!
ଏକ ଜୀବନ ପଡ଼ିଲା, କେହି କେଉଁ
ସ୍ଥାନରେ ପଡ଼ି ପାରି ନାହିଁ!"

"ହେ, ହେ,
ଦୁଇ/ତୁରୁ
ପଲକାଟି ଧାଇଁ,
ମାଉସିପୁଅକୁ
ହରଣକରି
କରି ନେଲା!"

ପଥର କି ତେଲା
କିଛି ଚିକ୍କାର ଧରି,
ଏଇଥିରେ ଗୁଲୁ ତା
ମୁଣ୍ଡକୁ ଟକା ପିଟି!

କି ଶିଖଣି କେଶରେ ପଡ଼ିବ ବରଷିଲା,
କଦମ୍ବ ମୁଣ୍ଡରେ ପାଇଁ ଠିକ୍ ଟାକିଲା!

ମାକା ଖାଇ ପଡ଼ିଗଲା ଧରାସ୍ତ
କରି ତେଲ, ଆମ ଦୁନି ପୁଅ
ଫେରି ହସେ ନାଆଁ କୋଳେ!

ପୁଣି ଥରେ ଛିବନ ହେଲା ପ୍ରଣାମ,
ଫଳସ୍ବାଦ ପସିନା ସର୍ବଜନ ପ୍ରଶଂସନୀୟ!

ରସାଳ,
ମଧୁର,
ମଜାଦାର

ପାଟଲି

ପସିନା

ଫଳର ସ୍ବାଦଭରା
ମିଠାଗୋଲି

ଓ ଫଳର ସ୍ବାଦରେ
ରସାଳ, ମଧୁର, ମଜାଦାର
ସେହି ଜଳଜାଳ ସେହି ଓ ମୋସୁଣି!

